

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénzlári csekkszám:la: 25.342
--	--	---	---------------------	---

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Múzeumunk.

A m. kir. csendőrség felügyelőjének rendelkezésére emlékbizottságunk megteszi az előintézkedéseket a csendőrségi történeti múzeum felállítására. Ezzel megvalósul végre a csendőrség félévszázados történetének, fejlődésének, küzdelmének, válságainak és továbbhaladásának emlékeit és adatait összegyűjtő szerve: a történeti múzeum.

Bűnügyi múzeumunktól való megkülönböztetés végett nevezzük „történeti”-nek az új csendőrségi múzeumot, amely jellegének és rendeltetésének megfelelően a Hadimúzeumban jut majd elhelyezésre. Talán nemcsak véletlen, hogy ennek a múzeumnak az életrehívása körülbelül egybeesik a testület múltévi félévszázados jubileumával. Az ötvtizedes hátközné: ugyanis onkenteienül visszafordul a tekintet a múltba: keresi a kezdet nehézségeinek és eredményes harcainak emlékeit, az első évek nekilendülésének jeleit és azután a felfelé ívelés bátor vonalát, hogy gyönyörködjek bennük, tanuljon belőlük és eltegye az utódok számára is tanulságot.

Mert bizony: szinte nyomtalanul múlt el felettünk ez az ötven esztendő. Küzdelmes, verejtékes, változatos és véres út volt ez s mégis, azt a keveset, ami megmaradt belőle, csak a legutóbbi évek részben egyéni kutatásának köszönhetjük; az emlékek zöme szerteszóródva megsemmisült az idő enyészetében. Ne tegyünk ezért szemrehányást senkinek, végeredményben egyremegy, miért nem volt eddig múzeumunk. Lényeges csak az, hogy ennek a hiánynak a felismerése ezúttal nem állott meg az irattárba fenekelt javaslatnál, a szükséglet tétlen elismerésénél vagy a közömbösségnél, hanem itt van a jóvátevesre törekvő tett: most már lesz múzeumunk.

A muzeális gondolat egy a történelmi gondolattal; a kettő azonos forrásokból táplálkozik és azonos célokat szolgál. A történelemnek egyenesen életet fenntartó fontossága van; a Trianon óta ránk szakadt özönvízben egyetlen szilárd és elvitathatatlan, meg nem szállható és el nem rabolható magyar értékünk és menedékünk: nemzetünk történelme. Tengernyi a tanulsága számunkra és bizonyító ereje a világ számára. Minél régebbi, minél hitelesebb és részletesebb egy nemzet történelme, annál maga-

sabb az erkölcsi és fizikai önértékelése, önérzete és hibabelátása, de elhelyezkedése is a nemzetek rangsorában. Nincs élő, ha csak valamit ad is magára, aki el tudna szakadni a múlttól.

De nemcsak nemzetek őrzik történelmüket, hanem még családok is megörökítik, gyűjtik a családi emlékeit. És ha a messze levezethető családi származás ma már egyéni érdemek és személyes kiválóság nélkül értéktelen is, mégis kétségtelen, hogy számos utódot tartott és tart vissza az elbukástól, de számtalant ösztönzött nagy tettekhez is a fátyla vagy tilalomfa, amelyet az elődök történelme eléje tart. Csak a múlt ismerete mutatja meg csalhatatlanul, mit volt szabad teemi és mit nem, mi volt erény s mi pedig hiba, mi termelt eredményt, mi hozott kudarcot. Ezért is nevezték el a történetet az élet tanítómasterének.

A csendőrség mindig előljárt a multak tiszteletében. A tradíciót, az elődök tiszteletét méltán nevezhetjük a csendőrség egyik jellegzetes erényének és erősségének. Ha valaki számára, a mienkre valóban erőforrást jelent az elmúlt félévszázad. Mert vannak ugyan csendőrségek Európában, amelyek születésük idejét messzebb vezethetik vissza, mint mi, de — nyugodtan állítjuk — nincs egyetlenegy sem, amelynek történelme nemcsak hosszabb, de különb és dicsőségesebb is volna a mienknél.

Gyakorlati és szolgálati téren is nagy értékeket fog juttatni múzeumunk azoknak, akik majd utánunk jönnek. Az utóbbi évtized válságaiban es problémáiban magunk is számtalanszor hasznát vetjük volna, ha a testület életműködésére összehasonlítási és továbbhaladási lehetőségeket nyújtó ilyen múzeumunk lett volna. Tömérdek értékes adat, eredekes tárgy, emlék és sok más semmisült meg az elmúlt évtizedek alatt, mert csak reánk nézve pillanatnyi hasznuk vagy rendeltetésük szerint értékeltük és a magunk, nem pedig az utódok szemével néztük azokat. Tizenkettedik órája, hogy jóvátégyük ezt a közömbösségünket, mert most még talán meg tudunk menteni valami keveset a veszendőbe ment sokból, de azt, amit még ma sem mentünk meg, menthetetlenül eltemeti az idő múlása.

Múzeumunk felállítását az ötven év egyik legjelentősebb eseményének tekinthetjük. A testület a második félévszázadba fordul, amit teszünk tehát, azt nem holnap, vagy éppen holnapután, hanem ma, azonnal kell megtennünk. Kérjük hozzá bajtársaink segítségét is: kutasson, keressen, gyűjtsön mindenki csendőrségi emlékeket, hadd válják bennük és általuk láthatóvá, kézzelfogható valósággá a mi nagyserű ötven esztendőnk.

A közbiztonsági rádióhálózat.

Írta: STRÓBL PÁL százados.

„A magyar közbiztonsági szervekhez!

A m. kir. belügyminisztérium rádióhírszolgálatát ezennel megnyitom és üzemét rendeltetésének átadom.

Hiszem és remélem, hogy a modern technika eme új és nagyszerű vívmányának a rendészeti szolgálatba való beállítása a közbiztonsági és bünyügyi szervek nagyjelentőségű munkájának sikerét a köz javára, eredményesen fogja előre-endíteni.

Elvárom, hogy a rendészeti szervek megértéssel tegyenek meg mindent, ami ennek a kiváló technikai segítségnek sikeres felhasználását biztosítja.

Szívből kívánom, hogy Isten áldása lengjen ez új alkotás és a közbiztonsági szolgálat minden katonájának derék és becsületes munkája felett!”

Ezeket mondotta a belügyminiszter úr 1930 február 22-én a mikrofon előtt. Ezt a szöveget röpitette a világ minden tája felé az új magyar közbiztonsági rádióadó-állomás antennája és ezt hallgatták új közbiztonsági hálózatunknak akkor már felszerelt 192 vevőállomásán.

Nem mondom újat azzal, hogy a csendőrségnek ösztönyszerűleg kell megragadnia minden alkalmat, ha olyan eszköz birtokába juthat, melyet a bűnözők elleni küzdelemben eredményesen használhat.

A rádió a hírszolgálat eszköze, az összeköttetés folytonossága pedig minden vezetésnek nélkülözhetetlen alapfeltétele. Mi az összeköttetés? „Ama rendszabályok összessége, amelyek a parancsnokok között a szellemi kapcsolatot és az egyes részek szervei együttműködését

biztosítják a kitűzött cél-elérésére.” Így mondja ez a Hírcsászati Szabályzat.

A katona a háború harcosa, a csendőr a béke katonája. A harc alapelvei a béke harcára is érvényesek, ezért szükséges a hírközlés, a minél gyorsabb és mindenkor biztos összeköttetés megteremtése és fennntartása egyrészt a vezetés és a végrehajtó szervek között, másrészt a végrehajtó szerveknél: a csendőrség alakulatainál, egymás között.

De nézzük közelebbről a csendőrség, a csendőrszolgálat harcát, szolgálatát. A bűncselekmény elkövetése után mit kell tennie? Az elrejtőző vagy menekülő tettest üldözni, elfogni, valamint a közel és távol levő bűnjéket előkeríteni. A pandur lóra kapott s ha jó lova volt, utolérte a betyárt, a lókötőt. Ráday kormánybiztos az alföldi betyárvilág elleni harcában gyalog- és lovaslegényekkel biztosította a vezetés eredményességét, az egyes részek együttműködését. Később a csendőrszolgálat már vonaton üldözi a tettest, vagy telefont és távirót használva vágja el a menekülő útját. A háború és forradalmak után a közbiztonsági helyzet, a bűncselekmények képe mondhatni óráról-órára változott. A faluba is bevonultak az intellektuális bűnözők és a tanyán portyázó járőr is olyan bűncselekményekre bukkant, melynek szálai az egész országra, sőt a határokon túl is terjedtek s a kicsi nyom mögött gyakran nem is egy-két bűnöző, hanem egész szervezet állt, melynek tagjai rádióval adnak és vesznek üzeneteket, vagy menekülnek óránként 100 km sebességgel haladó gépeken.

Ezek leküzdésére kell a rádió. Kell, mert a vezetékes telefon és táviró már nem biztosítja a szolgálatnak azt a sürgetést, amelyre szükség van, a gyorsaság pedig az

Magyarországból — Magyarországra.

Írta: BEÉR GYULA.

Búcsú Lendvától.

Vándor János világéletében büszke volt arra, hogy ugyanabban a végvárbán látta meg a napvilágot, amelyben harmadfélszáz esztendővel azelőtt, — s talán éppen abban a szobában — a költő mondta lúdtollba a zaj-szülte Szigeti veszedelmet és hogy gyermekévei nádkardos csatáit ugyanazokon a hástyákon vívta meg pajtásaival, ahonnan egykoron a hadvezér csatázott bajvivő szablyával az ottmán holddal...

De büszke volt a költőre és hadvezérre a város is, amelyik idővel, — századok folyamán — nőtt, terebélyesedett a vár alá: Csáktornya...

Zrinyi-tér volt itt a neve a főtérnek, a kaszinó meg Zrinyi-társaskör; Zrinyiről nevezték el a nagyvendéglőt és a szállodát is, a patikában pedig a vén Eszkuláp tudománya a Zrinyi képe nélkül ugyancsak kevés hitellel talált volna a különféle áfiumokra szoruló muraköziek előtt. Sőt még az urak ünnepi gérokkját is, amit másutt, szerle a nagy hazá-

ban, a hatvanhetes érzelműek császárcabátnak hívtak, a negyvennyolcasok pedig már kevesebb tisztelettel csak egyszerűen ferencjósának, itt zrinyiásznak nevezték, mert Zrinyi volt a neve itt még annak az öreg szabónak is, aki ezeket a komoly ruhadarabokat remekelte... Muraközben ma is sokan vannak Zrinyi nevűek, akik természetesen nem a Zrinyi Miklós családjának leszármazottai. Nyilván régi jobbágycsaládok ivadékai, akik felvették a hajdani uruk nevét.

Igen: Csáktornya emlékezett a költőre és hadvezérre! Itt mindenki az ő katonájának vallotta magát. És az ő katonáihoz híven állottak is itt őrt a Dráva partján a kiegyezés óta a társország balga ábrándozásai ellen: Ne bántsát a magyart!...

És mégis!... 1918 szent karácsonya napján egy szedett-vedett „csapat” mégis átmerészkedett a varasdi hidon és bevonult a városba. A Zrinyi-téren eljárták a kólót és a haditechnikának ezzel az eddig ismeretlen eszközével kardcsapás nélkül elfoglalták Murakőzt.

A magyar haderő, amelyet akkor már hetek óta csak maga az őrnagy-parancsnok képviselt, — mert őszirózsás vitézei lassanként mind eltűntek mellőle — a „kormány intencióihoz” képest „tiltakozott” a megszállás ellen...

És másnapra kelve, mintha a költő is, a hadvezér is elhagyta volna a várost; a turulmadaras emlékoszlop, amely a várkert kapujában az ő hírét, nevét, őri magyar dicsőségét hirdette, másnapra már csak egy ugyanilyen nevű horvát bánról beszélt a megriadt magyaroknak. A szerbek eltávolították róla a „költő és hadvezér” szavakat és helyébe ezt vették: „hrvatski bán”.

És így vakarták ki a „hódítók” nap-nap után, apránként, a Zrinyiek földjéről, ősi kövei közül az élőket is. Tanított,

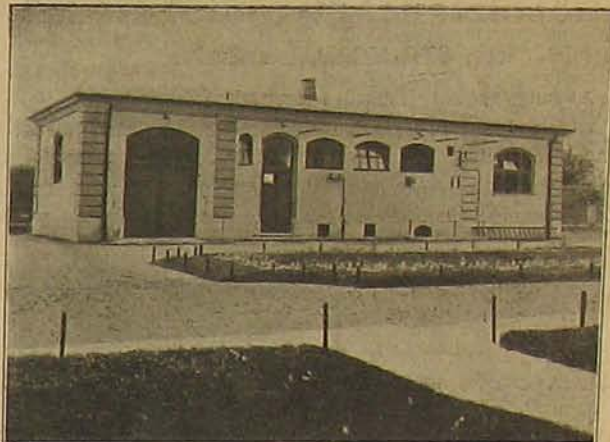
eredményességgel egyenes arányban áll. De a vezetékes telefon (távíró) nem is elég biztos. Könnyűszerrel elvágható, forradalmak esetén pedig az a fél ura a helyzetnek, amely a telefonközpontokat megszállva tartja.

Helyen sok és alapos indok mellett mit csinált a csendőrség? Hogyan állította szolgálatába a rádiót? Erre a kérdésre csak azt felelhetjük, hogy a jószándék, az akarat megvolt, de nem volt sehol sem az a közel egymillió pengő, amelyre a szándék végrehajtásához — minden csendőrpáncsnokságnak rádiókészülékkel való ellátásához — szükség lett volna. A csendőrség vezetői mégis kénytelenek voltak a rideg tényekhez alkalmazkodni és ezért 1929. év végén arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a csendőrség anyagi erejéhez képest szintén részt vesz az országos közbiztonsági rádióhálózat kiépítésében. Ennek az elvnek a dokumentálására szolgált 21 vevőkészülék beszerzése. Az egész rádióhálózat tehát nem a rendőrségé, nem is a csendőrségé, hanem mint közrendészeti hálózat, közvetlen a belügyminisztérium fennhatósága alatt áll. Ez az elv domborodik ki a forgalmi szabályzat rendelkezéseiben is.

A csendőrségnél felszerelt 21 rádióállomás 1930 júliusában lépett szolgálatba.

A biztonsági kérdés megoldást nyert azért, hogy az összes készülékek vagy a csendőrség, vagy a rendőrség őrizzék és kezeljék őket.

A belügyminisztérium központi rádióállomása a Fehérvári úti rendőri lakótelep udvarán van. Címe: Budapest, I., Kanizsai út 6. szám. Nemzetközi egyezmények szerint megállapított jelzése HAP. Személyzete: 1 rendőrkapitány, 1 rendőrfőosztályvezető, 2 üzemvezető, 1 szolgálatvezető, távírásszok, műszerészek és gépkezelők. Ezek

A közbiztonsági rádióállomás épülete.

valamennyien a rendőrség állományába tartozó tisztviselők, illetve altisztek. Be vannak osztva az állomásra a csendőrnnyomozóosztály állományából csendőrtávírásszok is, akik részt vesznek úgy a hazai, mint a külföldi forgalom lebonyolításában, ezenkívül feladatuk, hogy a csendőrség kimenő, vagy érkező híryagának pontos és gyors kezelését biztosítsák. A csendőrségi készülékek kisebb hibáinak megjavítása végett is őket küldik ki. A napokban készül el a belügyminisztérium mozgó-rádióállomása s amikor majd ezt a csendőrség igénybeveszi, akkor a távírási szolgálatot ezen az autón is csendőrök látják el.

Az adó-készülék 600 watt energiával dolgozó, 15—160

tisztviselőt, magyar csendőrt, mindenkit, a magyar végvár minden katonáját.

Vándor Jánosnak sem lehetett sokáig maradása. Egy januárvégi sötét éjszakán átlapta hát magát ő is a Murán. Át a többiekkel — Magyarországra...

A sorsa úgy hozta, hogy ideát a tulsó parton az első városkában, amelyet útjában ért, — Alsólendván — mindjárt meg is állapodhatott.

Karácsonykor ugyan a „hódítók” nagy nekilödulésükben ide is berontottak, de aztán hogy néhány nap múlva fönt Muraszombatban a derék vendek rájukijesztettek és kiverték őket, jobbnak látták az egész innenső Muramentéről visszavároggni.

Alsólendván tehát az idegen megszállás csak rossz álom volt, amire január vége felé, — amikor Vándor János oda beállított, — már szinte nem is emlékeztek az emberek.

De különben sem igen értek volna rá a multakon megerengeni, mert akkor ott a magyar égen pirkadó hajnal foglalt le magának minden figyelmet. Igaz, hogy ez az új magyar hajnal akkoriban már valamivel szűkebb horizontról küldte a sugarait, — már nem a Kárpátok bércei mögül — de viszont ezekben a sugarakban csupa ígéret ragyogott. A független Magyarország!... És egy mindenért kárpótló, búvós refrain szongott-bongott ebben a négytíz éves magyar álomban: demokrácia!...

Vasárnaponként mise után szónokok álltak ki a Koronavendéglo erkélyére. Mind új emberek voltak. Az elnyomottak, a mellőzöttek: az esernyőgyári könyvelő, a vendéglo pincér-fia és egy öreg asztalos, aki addig, a mult korhadt uralma alatt, csak két házat tudott szerezni nagy elnyomottságában.

Ebbe a magyar világba csöppent bele Vándor János, aki az első időben maga is lelkeseáve figyelte, hogy az új idők

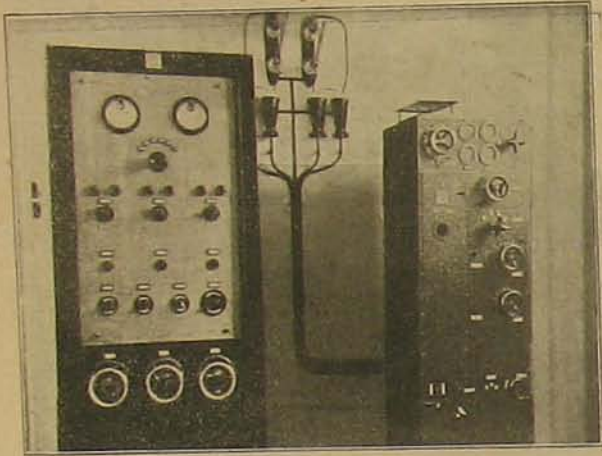
új embereinek hangos kakas-szavára mint hajnalodik és ebben a lelkes-mámoros hangulatban leinte neki sem tűnt föl, hogy minél magasabba emelkedik pályáján a nap, annál inkább borul tőle vörösbbe a magyar ég...

Erre a furcsa tüneményre csak a kalendáriumi tavasz első napján — március 21-én — eszmélt röl a város, amikor az esernyőgyári könyvelő a Koronavendéglo nagyteremben az ő szokott kedélyes modorával tudtul adta, hogy odafönt Pesten az öszirózsás gróf behajjította kormány-palcáját az özőnvízbe. Síri csönd felelt erre a bejelentésre. Egyedül az öreg doktorbácsinak, aki annakidején, a függő világban a függetlenségi pártnak volt az elnöke, voltak holmi ősi aggályai, hogy: így, meg úgy, de az özőnvíz helyi kormányosa sietve megmagyarázta neki is, meg mindenkinek, hogy egyelőre nincs más megoldás, egyébként is az új rend is a területi integrálás alapján áll, ha ez most, ezekben a sorsdöntő percekben, a doktor-elvtársnak éppen annyira fontos... Ezekre a megnyugtató szavakra a plébános úr, akit a pincér-elvtárs egy szuronyos katonai kíséretében hívott meg a gyűlésre, kitérta a két karját és így kiáltott föl: „Szent határainkért az ördöggel is szövetkezünk...”

Nagy éljenzés tört ki erre a hűségfogadalomra. És egyszerre megnyugodott mindenki.

De már másnapra-harmadnapra mintha megcsappant volna a nagy lelkesedés. Akadtak, akiknek valahogy mégsem tetszett ez az új rend. És lassacskán mindig többen és többen lettek a kicsinyhitűek, de — csodálatos! — a száját senki sem merte kinyitni. Csönd volt, dermedt, nagy csönd, amilyenre másutt, — császárök és királyök zsarnok birodalmaiban — csak a halottak képesek.

Ebben a csöndben támaszkodott neki néha Vándor János a lendvai vár falának. Csöndben nézegetett át onnan tavaszi délutánonként a muraközi hegyekre. Csak nézte őket: vörös-magyar ég alól az elrabolt kék hegyeket...

A közbiztonsági rádióállomás rövid I. hullámú adókészüléke, balról a kapcsolótábla, ahonnan az összes gépek működtethetők és ellenőrizhetők.

méter hullámhosszig hangolható, háromcsöves közbenső-körös, rácsvezérlésű gép. A teljesítmény megérthetésére szolgáljon az, hogy 736 watt egyenlő egy lóerővel, egy lóerő alatt pedig 75 kg-nak 1 másodperc alatt 1 méter magasra való felemeléséhez szükséges munkakifejtést értjük. Az adó teljesítőképességének legmesszebbmenő kihasználhatása végett hullámhosszúság változtatásakor az adóhelyiségből — egy csigarendszer útján — az antenna hosszúsága is változtatható. Az adókészülék táplálására külön gépteremben, 4 csoportban vannak az elektromotorok, generátorok és dinamók, amelyek a székesfehérvári villany-

hálózatból veszik a szükséges áramot. A gépek az adóhelyiségben levő kapcsolótáblán felszerelt távindító automata kapcsolókkal működtethetők, és ugyanonnan mérőműszerek és jelzőámpák útján minden tekintetben ellenőrizhetők. Abban az esetben, ha a városi villanyáram bármilyen okból megszűnik, a gépteremben két villanylámpa automatikusan kigyullad és ez a gépkezelők részére riadót jelent. Ekkor másodpercek alatt megindítják a Ganz-Jendrassik-féle Diesel nyersolajmotort, amely egy dinamó, valamint az ezzel közös tengelyre szerelt generátor útján ellátja árammal az egész adóállomást. Ehhez a motorhoz mindig annyi anyagkészlet van tárolva, hogy ha az állomást a külvilágtól elvágnák, akár egy hónapig is zavartalanul képes működni.

A vevőteremben van egy legmodernebb hosszúhullámú (400—4000 méterig) és több rövidhullámú vevőkészülék.

Az adóállomás épületében lesz elhelyezve a mozgóállomás. Egy — óránként 100—120 km teljesítőképességű, — személygépkocsiba be van építve 1 drb. 70 watt teljesítményű adókészülék és 1 drb. 4-csőves vevőkészülék. Ha ez a mozgóállomás kifut, akkor a készülékeknek 1—1 távirászló foglal helyet, elől a vezető mellett pedig a parancsnok ül. Parancsnokul, ha más intézkedés nincs, a budapesti rendőrfőparancsnokság vezényel ki egy rendőrtisztviselőt, aki a fejhallgatót feltéve és a mikrofont a kezébe véve, mozgás közben is állandó telefontikus összeköttetésben van a budapesti rendőrfőparancsnokságnál elhelyezett ellenállomással, de összeköttetésbe léphet a központi állomással is, vagy híryanagyot adhat le bármelyik vevőállomásnak.

Nem szorul magyarázatra, hogy különösen tömeg-

Olykor mások is tévedtek arra a vár felé. Egy-egy új barát: lendvaiak. Némelyiknek pincekuics fogott ki a zsebéből. És intettek a szemükkel a bámészködő Vándor Jánosnak, hogy tartson velük: csak intettek, mert mit lehet tudni, nincs-e még a köveknek, meg a bokroknak is fülük? ... Aztán nekivágtak a vár mögött húzódó hegynek, valamelyik pince felé, amelyiknek az ajtajába éppen belepászolt a magukkal hozott kulcs.

Ez volt minden kockázat, amire akkoriban a honfibu merészkedett: el-elmerülni néha a tiltott hegyi gyümölcs levében...

Rendszerint esteledett már, amikor ismét visszaopták magukat a városba. Rendszerint különböző utakon. Vándor János, meg a barátai: mámoros sötétben bujálkól...

Közben pedig telt-múlt az idő, mert az idő nem ér rá sem csatázni, sem politizálni, neki mennie kell, bármilyen színű világban is a maga örök útján azzal az egyenletes, biztos tempóval, amellyel annakidején kilódult a bibliai kezdetből...

Augusztus lett.

— Vége a kommunizmusnak! Vége a szesztilalomnak! Eljén a haza!

Alsólendva örömmámorban úszott. Az emberek, jóbarátok és régi haragosok egymás nyakába borultak az utcán. Eszétt vette mindenkinek az újra magyar és újra polgári boldogság. Még a vöröskatonák is iziben fehérek lettek megint. Szívből, igazán: hiszen a legtöbben, — az odavaiók — mind azok voltak az elmúlt keserves hónapokban.

Hozzá is fogtak, hogy egy-kettőre rendet csináljanak.

De alig hogy elkészültek vele, máris parancsot kaptak, hogy szedjék a puskájukat. És a határvédő csapat meglek kézzorítások és a lányok sűrű könnyhullatása között kivonult Alsólendváról, hogy másutt is, — erre-arra, megyezerte — visszaiktassa jogaiba Magyarországot...

A városra már csak a régi kakastollas csendőrök vigyáztak.

És ők hozták a hírt egyik este a Mura-híd felől, hogy a szerbek — így beszélük odaát — rövidesen átjönnek Alsólendvára is.

A hír futótüzként terjedt el a városban.

— Hol a katonaság?! ... Mért vitték el a katonáinkat?! ...

A nagy boldogságban — hogy vége lett a rémuralomnak — csak most jutott megint eszébe mindenkinek a túlsó partról átleselkedő balkáni Hannibál...

És augusztus 13-án reggel zenezóval és fölvirágzott puskával csakugyan bevonult Alsólendvára a szerb megszálló csapat.

Itt is eljárták a kólót: ezzel a már jól bevált harci metódussal szerezte meg ezt a földet is, — Alsólendvát és az ú. n. vend vidéket — a hárombetűs délszláv állam.

Hősi győzelmük büszke jelül azon melegiben kitétték a zászlót a lendvai vár tornyára, ahol egykoron — úgy mondják — Mátyás király édesanyja, Szilágyi Erzsébet is töltött egy éjszakát. Ez még akkor volt, amikor második menyee, az olasz asszony elé sietett az ország határára. Akkor bizony innen meg sietni kellett, mert akkor innen, — túl Murán és túl Dráván — messze, nagyon messze volt még az ország határa...

Vándor János, — nomen est omen — vehette hát megint a vándorbotját. Vizen már nem kellett átkelnie. Innen már száraz lábbal indulhatott tovább. Tovább — Magyarországra...

mozgalmak esetén az ilyen mozgóállomás milyen óriási szolgálatokat tehet.

A belügyminisztériumban van az I. számú, a budapesti csendőrlaktanyában a II. számú, és a budapesti főkapitányságon pedig a III. számú rádióposta-állomás. Ezek összeköttetésben vannak a központi adóállomással és feladatuk, hogy egyrészt a Budapestről leadandó távmondásokat és táviratokat közvetítsék az adóállomáshoz, másrészt pedig a vidékről érkező híryanagot az adóállomástól átvéve a címzetthez juttassák.

Adó-vevő, vagyis visszajelentő állomás van a szombathelyi, (HAP. 1.), szegedi (HAP. 2.), debreceni (HAP. 3.) és a székesfehérvári (HAP. 4.) rendőrkapitányságoknál. Ezek a központi állomással távirati jelek vétele és adása útján, vagyis telegrafikusan vannak összeköttetésben.

A budapesti rendőrőrszobákon is van összesen 121 vevőkészülék. Ezek között vannak a következő állomások is: Pestújhelyen 1. Rákospalotán 3, Ujpesten 5, Pestszentlőrincen 3, Kispesten 4, Pestszenterzsébeten 4 és Csepelen 2.

Valamennyi vidéki rendőrkapitányság és rendőrkenelenség (71) el van látva rádióvevőállomással.

A csendőrségnél 21 darab készülék van, még pedig 7 a nyomozó alosztályoknál, 10 a határszéli szárnyaknál, 4 pedig belterületi szárny-, illetve őrsparancsnokságoknál. A rádióhálózatot igénybevehetik az összes rendészeti szervek, a közigazgatási hatóságok, a honvédsparancsnokságok, bíróságok, ügyvédségek, és NMV. szervek, valamint a halálőrség.

Rendes viszonyok között a központi adóállomás a bel-

Sors bona...

Június elején, — azokban a napokban, amikor itt, az összezsugorodott hazában éppen a legvadabb vörös lángok lobogtak, — hazaszöktem.

Szöktem: mert szöknöm kellett... És szöktem, — mert rendes úton nem mehettem, — arra tudniillik, amerre az új határ meg volt nyitva, mert azon át csak azok jöhettek-mehettek, akiknek odaát földjük volt, szántani-vetni, kaszálni-kapálni való földjük. Nekem pedig ilyen földem odaát nem volt. Nekem odaát csak szülőföldem volt.

Estére járt már az idő, amikor besurrantam a várba.

— Jóestét, nagyapám! Itt vagyok...

És a nyakába ugrottam.

De a jó öreg úgy megjárd, hogy majd elfelejtett viszszaölelni.

— Mit keresel te itt, te szerencsétlen?! Elfognak! Elvisznek Belgrádba! Ilyen könnyelműség!...

— Sors bona, nihil aliud, nagyapa!... A Zrinyiek fiai vagyunk...

Az én nagyapám volt a legnagyobb úr ott a várban és a messze környéken, amerre csak a szem ellátott, amíg magyar világ volt a Mura és a Dráva között. Ő volt ott már hosszú idő óta a gróf, mert az igazi gróf, akié volt csaknem egész Muraköz, a Zrinyiek egykori birtoka, rendszerint mindig külföldön bolyongott. Most is, — amikor idegenek vetették meg a lábukat Muraközben, — külföldről üzente nagyapámnak, hogy csak tartson ki.

Vacsora után, amikor nagyjából már kicseréltük a keserveinket, így sóhajtott fel az öreg:

— Ti legalább mégis csak Magyarországon vagytok!... Legyintettem:

— Vörös Magyarországon...

Hallgattunk egy darabig. Nem volt mit vitatkozni to-

A közbiztonsági rádióállomás géptermének részlete.

földre szóló telefónikus híryanagot a következő időkben adja le: 5.30, 7.30, 11.30, 14.00, 19.30, és 23.30 órakor. A visszajelentő állomásokkal távirati forgalom van 6.30, 9.30, 13.00, 16.00, 19.00 és 22.00 órakor. Az 5.45-órás adást a csendőrségi állomások közül csak a budapesti nyomozó alosztály állomása, a 23.30-órás telefónikus adást pedig csak a nyomozó alosztályok állomásai veszik.

Fontos tétele a forgalmi szabályzatnak, hogy minden állomás köteles felvenni és továbbítani az állomás helyén levő idegen parancsnokságoknak, hatóságoknak szóló híryanagot is.

Mielőtt példákkal megvilágítanám, hogy távmondatok és táviratok adása, valamint vétele hogyan történik, néz-

vább, hiszen egyikünk sem tudta volna eldönteni, melyikünknek van jobb dolga.

— No, még egy Schlaftrunkot, fiam! — törte meg újra a csendet.

— Prozit, nagyapa! Felvirrad még!

— Te talán megéred...

Összekoccintottuk a poharunkat.

Ebben a pillanatban kopogtatás nélkül felpattant hirtelen az ajtó. Mátyás, a hajdú, a gróf vén cselédje dugta be rajta az arcát. Ijedelem, rémület meredett rajta.

— Tekintetes tisztartó úr!...

Többet nem is tudott mondani. De fölösleges is iett volna, mert a háta mögött máris föltűnt az ajtóban két szuronyos szerb katona.

Az egyik, a parancsnok, beljebb lépett, egyenesen hozzám és eldarált előttem valamit szerbül. Aztán, mert látta, hogy nem értem, németül próbálta előadni. Az volt az értelme, hogy Péter király és a törvény értelmében le vagyok tartóztatva. Kövessem őt.

És a vállamra tette a kezét.

Nagyapám rámnézett.

— Látod, te szerencsétlen!

Ez volt a szomorú szemében.

Egymásra borultunk. Percekig tartottuk egymást szólanul átölelve.

— Hajde! — törte meg a fájdalmas csendet a katona.

Hirtelen fölegyenesedtem, aztán nekilódultam az ajtónak. Az öregúr ottmaradt a szoba közepén állva. Ő nem jöhetett. Neki maradnia kellett, amíg bírja: ezt üzente a gróf.

A rendőrségi őrszobában, — a Zrinyi-téren, az egykori község háza kapuja alatt lévő helyiségben, — kísérfőim átadtak az öröknek.

— Morgen! — szólott utánam búcsúzóul a parancsnok.

A közbiztonsági rádióadó-állomásról rádiótávíratot ad Szombathelyre a csendőrtávírársz.

zük meg, hogy a csendőrség hálózatát mire használhatjuk fel.

Csendőrség az országban kereken 750 állomáshelyen van; ezek közül rádió-híryanag leadható 83 helyre. Távíratí összeköttetés van még kétoldalú forgalommal a budapesti, szombathelyi, szegedi, debreceni és székesfehérvári parancsnokságok között. Egyoldalú forgalom — telefonikus összeköttetés — van Budapestről az összes kerületi és az összes osztályparancsnokságokkal, a 27 határmenti szárnyparancsnokság közül 22-vel, valamennyi gyalog és lovas tanalosztállyal és mindazokkal az őrsökkel, melyeknek állomáshelyén a belügyi rádióhálózathoz tartozó készülék van.

Rádió-távmondatok és távíratok címzésénél az állo-

Holnap! ... Hát, igen, holnap majd döntenek a sorsom fölöl Péter király és a törvény nevében.

Harangzúgásra ébredtem föl másnap reggel az őrszobában. Az ablakok alatt siető léptek kopogása hallatszott. Mindig több és mindig sietőbb lépteké, mind egy irányba, a franciskánuok öreg temploma felé, ahol annakidején magyar barát keresztelt meg engem is az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek nevében ...

Úrnapja volt ... És az emberek siettek a templomba ...

Őreim kiálltak a kapuba. Intettek nekem, hogy odaállhatok én is közéjük.

Mert már jött a körmenet. Jött a város ünneplő ruhában. Jött, hullámozott a vár felé, a várkert előtt fölállított lombsátor felé. A minisztráló gyermekek csöngették; meghajoltak a zászlók és letérdepelt a város. Letérdepeltek az őreim is a kapuban és letérdepeltem én is közöttük. Mea culpa, én vétkem, én magyarságom ...

Aztán újra ég felé lendültek a zászlók, fölemelkedett a város, fölhangzott újra az ének: a körmenet megfordult és ment, hullámozott, kigyózott lassan vissza a templomba, helyére tenni az Oltáriszentséget ...

Elvonult előttem még egyszer a város, még egyszer — utójára.

Bácsik, nénik, rokonok, ismerősök, iskolatársak, boltosok, mesteremberek, tűzoltók, legények, leányok. Mindenki ... A szülőföldem ...

És a főlészálló por- és tömjénfüstben eltűntek örökre ...

Az egyik ór föl vitt az emeletre. Hogy döntsenek sorsom fölött Péter király és a törvény nevében ...

A szobában, ahová bevezetett, egy tiszt ült az asztalánál. Háttai felém ...

Amint hallotta, hogy beléptünk. űnott, közömbös arccal megfordult. És akkor az arca hirtelen megmerevedett, a szemé tágranyílt.

máshelyet megnevezni nem szabad. Az állomásoknak szóló híryanag címzésül az illető állomás számát kell használni. Kivételes esetben, ha a feladó sürgősség, vagy egyéb okok miatt, a címzett állomás számát nem tudja megállapítani, akkor az állomáshely nevét írhatja, de a továbbító rádióállomás ilyenkor a számszerű címzés szerint helyesbíti.

Rádió útján történő parancsadásra egy példa: A debreceni kerületi parancsnokság összes tiszt állomáshelyén van rádióállomás. A parancsnok 18 órakor szigorú készütségi szolgálatot akar elrendelni és egy már előre kiadott parancsát kívánja foganatosíttatni. Kiadandó parancsát rejtjeleztetni és a debreceni adóállomással leadatja a következőképen: „Rádiótávírat. Az A, B, C, D, E számú állomásoknak és az F számú állomás útján a csendőrsztálynak ... szöveg ... Debrecen 1932. október 10-én. 355/kt. 1932. A.írás.”

A HAP. 3. továbbítja ezt a távíratot a HAP-nak (Budapestre), ez pedig 19 óra 30 perckor telefonikusan leadja a címzeteknek.

Ha szükség van rá, a belügyminiszter úr elrendeli, hogy a rádióállomások állandó szolgálatban álljanak, vagy pl. azt, hogy az összes vidéki állomások minden óra kezdetén 5 percig figyeljenek, van-e részükre híryanag. Feltéve az utóbbi esetet és azt, hogy Szegeden a telefon és távíró nem működik, viszont az ottani csendőrkerületi parancsnok a Duna—Tisza közén a határőrök megerősítésére utasítást kapott, akkor a bajai és kiskúnhalasi szárnyak és esetleg a rendelkezésére bocsátott lovasalosztályok legrosszabb esetben egy órán, legjobb esetben pedig néhány percen belül már kézhez is veszik rádióan leadott parancsát.

Én is így néztem rá egy pillanatig. Tágranyílt szemekkel, meglepetten.

És hirtelen kiszaladt a szájamon a neve:

— Szávic! ...

Felugrott. Kicsit még zavarban volt: De azért már nyujtotta felém a kezét.

— Szervusz! ... Hát téged hoztak be az éjjel? ... Az ördög vigyen el, mit keresel te itt? ...

— Hazaszöktem ...

Az ajkába harapott. Mintha hirtelenében nem tudná, mit válaszoljon.

Aztán:

— Na, ja! Hát persze ... Gyujts rá.

És felém nyujtotta a cigarettatárcáját Szávic hadnagy úr.

Herr Leutnant Szávic! ... K. u. k. Infanterieregement No. 48 ... Krasznik, Ivangorod, egy kis pihenő a Nida partján, ... a Kárpátok, aztán megint előre: Lemberg, a zlotalipai áttérés ... Mindig együtt ... mindig egymás oldalán ...

— Emlékszel? ...

— Hát te? ...

Amikor már jól kidiskuráltuk magunkat, hadnagy úr Szávic megígértette velem, hogy máskor nem fogom őt. régi kenyeres pajtásomat, ilyen kellemetlen helyzetbe hozni — és a belgrádi Kalimegdán helyett egy szál fegyvertelen katonával elkísértetett a muraszerdahelyi hídhöz.

Tartott vagy két óra hosszat, amíg a hagyományos úrnapi hősgében elérkeztünk — a magyar határra ...

A szerb katonák a hídfőnél átvizsgálták az írásomat, amit Szávic hadnagy úrtól kaptam, aztán széjjel húzták a híd közepén a keresztbefektetett szöges spányolbakot — és én újra Magyarországon voltam.

Sors bont, nihil aliud ...

De lássunk egy valóban megfőrtént esetet is a rendes közbiztonsági szolgálat köréből.

1931 január 10-én 8 óra 40 perckor Szalkai Sándor soroksári őrsbeli őrmester telefonon felhívta a Büm. központi rádióállomását és bejelentett egy esetet, melyet a legközelebbi — 11 óra 30 perces — adáskor a következőképen adtak le:

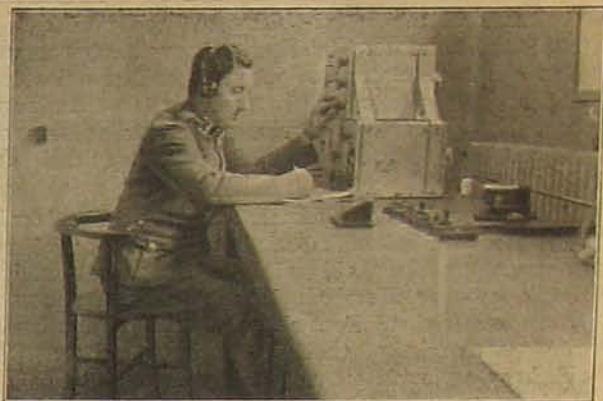
„62. számú híryanag. Körözés. Valamennyi budapesti és vidéki állomásnak. Folyó hó 9-én éjjel 11 órakor Soroksár, Ócsai-út 8. szám, vasúti őrháznál B. Marosi Pált ismeretlen rendszámú autó e'gázolta. Az autó szélvédő üvegje és jobboldali lámpája eltörtött. Sértettet az út árka mellett saját bundájával letakarták és otthagyták. A tettesek Budapest felé menekültek. Őrizetbevétel és értesítést kér a soroksári csendőrőrs.”

Aznap 14 óra 30 perckor a központi állomás még a következőket adta le:

„67. híryanag. Körözés. A budapesti összes állomásnak. A 62-es számú híryanag kiegészítése: Állítólag a soroksári úton látott egy rendőrőrszem egy gépkocsit, melynek csak a baloldali reflektora égett és a sárhányója is össze volt törve. A gépkocsit meg akarta állítani, de az nem állott meg. Az összes őrszemek utasítandók a gépkocsi figyelésére és az a rendőr, aki a soroksári úton a sérült gépkocsit látta, jelentkezék a főkapitányságon Gyöngyössy rendőrkapitánynál. Budapesti főkapitányság.”

Ezt a két híryanagot hallotta Tóth Dezső III. a rendőr felügyelőhelyettes is, aki még aznap délután Kispesten az autót meglátta egy javítóműhely udvarán, azt őrizetbe vette, majd pedig a gázoló soffört lakásán elfogta.

A rádióforgalmi szabályzat 11. pontja e'írja, hogy a csendőrség részéről a nyomozatokat nem közvetlenül a rádió adóállomásnak, hanem a budapesti 1. csendőr nyo-

A közbiztonsági rádióállomás hosszúhullámú vevőkészülékénél Berlinből adott nemzetközi körözést vesz a csendőr-távírász.

mozó alosztálynak kell bejelenteni és ez határoz arról, hogy a nyomozat rádión, vagy a Nyomozati Értesítőben, vagy pedig mindkét módon adassék-e ki.

Szalkai őrmester, bár közvetlenül az adóállomáshoz fordult, le'eményes és körültekintő eljárásával az eredményt biztosította. Az autót másnapra már kijavították volna és akkor a tettes személye aligha lett volna kideríthető. Szalkai őrmester kerületi okirati dicséző elismerésben, járőrtársa, Táncos József őrmester pedig kerületi nyilvános dicséretben részesült.

Amennyiben a rendőrség bármelyik hatósága valamennyi állomásnak címezve olyan körözést adat le, mely a csendőrség szempontjából is fontossággal bír, akkor ezt a híryanagot a budapesti nyomozó alosztályparancsnok, — akinek rádióállomása a „valamennyi állomásnak” szóló híryanagot mindig felveszi, — a Nyomozati Értesítőbe még aznap felvéteti s így arról minden csendőr-őrs írásban tudomást szerez.

A rádiótávíratok és távmondatok címzésére figyelmet kell fordítani. Mindig előre meg kell állapítani, hogy mit akarok és akaratomról kinek kell tudomást szereznie. Nem szabad terhelni egy állomást sem azzal, hogy helytelen címzés miatt feleslegesen írjon le egy olyan távmondatot, amely semmiféle szempontból sem érdekelheti. Ugyancsak nem való a táviratba olyan adat, amit a címzett éppen úgy ismer és tud, mint a címző.

Előfordult, hogy egyik tiszamenti helyről valamennyi állomásnak olyan körözést adtak le, amelyben egy a Tiszába fulladt, név szerint ismert nő holttestét kerestették. Nyilvánvaló, hogy pl. az őzdi csendőrszárny állomása feleslegesen vette fel ezt a híryanagot.

A rádiótávíratoknál mindig tudom, hogy a címzett megkapta-e azt, mert a távirás az a vételt azonnal nyugtázza. A telefónikus vevőállomásokkal szemben ez a biztonság már csak olyan mértékűnek mondható, mint amilyen biztosra vehető egy levél megérkezése. Egyiknél sem szólal meg azonnal a címzett, hogy „megkaptam”. A rádióhálózat üzembehelyezése óta tudtommal — mindössze egyetlenegyszer fordult elő, hogy a vevőállomás üzemzavara miatt a címzett a távmondatot nem kapta meg.

A helyzet az, hogy a rendőrségi állomások üzemzavar esetén vagy írásban értesítik a központi állomást vagy pedig az írásbeli értesítést a közükből levő adó- (viszszajelentő) állomáshoz küldik, amely azt táviratiilag továbbítja, a csendőrségi állomások pedig hibabejelentéseiket közvetlenül írásban a belügyminiszter úrhoz (VII. b. osztály) terjesztik fel.

A budapesti 1. csendőr nyomozó alosztály közbiztonsági rádió vevőállomása.

Valamennyi rendőrségi állomásra vonatkozólag a forgalmi szabályzat úgy intézkedik, hogy üzemzavar esetén „az elmaradt híryanagot alkalmas módon a legközelebbi állomásra pótoltatja”, a csendőrségi állomásokra pedig az az előírás, hogy „üzemzavar esetén az elmaradt híryanagot, ahol s amikor a költségmentesen lehetséges, pótolni kell”.

Ezeknek az intézkedéseknek szülője a takarékoság. Ha a hibabejelentések ritkábbak lesznek, azokat telefonon, vagy táviratilag lehet majd továbbítani, ha pedig már olyan sűrűek lesznek az állomások, hogy az elmaradt híryanag könnyen beszerezhető lesz, akkor a rádiótávmondatok feladó parancsnokság (hatóság) teljesen biztos lehet majd, hogy a címzett azt meg is kapja.

Mi történik üzemzavar esetén? Például. A budapesti tgh. a szolnoki tgh-től egy okmányt követel be postán expressz. A rádiótávmondatot átadja a nyomozó alosztálynál levő II. számú postaállomásnak. A szolgálatot teljesítő rádióügyletes csendőr az előjegyzésből megállapítja, hogy a szolnoki állomás üzemképtelen, tehát rávezeti ezt a körülményt az ügyiratra és azonnal visszaadja a tgh-nak. Másik példa: A szombathelyi kerületi parancsnokság a keszthelyi szárnynak parancsot ad. Táviratilag beérkezik a központi állomásra, ott látják a keszthelyi állomás üzemképtelenségét, mindjárt értesítik a HAP. 1. állomást, az pedig telefonon bejelenti a csendőrkerületnek.

Talán nem lesz érdektelen, ha csak néhány szempontból is megnézzük, vajjon a rendőrség hogyan használja ki a rádiót.

A közbiztonsági rádióhálózat kiépítése előtt a budapesti főkapitányságon a bűncselekmények súlyosságához képest meg volt szabva, hogy a tettes kézrekerítése végett kinek és hova kell telefonálni, táviratot feladni és az első szükségű értesítések után hova kell a megkeresést utólag írásban is megküldeni. Vegyük a legsúlyosabb esetet, amikor egy feltűnésteltető bűncselekmény tetteséről feltehető volt, hogy az országban bujkál, de esetleg külföldre szökik, vagy szökött. Elsősorban telefonon értesítették a keréken 100 budapesti rendőrszobát, 27 Budapest-környéki helyet, továbbá részben telefonon, részben táviratilag kiadták a körzést 51 közlekedési gócpontra, 59 határállomásra és 64 külföldi rendőrhatalóságnak. Ezután írásbeli megkeresést küldtek kb. 1000 helyre. Elképzelhető, hogy mit jelentett ez időben és munkában. Ezzel szemben most mindössze egy magyar- és egy németnyelvű táviratot adnak le a központi rádióállomásnak és a körzés néhány órában belül egész Európában már az illetékesek kezében van.

A budapesti rendőrfőparancsnok az íróasztalán levő mikrofon útján egyszerre valamennyi rendőrszobának személyesen adhat parancsot. Néhány másodperc alatt készségi szolgálatot rendelhet el. A mozgóállomástól jelentést kap, hogy X. helyen rendezavarás van. Rádió adott intézkedésére a közelben levő őrszobákról néhány perc alatt már a színhelyen van egy szakasznyi rendőr.

A rádió útján elért gyors eredményről néhány eset:

A pozsonyi rendőrigazgatóság 1930 november 30-án 14 óra 45 perckor feladott rádiótáviratban 95.000 cseh ko-

rona elsikkasztása miatt Somossy Jenő elfogását kérte. A HAP. a körzést leadta. Somossy Pozsonyból Bécsen, Udinén, Milánón keresztül december 7-én Nagykanizsára érkezett, ahol a rendőrkapitányság elfogta és erről Pozsony még aznap rádióértesítést kapott.

Az ausztriai Haimburgban elkövetett rablás miatt a bécsi rendőrigazgatóság kérte Vida János és két társa elfogatását. 1931 március 4-én 14 óra 30 perckor a központi állomás leadta a körzést, másnap a tettesek már az oroszvári rendőrkirendeltség kezében voltak.

A kecskeméti rendőrkapitányság közokirathamisítás miatt telefonon kérte a központi állomástól Jávor (Cicka) József köröztetését. 1931. március 23-án 14 óra 30 perckor adta le a központi állomás a körzést és aznap 19 óra 30 perckor már rádió választ is kapott Kecskemét, hogy Jávort a körzés a'apján elfogták és a budapesti főkapitányságnál átvehető.

1931 július 16-án 13 óra 15 perckor a nagykanizsai rendőrkapitányság azt telefonálta a központi állomásnak, hogy az ottani kórház N. N. alkalmazottja 1000 pengő elsikkasztása után valószínűleg Bécsbe szökött, kéri letartóztatását. 13 óra 37 perckor, tehát 22 perc múlva, már a bécsi rendőrigazgatóságnál volt a rádiótávirat, 18 óra 40 perckor pedig megérkezett a bécsi válasz, hogy a távirat a'apján a tettest elfogták.

A rádióhálózat rendőrségi szempontból egészen mondható. A rendőrség azt teljes mértékben és eredményesen igénybe is veszi. A csendőrség még nem szokott hozzá a rádióhoz és nem veszi igénybe legalább is olyan mértékben, mint amennyire rendelkezésére áll. De azt hiszem, ennek legfőbb oka abban van, hogy a jelenlegi csendőrségi hálózat csonka, miután a közbiztonsági rádióhálózat kiépítésére szolgált összegből a rendőrség igényeinek kielégítése után a csendőrség számára nem maradt fedezet.

Ez a helyzet azonban javulni fog, ha a pécsi és miskolci csendőrnnyomozó alosztályok is adóállomást kapnak. Így legalább a központi vezetés szervei és valamennyi kerületi parancsnokság között már meglesz a mindig biztos rádióösszeköttetés.

A csendőrség karhatalmi alkalmazásánál, valamint nagyobb nyomozásoknál felbecsülhetetlen szolgálatot tenne néhány járőr-adóállomás. Szükség lenne 5—8 ilyen készülékre, amelyet két távirás könnyen szállíthatna bárhova, sürgős esetben pedig motorkerékpáron gyorsan rendelkezésére oda, ahol szükség van rá.

A helyszínelő gépkocsiba olyan különlegesen megépített adókészülékkel kellene beépíttetni, amely mozgás közben is működésképes. Ennek ellenállomása a nyomozó osztályparancsnokságnál lenne.

Felsoroltam, milyen mérvű felszerelésre lenne szükség. Az indokok halmazát elhagyom, mert hiszen a négy, kb. 150 wattos és az 5—8 darab járőr-adóállomás máris elsőrendű szükségletté vált.

Nem említettem eddig, bár fontossága miatt talán az első helyre tartoznának az, hogy valamennyi csendőrszobát el kellene látni vevőkészülékkel. Ezek lesznek hivatva arra, hogy a széttagolt csendőrségnél az összeműködést s a kapcsolatot megteremtsek.

Valamikor a vezér személyesen adott parancsot. A döntő csata előtt minden katona hallotta, hogy az egésznek és ezen belül neki mi a feladata. Elkövetkeztetik a pillanat, amikor a csendőrségnek, mint egy embernek kell helyt állania. Az elvághatatlan rádióhullámok ha csak egyetlen döntő pillanatban kapcsolják egésszé a sok-sok csendőrt, már akkor is teljes mértékben megfeleltek a rendeltetésüknek.

KI TUDTA?

A németek két legnagyobb költője: GOETHE
FARKAS JÁNOS (1749—1832) és SCHILLER
FRIGYES (1759—1805).

KATONAI ISMERETEK.

A harci eszközök fejlődése a háború óta.

írta: HAZAI IMRE százados.

(Befejező közlemény.)

Az egységes megoldást keresve, több gyár szerkesztett például oly löveget, mely egy közös talpra szerelt két csőből áll (az egyik kisebb, a másik nagyobb ürmérettel) és így ugyanazzal a löveggel úgy az agyú, mint a tarack hatását el lehet érni.

Egy másik megoldás egymásba tolható, különböző ürméretű csövekkel kísérte meg ugyanennek a célnak az elérését.

Mindkét megoldásnak legkézenfekvőbb hátránya, hogy ugyanannal az agyunál a kezelőknek kétféle löszert kell használniuk és hogy az utánpótlást is kétféle löszerttel kell megszervezni.

Kézenfekvőnek látszik az a feltevés, hogy az ilyen irányú kísérletezések csak mint szerkezeti érdekességek bírnak jelentőséggel, de a végleges megoldást más irányban kell keresni.

Ha az ismert típusokat jellemezni akarjuk, a következő fontosabb adatokat kell megemlítenünk.

Ürméret tekintetében 37—75 mm a két szélső határ. A kezdősebesség a 200—800 m/sec. között ingadozik. A lőtávolság tekintetében egyes szerkesztők szükségesnek tartották a 6000 m-t elérni, sokan viszont a 3500 m-t elegendőnek tartják. Az átlag 1—2 kg súlyú lövedék páncélátütőképessége átlagban 300 m-en 30 mm, 500 m-en kb. 20 mm. Lövegsúly átlagban 2—300 kg.

A szállítás kérdését többféle módon képzelik megoldani:

- málhásállatokon,
- hernyós vontatással,
- egy egységben szállítva vontatással,
- hordegyeségekre bontva, a kezelők által szállítva (egy kezelőre 25—35 kg súly jut),
- az előbb említett módok vegyes alkalmazása.

A rejtőzés és az eredményes tüzelés szükségessé teszi, hogy a gyalogsági ágyú kis célt mutasson: Ez a kívánság az alacsony tüzelőmagasságban jut kifejezésre. Ez a legtöbb lövegnél 35—45 cm körül van.

Nem alakult ki egységes vélemény még a tekintetben sem, hogy a gyalogsági ágyú el legyen-e látva pajzzsal. Amily szükséges volna a kezelők megvédése a könnyű és nehéz gépek tüze ellen, éppen oly megfontolást érdemel a paizs használatának legjellegzetesebb hátránya, hogy nagy célt mutatva, az ágyú felismerését megkönnyíti.

Ebből a szempontból 3 féle megoldás ismeretes:

- a lövegre szilárdan ráépített paizs,
- levegő paizs,
- a paizs mellőzése.

Repülők.

A világháborúban, de főleg annak utolsó esztendejében a különböző típusú repülőgépek hatalmas számban szerepeltek az összes hadviselő feleknél. A repülők minden vonatkozásban a hadviselés nélkülözhetetlen eszközeinek bizonyultak.

A párisi környéki békék megkötése óta a légi fegyverkezés óriási arányokat öltő versengést teremtett és a technika e téren eredménydús fejlődést mutat föl.

A vadászgépeknél a főtörékvés az emelkedőképesség és a sebesség növelésére irányult. A céltudatos fejlesztés ily irányban meg is hozta a kívánt eredményt.

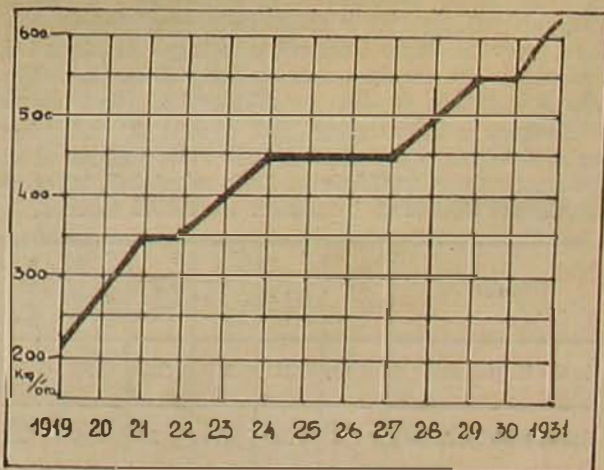
A felderítőgépeknél elsősorban a hatósugarat igyekeztek növelni oly mértékben, hogy a távol felderítés mennél nagyobb távolságra váljék lehetővé. Ezt az igyekvést már eddig is teljes siker koronázta, mert például a múlt évben egy angol felderítőgép (Angliából Egyiptomba, majd onnan leszállás nélkül Angliába repült vissza (a megtett út körülbelül 6700 km).

A bombázógépeknél a háborús és a mostani anyag közötti különbséget teljes egészében szemlélteti az óriás gépek teljesítőképessége, melyről később lesz szó.

A repülők működési sugarának és a szállítási biztonságának a növelése az utóbbi évek folyamán megoldotta a légi csapatszállítás kérdését is. Így a múlt évben a ciprusi lázadás leverésénél a sziget helyőrsége Egyiptomból (körülbelül 500 km) lett megerősítve repülőgépeken szállított angol katonasággal.

Általános érdeklődést kelthet az a kísérlet is, amelyet az amerikaiak végeztek, mikor egy 4 löveges üteget a legszükségesebb kezelőkkel 7 gépen körülbelül 200 km-re szállítottak el.

Az évek óta rendezett különféle sebességversenyek a sebességrekord rohamos növeléséhez vezettek, amint az az alábbi grafikonból kivethető.

2. ábra.

Ezek a sebességek versenygépekre vonatkoznak; a katonai célt szolgáló gépek sebessége lényegesen kisebb. Nem kétséges azonban, hogy ezen versenyek tapasztalatai a katonai gépeknél is értékesítve lesznek.

A ködben való röplés és leszállás kérdése — melyről ezelőtt 10 évvel még beszélni sem lehetett — ma már a megoldott kérdések közé tartozik. Az e téren szerzett kísérleti eredmények még nem jelentik a kérdésnek teljes gyakorlati megoldását. A kutatómunka sikerét a rádió és a különféle rádiós műszerek alkalmazása tette lehetővé.

Az utóbbi években mindgyakrabban kerül szóba az üzemanyag kérdése. Ahhoz, hogy egy hadsereg légi erői állandóan működésre képesek legyenek, hatalmas mennyiségű üzemanyagra van szükség. Ezt a szükséges mennyiségben már békében előkészíteni sok okból nem lehet. Hogy háború esetén idegen országból, vagy esetleg más világrészből mennyiben sikerül behozni, az teljesen bizonytalan. Miután e téren az összes nyugateurópai államok behozatalra szorulnak, ennek a sürgető kérdésnek a megoldása mindenütt az érdeklődés középpontjába került.

A belföldi üzemanyagra vonatkozó kísérletek eredménnyel is jártak, mert sikerült szénből különleges pároló eljárással hajtóanyagot előállítani. További kísérletek során Junkers-repülőgép-szerkeztőnek sikerült belföldi üzemanyag által hajtott oly repülőmotort szerkesztetni, mely a próbarepüléseken már túl van.

Ennek a találmánynak a jelentősége:

- belföldön állítható elő, így független a behozataltól;
- üzembiztosabb;
- lényegesen olcsóbb, mint a többi jelenleg használatos hajtóanyag.

A repülőgép, ma már mondhatni, az egész világon általánosan használt közlekedő- és szállítóeszköz. Hatalmas távolságra fekvő, járhatatlan területek között biztosítja az összeköttetést, s alkalmazásánál elesnek azok az óriási befektetések, amit más géperejű közlekedési eszközknél az utak építése jelent.

A légi úthálózatok kiépítése szinte hihetetlen időmegtakarításokat eredményez, különösen a közlekedési eszközökben szegény földrészekben. Például Afrikában az egyik légiforgalmi vonal két végpontja közötti út megtevéséhez körülbelül 10 repülő órára van szükség; ugyanazt az utat a karavánok 12 hét alatt teszik meg.

Ahol a repülőgép mint közlekedési eszköz szerepel, nagyon fontos az üzembiztonság, vagyis, hogy a repülő ne legyen kiszolgáltatva az elemek szeszélyének, továbbá, hogy esetleges motorhiba ne tegye kétségessé a cél elérését. Ezt azonban csak szilárd szerkezettel, több motor beépítésével és tökéletes műszerekkel lehet elérni.

Ezeknek a követelményeknek a mérnöki tudomány meg is felelt és a gyárakat egymás után hagyják el az úgynevezett óriás repülőgépek. Ezek méreteiről, teljesítőképeségéről tájékoztat bennünket az alábbi táblázat.

Typus	Motorkok száma	A motorok összes teljesítménye	Az üzemgép súlya q-ban	A szállítóanyag mennyiség q-ban	Max. sebesség óráns int	Utasszám
D. O. X. (német)	12	6000	250	240	185	70
Bordeloise (francia)	3	2100	78	54	220	35
Fokker (holland)	4	2100	64	37	220	30
Caproni (olasz)	6	6000	150	3000	210	50

A harckocsi.

A világháború befejezése után — a harckocsiknak a nyugati hadszíntéren való döntő sikerű alkalmazását nem felejtve — a vezető katonai hatalmak ennek tökéletesítését teljes erővel megkezdték.

A harckocsi fejlesztése körül az utóbbi években sok nagyjelentőségű és eredményes kísérlet történt és aligha

vitatható, hogy a harckocsi a jövő háború nagy csatáinak nélkülözhetetlen harceszköze lesz.

Általában 3-féle típus alakult ki. Ezek adatait és teljesítőképeségét az alábbi táblázat mutatja.

		Kis	Könnyű	Nehéz
		h a r c k o c s i		
Menetteljesítmény	terepen km/óra	35	20	15
Egy harckocsi fegyverzete	könnyű ágyú			1
	géppuska	1	1	3
	gyalogcsági ágyú		1	
Páncélvastagság (mm)	elöl	9	16	25
	oldalt	9	12	15
	hátnál	6	8	10
Átlagsúly (tonna)		2	5-6	8-12
Egy harckocsi legénysége		2	3-4	5-9

Több államban a harckocsik már külön fegyvernemként szerepelnek s így például Franciaországnak körülbelül 40 harckocsi ezrede van.

Az egyes államok a legkülönbözőbb típusokat rendszeresítették. A kísérletek állandóan folynak és ezek főleg arra irányulnak, hogy a harckocsi

a) a terepen mennél gyorsabban tudjon mozogni,

b) csökkenjen a talajnyomás,

c) a páncélzat részben méretezésénél, de még inkább finom anyagánál fogva ellen tudjon állni az elenséges nehéz fegyverek és a tüzéség tüzeinek,

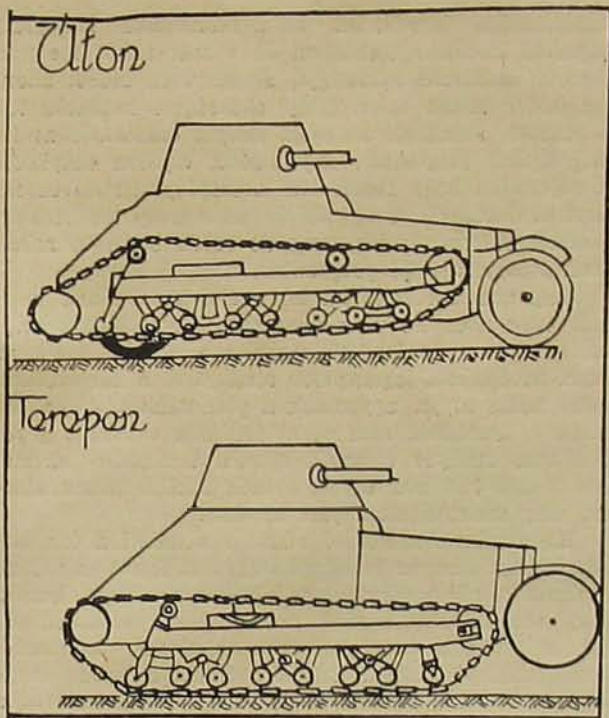
d) a kis és könnyű harckocsi az utakat is fel tudja használni azok rongálása nélkül,

e) vezetés tekintetében az eddigi nehézségek megszűnjének.

Jelenleg az amerikai és angol gyárak szerkesztik a legkiválóbb harckocsikat, illetve főleg ezekről lehet olvasni. Főtörekvéseik a nagy terepességre irányul, ezzel szemben a franciák megelégszenek kisebb sebességgel, de nem mondanak le a megfelelő erősségre méretezett páncélzatról.

Ismeretes, hogy a harckocsikat a legtöbb esetben hatalmas tehergépkocsikon szállítják azokra a helyekre, ahol alkalmazásukra sor kerül; ennek többféle műszaki oka van, melyek közül a legismertebb az, hogy a hernyótalpat még a legjobb utakat is rövid idő alatt tönkreteszik. Egyes gyárak kísérletképpen olyan harckocsikat szerkesztettek, melynél a fémláncból készült kapaszkodó felületet gumival pótolják. A tartóssági próbák fogják megmutatni, hogy ezen kísérletek gyakorlatilag használható eredménnyel fognak-e járni.

Kísérletek folynak még az irányban is, hogy a harckocsi az utakon keréken, a terepen pedig hernyótalpakon mozogjon. Ennek a megoldásnak egyelőre még nagy hátránya az, hogy az útszerelés kb. 20-30 percig tart.

3. ábra

Gázzal fertőzött terepen lényegesen növeli a harckocsi teljesítőképességét az a szerkezeti megoldás, mely a harckocsit szinte légmentesen elzárja a környező fertőzött levegőtől. Még számtalan apró újítás ismeretes: így például ma már a harckocsi látórésein és a fegyverek lőrésain át nem lehet a kezelő legénységet harcképtelenné tenni, ügyes szerkezeti megoldással ezt a veszélyt kikapcsolták anélkül, hogy a legénység harctevékenységet meghiúsított volna.

A tüzérség.

Az új szerkezetű lövegek és a nagy teljesítményű korszerű lőszer lehetővé tette a lőtávolság tetemes növelését. Ma már a könnyű tüzérség lőtávolsága 12 km körül van, ami a tüzérségi anyag fejlődésének a gyalogságot érintő legfontosabb ténye.

A lőtávolság növelésének az a célja, hogy a tüzérség az ellenséges célokat a harcterületen mennél mélyebben vehesse tűz alá, de viszont a saját lövegeket az ellenséges tűz ne érje el. Ugyancsak lehetővé teszi, hogy az ellenséges arcvonal egy részére erős tűzösszpontosítást hajthatunk végre, anélkül, hogy a lövegeknek állást kellene változtatni. A nagy lőtávolság előnye még, hogy a tüzérség a gyalogság támadását sokáig tudja állásváltoztatás nélkül támogatni.

A repülők nagy fontossága és azok leküzdésének szükségessége a légvédelmi tüzérség hatalmas arányú kiépítéshez vezetett. Ezek majdnem kizárólag motorizáltak.

A légvédelmi ágyúk jellegzetes tulajdonságai:

- a nagy kezdősebességű lövedék,
- automatikus lövegzár,
- különleges irányzék,
- nagy lőtávolság (magasságban (7—9 km)).

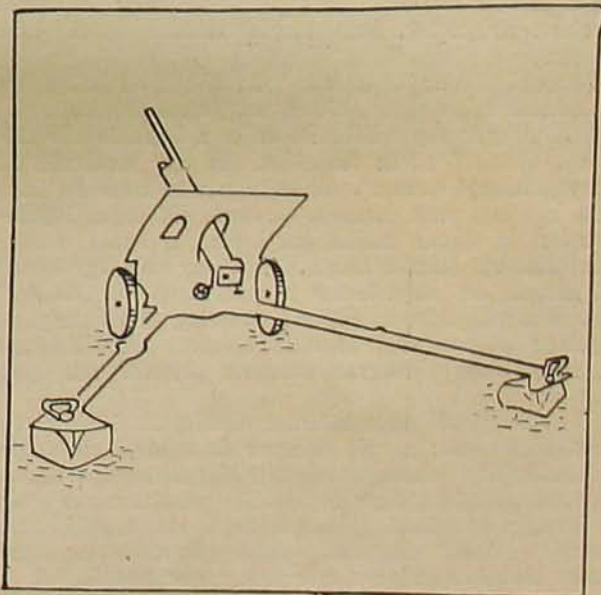
A légvédelmi tüzérségnél jelentős vívmány az állandó tökéletesítés alatt álló központi irányzás. Ennek lényege, hogy a légi cél megirányzása automatikusan történik és a lövegcsövek villamos- vagy más energia útján kapják meg a cél eltalálásához szükséges helyzetet.

A légvédelem célját szolgálják még a nagy gyorsasággal rendelkező önműködő gépágyúk. Ezek ürmérete 3—4 cm. Lövedékük nyomjelző anyaggal van felszerelve, vagyis láthatóan jelzi a röppályát; ezzel az ellenséges repülőket 2—3 km magasságig le lehet tűz alá venni.

A légvédelmi tüzérség a tőle 30—50 km-re levő fülőlő őrők adataira támaszkodik. Ezek az őrők különleges bemérő készülékekkel (ezzel állapítják meg a légi célok helyzetét) és fülőlőkészülékekkel bírnak (a fülőlőkészülékek a gépek motorzaját felerősítik és már nagy távolságról jelzik azok közeledését).

Jellegzetessége még a korszerű löveganyagnak a terpesztett lövegtalp alkalmazása. (A világháborúban még a legtöbb hadseregnél a szekrényes lövegtalpat használták.) A lövegtalp megváltoztatására irányuló törekvést megértjük az alábbiakból; a korszerű harcban a tüzgépek nagy száma miatt egy cél sem mutathatja magát tartósan a biztos megsemmisülés veszélye nélkül, tehát sűrűn adódnak az úgynevezett pillanatóclok. A korszerű harc másik jellegzetessége a nagy szélességi és mélységi tagozódás. Mindezek együttvéve a tüzérségi tüztől nagyfokú mozgékonytságot kívánnak. Ezen mozgékonytság azonban hiányzott, mivel az oldalirányzó gép határa 8—10 fok volt. Ha a cél ennél jobban oldalt feküdt, az egész löveget el kellett mozdítani, ami tetemes idővesztést jelentett. Ennek a hátránynak igazi jelentősége főleg a harckocsik lövésénél mutatkozott.

Ezen van hivatva segíteni a terpesztett lövegtalp, mely lehetővé teszi, hogy a cső a kerekek elmozdítása nélkül kb. 60 fokos oldalpásztázási lehetőséget nyerjen.

4. ábra.

Lényegesen megnövekedett a tüzérség mozgékony-sága a motorizálás által. Ennek két formáját ismerjük; a gépkocsizó tüzérséget, melynek menetteljesítménye kb. 2—3-szor nagyobb, mint a fogatolt tüzérségé, de mozgása az utakhoz van kötve, ezzel szemben a gépvontatású tüzérség a terepen és az utakon egyformán mozog, menetteljesítménye pedig azonos a gépkocsizó tüzérségével.

A kémiai harceszközökről (gáz stb.) e lap hasábjain már több közlemény is megjelent, azért erre nem tértem ki. A fentiekben nem tárgyalt különféle természetű kisebb, de azért lényeges újításokat alkalomadtán külön cikk keretében fogom ismertetni.

A legvitézebb huszár.

írta: VITÉZ BERKÓ ISTVÁN ny. ezredes.

Az 1832. év augusztusának 23. napján az aradi vár egyik kazamatájában befejezte földi pályafutását a magyar hadak történelmének egyik legnagyobb aakja, Simonyi óbester. Elművése nem volt méltó ahhoz a szépségesen magasröptű pályához, amelyet életében befutott s amellyel a magyar vitézségnek szinte fogalmává, eszményképévé vált az ő hősiesség egyénisége. A nemzet nagy költője, Jókai Mór, egyik legbájosabb művében, teljes joggal adta neki a szép címet: „A legvitézebb huszár”.

A magyar huszár nevét, mint a vitézség példaképet, az egész világ ismeri. Simonyi óbester a magyar huszár nevéhez fűződő világnevet a felülmúlhatatlanságig fokozta; őt a hősiességben megközelíteni talán lehet, felülmúlni azonban aligha. Mesébe illő vitézségével nemcsak halbatatlan nevet szerzett, hanem minden kitüntetés is elért, amit abban az időben katonáember kivívhatott magának.

Abban a korban élt, amikor a harci dicsőségnek tág tere nyílt: a nagy francia háborúk idején. Akkor még a személyes bátorság volt a katona legfőbb kelléke, még nem gépekkel és egyéb technikai eszközökkel döntötték el a csaták sorsát, hanem az ellenséggel szemtől-szemben vívott rohamok és viaskodások eredménye hozta meg a diadalt. Különösen a lovasságnak volt nagy az értéke, melynek a csaták rohamain kívül még a kisebb portyázások, rajtaütések és merész hadivállalkozások is számos alkalmat nyújtottak, hogy megmutathassa igazi hősi valóját.

Simonyi óbester is huszár volt; abban az időben mi is lehetett volna egyéb, hiszen magyarnak született.

A magyar nép emlékezetében ez a legendás hős „Simonyi óbester” néven ismeretes. Ha úgy említenők őt, hogy „Simonyi ezredes”, aligha tudnák az emberek, hogy róla van szó, mert Simonyi ezredes, sőt éppen huszár-ezredes is, többet találhatunk a magyar hadak multjában, Simonyi óbester azonban csak egy volt. Így hívták őt katonái, sőt maga is így írta alá nevét. Az „óbester” név nem más, mint az egykorú hadsereg német szolgálati nyelvén „Oberst”-nek mondott ezredesi rendfokozatnak a neve, amelyet magyar vitézeink „óbester”-nek ejtettek ki.

A nagy hős neve különben „vitézvári Simonyi József báró” volt; a szép előnevet és a bárói méltóságot hősiességének jutalmául kapta. Nagyállóban született 1770 április 8-án; atyja jómódú mészárosmester volt, édesanyja szelídelelkű, jó családanya, aki aggódo szerezettel igyekezett óvni fiát a már gyermekkorban egymást követő kalandos csinytevés veszedelmeitől.

Az alig öt-hat éves kis Simonyi Jóska, mióta öntudatra ébredt, híres volt minden veszedelemmel bátran szembeálló merészségéről. Szédítően magas jegenyék csúcsán éppen olyan elezantsággal szedte ki a szarkafészket, mint amilyen biztonsággal mászta meg a templomtorony karcsú fedelét, ahol verébfiókkák után kutatott. A mezőn örízetlenül legelésző lónak kócmadzagot vetett a fogai közé, hátára pattant és vadul nyargalászott a széles határban.

Gondos szülei taníttatták. Először a máriapócsi barátokhoz adták iskolába, majd Debrecenbe a piaristák

A revízióknak elkerülhetetlenül be kell következnie. Soha nem gyógyul seb az, melyet a nemzeti szellemem ütötték.

BORAH.

gimnáziumába iratták be. Itt a református kollégium diákjaival állandóan hadilábon élt s már akkor megnyilatkozott harcászati furfangja, amennyiben zsebei állandóan kövel voltak telve, hogy ellenségeit hathatós tűz alá vehesse, azonkívül az úton, melyet szállásától az iskoláig kellett megtennie, kapuk sötét aljában fűtykösöket rejtett el, hogy támadóival eredményesen felvehesse a harcot. Csatározásra úgyszólván mindennap sor került s az arcok összekarmolása, meg az orrok beverése szinte hozzátartozott a napi programhoz.

A gimnázium jelenlegi négy alsó osztályának megfelelő évek elvégzése után egy esztendeig Nagykarolyban, szintén a piaristáknál, tanulta a poézist, majd az akkori középiskola legmagasbb osztályára, a retorikára, Pestre hozta atyja, ugyancsak a piaristákhoz. Jóska barátunk a tanulással nem sokat törődött, valamint a zenével sem, amelyre édesapja szintén taníttatni akarta. Serdülő fiú volt már ekkor, akinek inkább kalandozásokon, meg mulatozásokon járt az esze.

Hajlamainak megfelelő alkalom nemsokára kínálkozott. Az egyik napon toborzó huszárokat látott az utcán; a toborzó tiszthez odament es kijelentette, hogy huszár akar lenni. A tisztnek megtetszett a bátor tekintetű fiú, aki férfias határozottsággal adta az akkori katonaszedésnél szokásos parolát. Csákót nyomtak a fejébe, mentét akasztottak a vállára és az alig tizenhatesztendős Simonyi Jóska most már azt hitte, hogy nála boldogabb lény nincs a vilagon.

A vitézi pályából azonban ekkor semmi sem lett, mert az édesapja közbeszólt, kiváltotta fiát és hazavitte. Az otthoni szülői felügyelet azonban mit sem használt, mert a nyugtalan vérű fiú ismét módját ejtette, hogy a Wurmser-huszárok toborzóinak felcsapjon. Tizennyolcadik évében járt akkor.

A Wurmser-huszárokat, a későbbi 8. huszárezredet, az éppen megindult török háborúba küldték s az ezred a frissiben toborzott ujoncokat is magával vitte a harcra, hogy azok ott, a helyszínen tanulják meg a katonamesterséget. A fiatal Simonyi tehát a délmagyarországi határkerületekre került, ahol éppen nem a legkellemesebben indult meg a tábori élet. Az eső egyre szakadt, a katonáknak pedig a szabadban kellett táborozniok. Az öreg huszárok különben is keményen bántak a részükre „tintás ujjú diák”-nak csúfolt tejfelesszájú legénykével, aki végül is akként próbált hasonlóná lenni hozzájuk, hogy csizmára való fény mázzal, vagyis „suviksszal”, bajuszt festett magának.

A nagy sárban nem lehetett lefeküdni éjjeli nyugovóra. A nagy Jóska ujonc segített magán: a lovak kipányvázása végett karókra-kifeszített kötélre dőlt és úgy aludt álva, míg csak le nem esűszott. Akkor újból kezdte.

Rendszeres főzésről, tisztességes ebédéről beszélni se lehetett, már csak azért sem, mert a hozzávalót se tudták megkapni a csapatok. Zavaros esővízből merítették meg tehát a huszárok az üstöt s a gulyást, só hiányában, puska porral próbálták ízesebbé tenni. Simonyi még boldognak hihette magát, hogy az öreg huszárok ebből a nagyon is háborús eledelből legalább egy falatot adtak neki. A törhetetlen akaratú fiú azonban a fádalmakat és nélkülözéseket még csak fel sem vette.

A tűzkeresztségen nemsokára átesett. A támadó törökök visszaverésére felriasztott ezred az ujoncokat a táborban visszahagyta, Simonyi ujonc mindamelllett lovára kapott s ő is csatlakozott az induló vitézekhez. Bár az öreg huszárok visszakergették, az összecsapásban

A budapesti közlekedési őrök egy motoros járórt január 7-én Kispesten egy teherautó elütötte. A járór tagjai súlyos sérüléseket szenvedtek.

mégis résztvett s amidőn a feléje rohanó török lovasra süttött pisztolya csütörtököt mondott, fogta a nehéz lövészerszámot és olyan erővel vágta a török fejéhez, hogy a szegény tarfejű menten lehullott a lóról. Most az egyik török tisztel került szembe, aki hosszú vágást mért halántékára és arcára.

Súlyos sebével kórházba került, ahol, a róla maradt hagyományok szerint, az oktalan ápoló az orvosságot el-tévesztette és valami kenőcsöt adott be neki lázosillapító helyett, amitől még rosszabbul lett, de erős szervezete kihevert minden bajt.

Az első hadiszereplésben kapott sebhely a bajtársak előtt azonnal tekintélyt szerzett. Most már nem kergettek vissza a harcba induló öreg huszárok, hanem szívesen vitték magukkal, különösen ha sok merészséget követelő portyázásokról volt szó.

Simonyi ezredét a háború utolsó évében a francia határra vitték, ahol 1792-ben szintén megkezdődött a háború. A vitéz Simonyi Jóska nemsokára vicekaplár lett, ami abban az időben, amikor évtizedek óta szolgáló frásztudatlan vén huszárok még mindig csak közlegények maradtak, bizony nagy szó volt. Ő azonban nemcsak azért érte el ezt a méltóságot, mert tanult fiú volt, hanem, mert kiváló vitézségével ismételtelen rászolgált a jutalomra.

Az 1794. esztendőben már az ezüst vitézségi érmet is megkapta. Thionville és Metz között ugyanis 16 huszárjával 60 főnyi francia lovasosztagot támadott meg,

annak kapitányát személyes párviadában levágta, a 60 franciát pedig szétszórtá.

Másik alkalommal szakaszának élén a zweibrückeni herceg kastélyában az övénel jóval erősebb francia csapaton rajtaütött, azt szétverte és 20 foglyot ejtett.

A fiatal káplár vakmerő bátorsága és kiváló ügyessége már ekkor feltűnt a tiszteknek s mindig őt küldték, ha veszedelmes feladatok megoldásáról volt szó. A feladatoknak emberül megfelelt, kiválóságát elismerték s 1795 karácsonykor őrmesterré léptették elő. Szinte feltűnő ritkaság volt abban az időben az ilyen fiatal őrmester, amikor ezt az állást deresbajszú vén katonák nélkül el se lehetett képze-
ni.

Mantuánál, 1796 augusztus 1-én, az ellenség a mi csapatainkat, kétórás nehéz küzdelem után, hátrálásra kényszerítette. Simonyi egy szakasz huszárral a franciákra vetette magát s folytonos rohamokkal addig tartóztatta fel a támadókat, amíg csapataink a várba visszavonultak és sok sebesültjüket, valamint ágyúikat is megmenthették. A bátor Simonyi jutalmul az arany vitézségi érmet kapta.

Három nap mulva, augusztus 4-én újabb nagyszerű hőstett következett. A franciák Salo mellett, a Garda-tónál, váratlanul rajtaütöttek egyik hadtestünkön s annak 30 ágyúját elvették. Simonyi, alig 20 emberből álló szakaszával, habozás nélkül az ellenségre rontott, a legközelebbi francia gyalogszereget szétverte és megfutamtotta, majd huszárjait több kis csoportba osztva, a hatalmas kiterjedésű francia tömegre rontott.

A roham olyan villámgyors és váratlan volt, hogy a

franciák, a nagy porfelhő miatt, a maroknyi huszárt nagy lovastömegnek hitték, az elfoglalt ágyúkat otthagyták és hanyat-homlok menekültek. A huszárok a menekülők közé ugrottak és nagy vagdakozással addig üldözték őket, ameddig csak bírták. Simonyi maga is számos franciát levágott s a vakmerő rohammal nemcsak az elvesztett 30 ágyút vette vissza, hanem azt a fontos magaslatot is elfoglalta, amelyről az ellenség a mi csapatainkat hátfoghatta volna; továbbá az egyik tábornokot is megmentette a biztos fogság-bajutástól.

Nagy volt Simonyi érdeme, nagyon nagy. Azzal jutalmazták, hogy előléptették hadnaggyá s a Merveldt-ulánusokhoz helyezték át.

Az ulánusoknál a hős vitéz tovább halmozta dicsőségét. Az 1800. esztendő júniusában hadseregünk a Dunán átkelt s a franciák az elől levő két dandárt teljes erejükkel megtámadták. Simonyi megelőzőleg parancsot kapott, hogy szakaszával Ulmenheimbe lovagoljon és ott a csapatok részére táborhelyet keressen. Itt a francia vörös huszárok egyik századára bukkant, melyre azonnal rohamot intézett és visszaűzte.

A vörös huszárok azonban erősbítéssel visszatértek. Simonyi a hadtestnek éppen ott levő podgyászos szekértáborából az írkokokat, lovászokat és mindazokat, akik lovon ültek és kardjuk volt, hirtelen összeszedte, csapatot alakított belőlük s velük, valamint a maga szakaszával, négyször-öttször rohamot intézett, az ellenséget visszaverte és így a hadtest egész hatalmas podgyászát megmentette, egyben a mi csapatainknak felhívta figyelmét a közeli veszélyre.

A franciák ezalatt harchoz fejlődtek s a nagy lármára elősiető csapatainkat megtámadva, az egyik lovascsoportot bekerítették és foglyul ejtették. Simonyi ezt látva, kisdéd csapatával habozás nélkül odarohant, az elfogott lovascsoportot kivágta, sőt még ő fogott jócsomó franciát, azonkívül sok ágyút és 100 löszeres kocsit is kiszabadított az ellenség kezéből.

Néhány nappal később, június 27-én, a Dunán át visszavonuló hadseregünk utóvédjét az ellenség Neuberger mellett olyan erővel támadta meg, hogy az több ponton hátrálni kényszerült. Simonyi nem kérdezett senkit, hanem szakaszával oldalt elvágatott, az üldözőket nagy ívben megkerülte, ügyesen a hátukba tört s a mindenfelől közeledő francia csapatok szemeláttára a hátul felállított csapataikat szétszórta, 60 forlyot ejtett. 6 tisztliket és 120 emberünket a fogságból kiszabadította, sőt több löszeres és podgyászos kocsit is zsákmányolt. A franciák dühösen jöttek, de segíteni már nem tudtak.

Simonyi ezredes, az ellenség zavarát felhasználva, most megrohanta az ellenséget, annak egyik zászlóalját lekaszabolta, az üldözőket visszavetette s így a mi seregünk időt nyert, hogy rendben visszahúzódjék.

Egy esztendőre talán sok is két ilyen bravúros haditett, mint amelyeket most elmondtam. Simonyinak azonban nem volt sok, sőt még elég sem volt, mert az év decemberében még harmadik, hasonlóan dicsőséges fegyvertényvel tetézte hősi cselekedeteit. Lenzenfeldnél alig 15 lovasal az ellenséges előrszonal mögé lovozott s ott 320 emberből álló francia csoportot meglepett és annak nagyrészt foglyul ejtette.

Az 1800. esztendő alatt végrehajtott kiválóan vitéz haditettekért Simonyi József hadnagyot a 6. számú Blankenstein huszárezredhez főhadnaggyá léptették elő s 1802 április 30-án a Mária Terézia-rend lovagiává avatták. azonkívül „vitézvári” előnévvel megkapta a bárói méltóságot is.

Alig pihentek egy-két éve a fegyverek, amidőn 1805-ben újabb francia háború ütött ki. Simonyi, mint immár százados, a Blankenstein-huszárokkal a Voralbergben előre-

tolt hadtestnél volt beosztva. A hadtestet a franciák bekerítették. A vitéz Blankenstein-huszárok azonban semmi szín alatt sem akartak fogságba jutni s ezért merész támadással átvágták magukat az ellenség gyűrűjén, miközben Simonyinak még arra is volt ideje, hogy a franciák közül számos foglyot ejtsen és 25 podgyászos szekeret zsákmányoljon.

Az 1809. évi háborúban Simonyit, immár mint őrnagyot, a 4. számú Hessen-Homburg huszárezrednél találjuk. A wagrami csatában a vitéz őrnagy az ezred 4 századával fényes rohamot intézett a többszörösen túlnyomó francia lovasságra és igazi magyar virtussal verte vissza annak elbizakodott támadását. Rövid idő múlva alezredessé léptették elő.

Kulmál a franciák vereséget szenvedtek. A hátráló ellenség üldözése közben Simonyi magaslatra bukkant, amelyet lóval megmászni nem lehetett s amelyet erős ellenséges gyalogság tartott megszállva. De hát csak lóháton tud vitéz lenni a magyar huszár? Simonyi 3 századot leszállított a nyeregből, élükre állott és olyan gyalogtámadást intézett a magaslatra, hogy a franciák megfutottak, de egy részük foglyul esett.

Alig telt el egy-két nap, amikor túlnyomó ellenség megtámadta és visszaszorította előrszonalukat. Simonyi alezredes három század huszárral azonnal előrerontott és a támadókat heves kezitusa után szétszórta.

Két hét múlva egy osztály huszárral és a szövetséges orosz hadsereg egyik kozák ezredével a hadtest elővédje volt s előnyomulás alatt ismételen ugrasztott szét több francia lovasosztágot. Majd Giesshübelnél egy ellenséges zászlóaljjal találkozott, mely közeledtére azonnal négyszöget alakított. A huszárok megadásra szólították fel a franciákat, de azok hallani sem akartak ilyesmiről, mert el voltak bízva, hogy a mind a négy oldalról tömött sorokban meredő szuronyokból álló négyszöget úgysem tudják a huszárok áttörni.

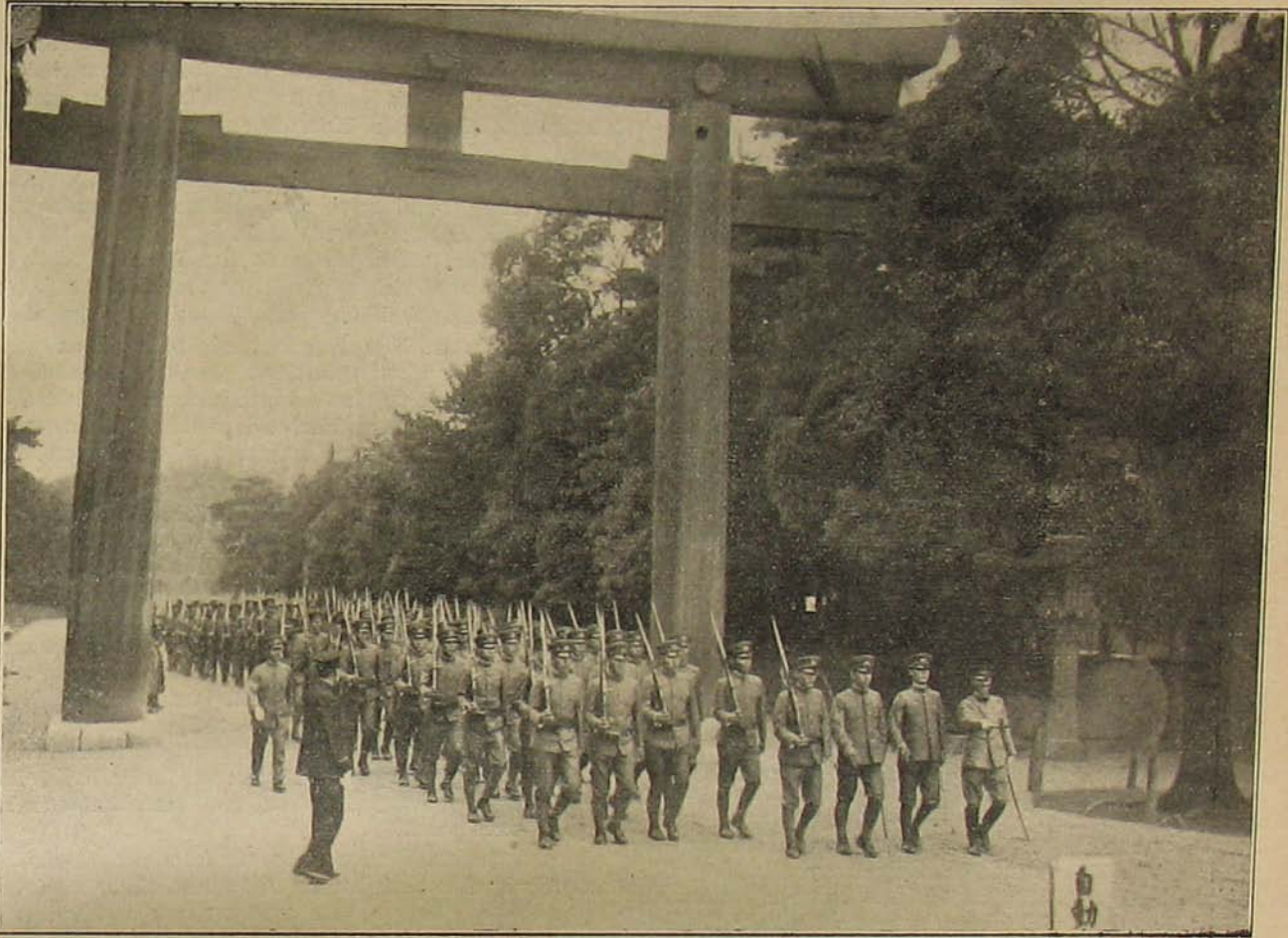
De bizony áttörték. Simonyi és huszárai dühös rohamban csaptak a négyszög mindanégy sarkára és azt pillanatok alatt szétfúzták, zászlóját pedig diadalmi jelvényül elvitték.

Megint csak alig két hétnek kellett eltelnie, hogy a legvitézebb huszár újabb levéllel gyarapítsa hőstetteinek amúgy is nagyon dús babérkoszorúját. A lipcsei csatában, október 18-án, Simonyi osztálya parancsot kapott, hogy az ellenség hátrább fekvő tartalékainak helyét felderítse. Nem kellett messzire haladniok, amikor az egyik dombháton 6—7 francia zászlóaljat pillantottak meg 2 harcpontra állítva. Simonyi tétovázás nélkül rohamot indított s egymásután mind a két harcpontra átvázolva, azokat teljes rendtelenségbe hozta, miközben huszárai temérdek franciát levágtak.

Amint azonban átszáguldottak a második harcpontra is, egyszerre csak 3 ellenséges lovasezreddel találta szemközt magukat. Simonyi itt sem habozott, hanem huszáraival a legközelebbi ezredre vetette magát. A másik két francia ezred ekkor két oldalról ellentámadást intézett s a huszárok most már igazán mindenfelől körül voltak véve.

Képtelen helyzet. Két század huszár 3 lovasezreddel és 6 zászlóaljjal szemben, mely utóbbiak ismét gyülekeztek és a huszárokat hátba támadták. Egyik rohamot a másik után intézte a hős huszárosztály, míg végre átvágta magát az ellenséges lovasság sűrűjén.

A viaskodás közben szétszóródott osztályt Simonyi most újból gyülekeztette, még pedig az ellenségtől csak mintegy 40 lépésnyi távolságra. Ekkor történt, hogy az

Tokióban az „Istenek kapuja” alatt istentiszteletre vezetik a Mandzsuriába induló japán csapatokat.

egyik francia lovas előreugratott és pisztolyát a vitéz alezredesre sütötte, aki erre azonnal lefordult a lóról. De nem történt komolyabb baja, mert az ellenséges golyó megakadt a dolmány belső zsebében hordott jegyzőkönyv 27. lapján és Simonyi csak a szívét ért ütéstől ájult el. Pillanat alatt magához tért, nyeregbe pattant és huszárait azonnal rohamra vitte. Már csak lépésben hajtották végre a rohamot, mert az ezen a napon már a 18-ik rohamuk volt s a lovak teljesen ki voltak merülve. De még ez a végső roham is sikerült és Simonyi a lehetlenséggel határos túlerőt meghökkentve, minden további baj nélkül elvonulhatott csapatával.

I. Ferenc császár és király az egyik magaslatról végignézte ezt a hihetetlenül merész küzdelmet és jutalmul Simonyit még a csatatéren ezredessé és a 4. huszárezred parancsnokává nevezte ki, aki ilyenformán ebben az évben, nem egészen félesztendő alatt, háromszor lépett elő. A hazulról megszökött rakoncátlan diák tehát 25 év alatt közlegényből ezredesséig vitte. Szédületes pályafutás, melyet kizárólag magyar hősi virtusának köszönhetett.

A lipcsei csatában vereséget szenvedett Napoleon visszavonuló francia seregét nyomon követték győzedelmes hadaink s mélyen benyomultak a francia földre. Simonyi és huszárai 1814 február 11-én Fontainebleaut érték el, ahol Napoleon császár gyönyörű kastélya állott.

A tisztek megtekintették a pazar fényvel berendezett császári termeket. A kastély francia felügyelője dolyfős ridegséggel hívta fel figyelmüket, miszerint a legnagyobb kitüntetésnek vegyék, hogy most a nagy császár lakosz-

tályában lehetnek. A trónterembe érve, az elbizakodott udvarnok bántó kérdésére már a tetőfokát érte el. Simonyi megunva ezt a kevély önhittséget, feltette csákóját, beült az egész világ által rettegett nagy Napoleon császár trónszékébe s amint a hagyomány elmondja, elővette kurtszárú magyar pipáját, rágyújtott és úgy beszélgetett az elképedt udvaronccal. Miután elszívta a pipát, annak hamuját a trónszék karfájához verte ki s feltett csáköval büszkén lépett le a legnagyobb francia császár trónjáról.

Azután a császárné lakosztályát tekintették meg. Ide belépve, a huszárok tisztességtudóan levették csákójukat s amidőn a kastélyfelügyelő értékes emléktárgyat ajánlott fel, Simonyi így szólt: „Mi magyarok vagyunk, akik nem rabolni jöttünk ide. Tartsd meg császárod értékes kincseit. Ha pedig jön utánunk más is, mondd meg neki, hogy magyar huszár kiverte pipáját császárod trónjának karfájához, de levett süveggel tiszteletet adva állt meg császárnéd termében, mert ő a magyar király leánya”

Fontainebleaut a franciák vissza akarták foglalni, de minden erőlködésük kárbaveszett. Simonyi ezredes lóról szállt és kivont karddal a huszárok megerősítésére küldött 32. magyar gyalogezred csapatainak élére állt s azokat kétféle vezette véres szuronyrohamra.

Három nap múlva már Lyon előtt jártak Simonyi és huszárai. A „legvitézebb huszár” itt hajtotta végre azt a haditettét, amely ritkítja párját a történelemben.

Az 1814. év március 20-án történt. A visszavonuló franciák lerombolták a megáradt Rhone folyó hidját s az üldöző hadtest parancsnoka hiába próbált könnyű lo-

vasságot utánuk küldeni, mert a folyó sodra a lovasokat mind elkapta. Simonyi vállalkozott, hogy a kivihetetlennek hitt feladatot megoldja. Ezredének 3 századát és az egyik kozákezredet adták rendelkezésére.

Elindultak. Elöl a huszárok, utánuk a kozákok. Elsőnek Forster hadnagy ugratott szakaszának élén a kavargó habokba, utána a rettenthetetlen Simonyi jött a többiekkel. Iszonyatos küzdelem következett, de nem az ellenséggel, hanem a tájétközó elemmel. Az éjszakai hold világítja meg az elszánt vitézeket, amint a rohanó, örvénylő árral emberfeletti erőmegfeszítésben küzdenek. Forster hadnagyot lovastól együtt háromszor forgatja át a rohanó víz sodra, de a vitéz hadnagy még csak meg sem inog nyergében. A huszárok kölösörösen támogatják egymást, míg végre hihetetlen erőfeszítéssel partot érnek. Bár 13 vitéz lovával együtt a hideg hullámsírban lelta halálát.

A tulsó parton Simonyi azonnal támadásra indult s a meglepett franciák, akik az áthatolhatatlannak hitt folyó védelme alatt teljes biztonságban érezték magukat, riadton menekültek s Franciaország második fővárosát, Lyont, feladták.

Simonyi ezredet e bámulatunémítő cselekedetért a Lipót-rend parancsnoki keresztjével díszítették fel, azonkívül az orosz cár a Szent György-renddel, a porosz király a „Pour le Mérit”-renddel, a hesseni választó fejedele pedig a szolgálati-rendjel parancsnoki keresztjével tüntette ki.

Simonyi őbester dicsőségének tetőfokán állott, a túlaradó dicséretnek nem találtak kellő szavakat iránta a legnagyobb elismerésre. Emberfiának ennél többet elérni igazán nem lehetett.

De nemcsak a rövid idő alatt kivívott magas rang és a legnagyobb kitüntetések halmaza bizonyította, hogy Simonyi őbester, vitézi pályájának 26 esztendeje alatt, a felülmúlhatatlanságig fokozta a magyar huszár hősi világnevét, hanem azok a sebhelyek is tanúsították az ő rettenthetetlen bátorságát, melyeket a 26 esztendő önfeláldozó hősiességének nyomaiként testén viselt.

Balarcán a halántéktól az álláig húzódott annak a hatalmas kardvágásnak a nyoma, amelyet — mint már említettem, — még újonc korában, legelső ütköztében, a török háborúban kapott.

Másik kardvágás is érte fején a francia háborúk folyamán, azonkívül egy szúrászt kapott balmellén, egyet pedig jobb csípőjén. Bal kezefején szintén egy kardvágásnak a nyoma maradt. Csupa vágott és szúrt seb, amelyek egytől-egyig az ellenséggel szemtől-szembe vívott veszedelmes viaskodások emlékei.

Az 1814. évben Napoleon hatalma megtört s a győztes szövetségesek hadai kivonultak Franciaországból.

Simonyi Galiciába, Rohatynba, került ezredével. A következő évben azonban az Elba-szigetére száműzött Napoleon merész vállalkozással visszatért Franciaországba s Európának ismét fegyverhez kellett nyúlnia, hogy a világ békéjét megmentsék.

Simonyi őbester ezrede is a haretérre vonult s 195 mérföldet, vagyis mai számítás szerint másfélezer kilométert kellett lovagolnia, amíg rendeltetési helyére ért.

Az 1815. évi háborúban az ezrednek számos kisebb ütközetet kellett vívnia a franciákkal, míg végre a szövetséges hadak véglegesen levették Napoleont s ezzel a világnak meghozták a várva-várt békét.

Simonyit ezredével Bécsbe küldték helyőrségre. A vitéz őbester felhasználta az alkalmat, hogy huszárainak, akiknek eddig csak harcokban és szenvedésekben volt része, egy kis szórakozást szerezzen. A Kärtner-strassei színházban magyar ballet volt akkor műsoron. Simonyi kibérelte

az egész karzatot és az ezred legénységének felét színházba vezettette. Szigorú parancsot adott, hogy a színházban a legnagyobb csendben kell ülni és teljes legyen a rend és fegyelem. A huszárok így is cselekedtek. Amidőn azonban a magyar ruhás párok kiperdültek a szinpadra és a zene paltogó magyar táncba kezdett, a jövőrú magyar legények nem tudták megállani, hanem sarkantyújukkal eleinte csak csendben, majd egyre fokozódottan olyan szépen kiverték a taktust, hogy a nézőközönség viharos tapsban tört ki. A következő napon az ezred másik fele került a színházba és a bécsiek már előre szétkapkodták a jegyeket, hogy a sarkantyú-hangversenyt megint élvezhessék.

Egy év múlva haza, Magyarországra, került az ezred, még pedig Nagyváradra, majd a következő esztendőben Debrecenbe és környékére. A sok háborús év alatt a legénység erkölce bizony kissé eldurvult és szigorú rendszabályokhoz kellett nyúlni, hogy a szilaj huszárokat megfékezzék.

Simonyi maga is a folytonos háborúskodásban nőtt fel és a csendes békeszolgálatban is olyan fegyverező eszközöket akart alkalmazni, amelyek a háború véresen komoly idején célszerűek a rend fenntartására, békeidőben azonban legfeljebb ekeseredést szülhetnek. Szerencsétlenségére az ezred hadbírája, ahelyett, hogy parancsnokát emberséges mérsékletre bírta volna, éppen ellenkezőleg, a legkeményebb büntetéseket javasolta neki. Olyan vétségekért, amelyeknek megtorlásául manapság talán csak néhány heti laktanyafogságot kapna a huszár, vagy legfeljebb egypár napra az egyezbe kerülne, a hadbíró 50 botot, vagy még ennél is rettenetesebb vesszőfutást szabott ki ezredesével.

A legénység elkeseredése egyre fokozódott és a szökések mindgyakoribbak lettek. A hadbíró ekkor statárium kimondására bírta rá Simonyit, melyhez az akkori idők szabályai szerint joga is volt. A statárium 2 évig állott fenn és a már említett kemény büntetéseken kívül még 11 kivégzés lett az eredménye.

A helytelenül alkalmazott irgalmatlan szigor elkeseredést és gyűlöletet ébresztett az ezredben és a felsőbb parancsnokságok is tudomásul szereztek róla. Simonyi őbester felmentették az ezredparancsnokság alól, majd vizsgálat alá került. A hadbíró is felelősségre vonták, aki — csakhogy rangját megmentse — mindent Simonyira hárított.

Hét esztendőig folyt a vizsgálat a vitéz ezredes ellen s az ismételten összeült hadtörvényszékek bünsnek ítélték bár, de néhány havi fogsággal kiegyenlíthetőnek vélték azt, ami őt terhelte. A szintén sok harteret járt katonák sokkal jobban tisztelték és becsülték a legendás vitézségű Simonyinak negyedévszázad minden háborújában kivívott érdemeit, semhogy rangjának és kitüntetéseinak elvesztésével örökne megbélyegezzék.

A bécsi udvari bíróság azonban másként gondolkodott. Ott már elfeledték a nagy rettegést, amelyet a háborús esztendők folyamán kiállottak s nem méltányolták azt a világraszóló hősiességet és a bámulatos hőstettek hosszú sorozatát, amellyel Simonyi őbester egész katonai pályája folyamán tulajdonképpen hálára kötelezte őket. A hadtörvényszékek tagjait az enyhe ítéletek miatt szemrehányás érte s ítéleteiket megemmisítették. Az udvari bíróság katonatagjai azonban itt sem tagadták meg önmagukat, hanem akként szavaztak, hogy érje bár Simonyi fogságbüntetés, rangját és kitüntetésait azonban meg kell hagyni.

De a katonatagok kisebbségben voltak s a polgári udvari tanácsosok többsége, amely soha ellenséget nem

látott, a haretér veszedelméről fogalma sem volt, a katonai hősiességének teljes érdemét megérteni nem tudta és oktan tudakoskodással kizárólag a paragrafushoz ragaszkodott. Simonyi őbester rangjának, méltóságának és kitüntetéseinek elvesztésére ítélte és kétévi várfogsággal sújtotta. Ferenc császár helyett Lajos főherceg hagyta helyben az ítéletet a tábornokoknak Simonyi érdekében benyújtott kegyelmi kérvényét elutasította.

A legvitézebb huszár a hosszú éveken át húzódo vizsgálat után az aradi várbörtön foglya lett. Ő, aki egész életében százszor nézett szembe a halállal és hősi regékbe illő vitézségével nemcsak magának, hanem az egész hadseregnek is soha el nem múló dicsőséget szerzett, a roszakaratnak és a méltánytalan elbánásnak szomorú áldozata lett. Összeroskadt testben és lélekben. Neje és két gyermeke osztozott sívár sorsában és a jöszívű várparancsnok engedelmeivel hozzája költöztek börtönébe. Bécsben megtudták ezt és a várparancsnokot embersége és bajtársias cselekedetétért felolássaigra vonták.

Egy év múlva a várparancsnok a fogoly érdekében kegyelmi kérvényt nyújtott be, amelyben a büntetés hátralevő idejének elegetelését kéri és a rang, valamint a rendjelek visszaadásáért esedezik. Az elutasító rideg választ Simonyi már nem élte meg, mert 1882 augusztus 23-án bánatában meghalt. Nem tudta elviselni, hogy becsületétől megfoszák, melyért életét a harcúton annyiszor kockáztatta.

A hősök hőse, a vitéz magyar huszár eszményi megtestesítője, hősi fajtajának felülmulthatatlan példája, vitézvári Simonyi József báró őbester Budapest a Kerepesi-temetőben ahussa örök álmát, ahol hantjai fölött síremlék hirdeti az ő világraszóló nagyságát.

A síremléknél azonban maradandóbb, mert örökös az az emlék, amelyben Simonyi őbester, a legvitézebb huszár, a magyar nép lelkében él. Ez a magyar lélek nem azonosítja magát az egykori bécsi udvari bíróság véleményével, hanem Simonyi őbester hősi személynél abban a kegyeletes tiszteltetben tartja, amelyet a magyar haresi kiválóság eme történelmi nagy alakja mindenkor kiérdemelt.

Katonai igazságszolgáltatás.

E cím alatt olyan eseteket fogunk időnként ismertetni és megbeszélni, amelyek testületünkben valóban előfordultak és katonai bírói eljárás tárgyát képezték. Minden bajtársunk számára tanulságosak lesznek ezek az esetek, nemcsak azért, mert a esendőröletnek és a esendőrszolgálatnak értékes eseményeit, színes epizódjait tárják elénk, hanem azért is, mert ha azok mozaikköveit bajtársaink majd egymás mellé helyezik, meglátják belébe, hogy az élet állat feladott gyakorlati „példákat” mikor, hol és milyen módon oldották meg helyesen az érdekelt bajtársak és hol, milyen ponton, mivel követtek el hibát.

A megbeszélések során mindent kerülni fogunk, ami az ügyben érdekelt bajtársak érzékenységet sérthetné, vagy a testület jóhírnevét és tekintélyét ártalmára lehetne, az eseteket tehát tanulságos voltakon kívül ebből a szempontból is meg fogjuk válogatni. Csak a tényállást fogjuk ismertetni úgy, ahogy az bíróság meg lett állapítva, valamint a jogerős határozásokról ítélet tartalmát, a helyet azonban, ahol az esemény történt, valamint a szereplő bajtársak neveit mindig meg fogjuk változtatni.

Felvetődhetik a kérdések: vajon lehet-e ezekből a bíróilag lefolytatt esetekből tanulságokat szerezni? Hiszen ott van a Szolgálati Utasítás; az olyan vagy gondolat és kimerítő alaposággal szabályozza a esendőr szolgálatát, sőt szolgálatának minden részletét is, hogy aki az utasításban elő-

írtakat betartja, nemesak kiváló esendőrré válik, de elkerüli a súlyosabb tévedéseket is.

Ez igaz. Ne feledjük azonban, hogy az élet és az utasítás sohasem fedhetik egymást tökéletesen. Az utasítást úgy kell betartani, mint irányítót, amely megmutatja a helyes irányt, de csak általánosságban; az iránynak részleteiben is pontos betartása már a esendőr tapasztalatán, gyakorlatán és rátermettségén múlik, aki az élettelen szabályzatba életet önt és a holt parancsokat gyakorlati események sorozatává változtatja. S ahhoz pedig, hogy ezt helyesen eselekedje, nagy segítséget nyújthat számára már előfordult eseteknek a jog és a szabályzat nagytömegében el való vizsgálata és az a vizsgálathoz adódó tanulságok leszármása.

A polgári büntetőjog szakirodalmának egyik legértékesebb és legtanulságosabb térréuma a jogesetek ismertetése és megbeszélése. Nincs okunk feltételezni, hogy ugyanez nem lesz olyan tanulságos, ha nem a polgári, hanem a katonai büntetőjog terén s főképpen pedig a esendőrségi közbiztonsági szolgálatot illetően történnék, amely tudvalevően a katonai büntetőbíráskodás legáltalánosabb anyagát szolgáltatja.

Örülmi fogunk, ha bajtársaink érdeklődésével s főként pedig haszonnal forgatnák e rovatunk lapjait.

E. községben az elmúlt év nyarán este 21 h tájban az egyik házba történt villámcsapás következtében tűz keletkezett. Míután pedig a lángokba borult házhöz tartozó melléképületek mind náddal voltak fedve és a szomszéd házához is közel estek, közelfekvő volt az a veszély, hogy a tűz nagyarányúvá nőheti ki magát.

Ez alkalomból az őrsparancsnok a tűz színhelyére önmagát és K. I. esendőrt vezényelte ki; több esendőr ugyanis az őrsön nem volt akkor.

A járőr feladata volt, hogy a helyszínen megjelenve, a tűzoltói munkálatok erőlyes és gyors lefolytatását rendfenntartó tevékenysége által előmozdítsa, ekként a tűzoltás munkáját támogassa, továbbá, hogy az ilyen tüzesetek alkalmával előfordulni szokott alkalmi lopások elkövetését lehetetlenné tegye.

Evégből a járőrvezető utasította járőrtársát, hogy egy közönségi esküdtet magához véve kocsikat rendeljen ki vízfordás céljából, továbbá, hogy a tűz körül hámémszkodó férfinepet vonja be a tűzoltási munkálatokba, míg az asszonyokat és gyerekeket és általában azokat, akik a tűzoltásnál hasznavehetetlenek, avagy ott a segítségkérést meglagadják, távolítsa el. A járőrvezető pedig ugyanakkor az égő házban lámpavilágítást látva — személyesen ment be a házba azért, hogy meggyőződjék arról, vajjon emberélet nincs-e ott veszélyben? Azután pedig embereket véve magához, azokkal a menthető ingóságokat az égő lakóházból tűzbiztos helyre vitette. Ezen helyzetnek az lett a természetszerű folyománya, hogy a járőr tagjai egymástól elválva teljesítették rendfenntartó szolgálatukat.

A járőrtárs a kapott parancsnak megfelelően hangosan és megismételten felszólította a tűz körül állókat, hogy vagy segíüljenek a tűzoltásnál, vagy pedig azonnal távozzanak baba, illetve távozzanak el a színhely közeléből.

E esendőri felszólításnak többen eleget is tettek, de akadtak olyanok is, akik a tűzben csak ingyen fahusi szórakozást, csak látványosságot néztek és a esendőr felszólítási elől csupán csak helyet változtattak: oldalt vagy kissé hátrább húzódozva, lényegében azonban folytatták a felszólítás előtti hámémszkodó, az oltás munkáját feltétlenül akadályozó magatartásukat. Főként egy városias díltzetű egyén nem mutatott semmi hajlandóságot arra, hogy a esendőri felszólításnak engedelmeskedjék és a társaságban volt 2 nővel együtt

továbbra is úgy viselkedtek, mintha a csendőri felszólítás rájuk nem lenne vonatkozatható.

Erre K. csendőr az előtte ismeretlen polgári egyénhez lépve, azt személyileg is felszólította arra, hogy ne gyönyörködjen a tűzben, hanem menjen segíteni. Mivel ez is sikertelen maradt, K. csendőr igazolásra szólította fel az engedetlenkedő egyént, aki csak a harmadik felszólításra mondotta be a puszta vezetéknevét. K. csendőr a bementett nevet feljegyezve, felszólította a leigazolattott egyént, hogy: „Most pedig azonnal hordja el magát!”

A polgári egyén, aki magát Miklósi néven nevezte meg — sértőnek találta magára nézve a K. csendőr felszólítását és megjegyezte, hogy ő semmit nem követett el, tehát a csendőrnek semmi köze sincs hozzá és továbbra is előbbi helyén maradt a 2 nő társaságában. K. csendőr erre a polgári egyén karját megfogva azt arra kényszerítette, hogy pár lépést oldalt vele menjen, majd egy önkéntes tűzoltóval a járőrvezető őrsparancsnokot odahívva, annak jelentette az esetet. Ekkor a járőrvezető a Miklósi nevű polgári egyénnek a törvény nevében azonnali elfogatását jelentette ki. Miután pedig — a tűzveszély folytán fennálló zavaros helyzetre tekintettel — úgy látta, hogy az őrizetbe vett egyén megszökésétől is lehet tartani, meghagyta K. csendőrnek, hogy az elfogott polgári egyént bilincselje meg. Azután pedig a járőrvezető arra utasította járőrtársát, hogy az elfogott M.-et mindaddig őrizze, míg ő (a járőrvezető) egy alkalmas helyen a személyadatokat fel tudja venni. A polgári egyén ekkor közölte a járőrvezetővel, hogy ő állami szolgálatban levő tisztviselő, a járőrvezető azonban erre semmi intézkedést nem tett, mivel a tűzhöz kellett visszazsietnie. Ezután a járőrvezető a tűzoltási munkálatokhoz visszament, míg K. csendőr egy félreeső helyen őrizte Miklósit. A járőrvezető, mielőtt azt látta, hogy a tűzoltási munkálatok már rendben folynak és őrá ott feltétlenül szükség nincs, azonnal felkereste a polgári egyént őrző járőrtársát. A járőr azután egy községi esküdt bizalmi egyén jelenlétében az egyik szomszédos házba kísértette az őrizetbe vett M.-et, ahol is arról a járőrvezető a bilincset levétette, személyazonosságát pontosan megállapította és — közölve vele azt, hogy fel fogja jelenteni —, elbocsátotta.

M. polgári egyén — mint sértett — bűnvádi feljelentést tett úgy a járőrvezető, mint a járőrtárs ellen hivatali hatalommal való visszaélés és személyes szabadság elleni vétségek, továbbá becsületsértés vétsége címén.

A honvédtörvényszék, mint ítélobíróság a sértett feljelentése folytán elébe került ügyet jogerős ítélettel elbírálva a járőrvezetőt a Btk. 193. §-ába ütköző és a Btk. 195. § 4. bekezdése szerint minősülő személyes szabadság elleni vétség azon vádjá alól, hogy járőrszolgálat teljesítése közben — tehát közhivatalnok minőségében — hivatalos hatalmával akként élt vissza, hogy Miklósi e...i lakost törvényellenesen elfogta és járőrtársa által megbilincseltetve, kb. félórán át fogvatartotta, míg a járőrtársat a Btk. 473. §-ába ütköző hivatali hatalommal való visszaélés és az 1914. XLI. t.c. 2. §-ába ütköző becsületsértés vétségének azon vádjá alól, hogy járőrszolgálat teljesítése közben — tehát hivatala gyakorlatában — Miklósi e...i lakos polgári egyént karján való megragadás és kézzel történt lökdösés által tetteg bántalmazta és hogy nevezett polgári egyént „Most pedig azonnal hordja el magát” megszerzőtő kifejezéssel illette, a Kb. 306. §. 4. pontja alapján — bírói úton büntetendő cselekmény hiányában — felmentette.

Ime egy gyakran előfordulható és így okulásra alkalmasnak mutakozó eset.

Érdekeken világítja meg az esetet a haditörvényszéki ítélet alábbi indokolása:

A haditörvényszéknek I. r. vádlott. (a járőrvezető) el-

járását igazoltnak kellett vennie, tekintve azt, hogy a Szut. 45. §. 312. pontjának 12. alpontján, illetve a 42. §. 323. pontjának c) alpontján alapult és mert az adott esetben a tűzveszélyre is figyelemmel kellett lennie, amikor is a csendőrnek — aki a rend fenntartására van hivatva — a Szut. 89. §-ának 514. pontjában foglaltak kötelességévé teszük, hogy a tűzoltóságot mindenben támogassa és így kötelessége arról is gondoskodni, hogy a lakosság a tűzoltásban megfelelően segítkezzen.

Míg II. r. vádlott (a járőrtárs) cselekményének elbírálásánál a felmentő ítélet indoklása azt tartalmazza, hogy a karónragadás és a szóbanforgó goromba kijelentés (hordja el magát) az adott körülmények között bántalmazásnak, illetve a sértett emberi méltóságának kisebbitésére alkalmasnak nem tekinthető, annyival is inkább, mert vádlott a nehezményezett kijelentés megtételekor a sértett társadalmi állását nem ismerte.

Közigazgatási jogszabályok gyűjteménye.

Az utóbbi évtizedekben nem volt kormány, amelynek programjában ne szerepelt volna a közigazgatás egyszerűsítése. Különösen a háborúutáni időkben volt állandó követelés és ígérlet tárgya az állami adminisztrációnak a közönség szempontjából egyszerűbbé és gyorsabbá, az állam szempontjából pedig olcsóbbá tétele. Néhány évvel ezelőtt kormánybiztosságot is kapott a kérdés, amely azonban a legnagyobb s minden vonalon legőszintébb jóakarat dacára sem haladt előre; jóformán még az sincs konkretizálva, hogy mit kellene a közigazgatásban megváltoztatni. Nincs egyenesen kialakult vélemény arra sem, hol volna célszerűbb az egyszerűsítést elkezdni: a közigazgatás szervezetén-e, vagy pedig a joganyagán, lévén az egyik részint eredője, részint pedig folyománya a másiknak.

Az eddigi kísérletezések jórészt meddőségének több oka van; legfőbb az, hogy a közigazgatás területének és méreteinek állandó kiterjedése nem mesterséges növelés, hanem természetes fejlődés eredménye s bizonyos mértékben a kultúra haladásának folyománya, amely mind az egyéni s mind pedig a közélet területét és igényeit állandóan növeli, komplikálja s az államot pedig új, meg új feladatokkal, problémákkal terheli. Gondoljuk csak el, hogy egyedül a gépjárművek, a film és rádió használatának, igénybevételének szabályozása hány törvényt és rendeletet tett szükségessé s mekkora adminisztrációs energiát emészt fel csak az ezekkel kapcsolatos folyó ügyek, kérelmek, kihágások stb. elintézése. Eme ügyek számának csökkentése akkor, amikor létrehozójuk és okozójuk: a technikai vívmány folytonos terjedésben és szaporodásban van, meg nem könnyű feladat annál kevésbé, mert az egyszerűsítést követelők is többnyire csak azoknak a törvényeknek és rendeleteknek a csökkentését követelik, amelyekhez mások érdekei fűződnek, de tiltakoznak, ha saját érdekükből vagy „jogbiztonságukból” kellene valamit az egyszerűsítés oltárán feláldozniok.

Lehet, hogy a közigazgatás hivatali és személyi szervezetének egyszerűsítése, csökkentése idővel maga után vonná a joganyag csökkenését is, de ennek a megoldásnak útját állják a személyi tekintetek: az állami alkalmazottak ezreinek kenyértelessé tételébe problematikus értékű megoldás volna. A megoldás másik módja: a joganyag átvizsgálása, összevonása és ezáltal csökkentése nem volna ugyan lehetetlen, de ennek gyakorlati megvalósítására

csak olyan szerv vállalkozhatnék, amelynek ezenkívül semmi más tennivalója nem volna; napimunkával túlterhelt előadóktól ezt az óriási munkát nem lehet megkövetelni; egy külön szervnek is csak évekig tartó munkája járhatna kézzelfogható eredménnyel.

S ha pedig egyelőre sem az egyik, sem pedig a másik megoldás nem lehetséges, nem marad más hátra, mint legalább a meglévő, élő közigazgatási joganyagnak olyan összefoglalása, amely az abban való tájékozódást, eligazodást könnyebbé, gyorsabbá és egyszerűbbé teszi. A közigazgatás joganyagában való eligazodást ugyanis nemcsak a törvények és a rendeletek nagy száma nehezíti, hanem az is, hogy ezek a törvények és rendeletek tucatnyi hivatalos lapban, közlönyben és más, olyan kiadványban jelennek meg, amelyek mindenikével nem lehet valamennyi közigazgatási hatóságot ellátni s ha tehát a tisztviselő tudomással bír is a felsőbb intézkedésről, azt nem áll mindig módjában felkeresni. Enélkül pedig minden intézkedés bizonytalanná válik, mert aki az intézkedést kiadja, sohasem tudja, hogy a törvényt vagy a rendeletet, amelynek alapján intézkedik, egészben vagy részben nem módosította vagy nem helyezte-e hatályon kívül egy másik törvény vagy rendelet, amely a figyelmét esetleg elkerülte.

Az idők folyamán számos hivatalos- és magánmunka jelent meg, amely a közigazgatási joganyagban való tájékozódás megkönnyítését tűzte ki céljául, de azok vagy túl nagy terjedelműek, több kötetre terjedők voltak, vagy csak mutatószerűen készültek vagy pedig a közigazgatás csak egy-egy szakágzatának anyagát ölelték fel. Olyan munka, amely az egész általános közigazgatásnak a mindennapi hivatali szolgálatban szükséges teljes joganyagát kézikönyvszerűen kezelhető terjedelemben tartalmazza, most jelent meg először *Közigazgatási Jogszabályok Gyűjteménye* cím alatt.

A hozzáértő, leleményes szerkesztés és a modern nyomdatechnika együttes diadala, ahogy ez a 2500 oldalnyi egyetlen kötet a közigazgatás hatalmas joganyagát magába foglalja. Ebben a keretben teljes szöveg szerint benne foglaltatnak a közigazgatási és pénzügyi jogot szabályozó összes törvények, a szaktárgyakra vagy szakigazgatásra vonatkozó törvények kivételével, továbbá mindazok a rendeletek — szintén teljes szövegükben — amelyek vagy törvényt pótolnak vagy az általános közigazgatási hatóságokat különösen érdeklő végrehajtási és eljárási szabályokat tartalmaznak. Különösen bő — a munkának csaknem felét teszi ki — a belügyi igazgatás anyaga, amelyet szinte teljesnek tekinthetünk. Ezenkívül kormányzati ágankint való csoportosításban tartalmazza a munka a földművelésügyi, a honvédelmi, az ipar- és kereskedelemügyi, a vallás- és közoktatásügyi, valamint a pénzügyi igazgatás körébe tartozó törvényeket, illetőleg hivatalos adóügyi összeállításokat és ezek végrehajtási utasításait. Kiegészítik a jogszabályokat Budapest Székesfővárosnak önkormányzata körében alkotott jogszabályai. Mindehhez a sok törvény- és rendeletszöveghez számos helyen utaló és magyarázó jegyzetek s általában a kapcsolatos, hatályos jogszabályok felsorolása fűződik. Igen célszerűen és nagy részletességgel összeállított tárgy- és számmutató a harmadfélezer oldalnyi hatalmas kötetben való eligazodást másodikpercek kérdésévé teszi.

A munka szerkesztői érezték, hogy a közigazgatás anyagába tartozó törvényeknek és rendeleteknek időrendi vagy tárgykör szerint való teljes tartalmú közlésével csak félmunkát végeztek volna, mert hiszen ezzel a fontosabbik és nehezebbik munkát: az anyag kölcsönös összefüggésé-

nek, kölcsönhatásának, teljes vagy részletrendelkezők hatályban létének, hatálytalanításának vagy módosításának kikutatását és megállapítását a keresőre bízták volna. Ezért választották azt az egyedül helyes megoldást, hogy az ugyanazon tárgy körében alkotott különböző, egymást kiegészítő jogszabályokat nem egymástól függetlenül, eredeti szerkesztésükben közlik, hanem részleire bontva azok mellé a szakaszok mellé illesztették, amelyekhez tárgyi összefüggésük alapján tartoznak s így az egész tárgykörre vonatkozó szabályozás egységes szerkezetben s logikus tagozódásban jelentkezik. Ugyanígy, a törvények megfelelő szakaszaihoz fűződnek az azzal kapcsolatos e végrehajtási utasítások, eljárási szabályok stb. is, hatályon kívül helyezett, módosított stb. szakaszok helyére pedig az azokat helyettesítő életben levő, vagy módosító szakasz került.

Egy ilyen szakértelemmel elkészített, ennyire a'apos és főleg praktikus munka a közigazgatás valóságos és gyakorlati egyszerűsítése szempontjából többet jelent a legnagyobb elméleti elgondolásnál, mert mind a tisztviselő, mind pedig a közönség számára megkönnyíti a joganyagban való eligazodást, tehát időt takarít meg, a tisztviselők munkáját jogilag alaposabbá teszi, tehát — főleg a felsőbb fórumok számára — munkát takarít meg s végül pedig azáltal, hogy a közönségnek is biztos és gyors útmutatást nyújt: a közönség érdekeit is szolgálja.

A „*Közigazgatási Jogszabályok Gyűjteménye*”-t, melynek előszavát dr. Balaha Sándor belügyi államtitkár írta — a belügyminisztérium részéről dr. Janda Károly és dr. Smialovszky Tibor miniszteri tanácsosok, dr. Sassy Elemér miniszteri osztálytanácsos és dr. Székely Miklós miniszteri titkár, Budapest Székesfőváros részéről pedig dr. Gallina Frigyes székesfővárosi tanácsnok szerkesztették, több, mint egy évig tartott munkával. A szerkesztőkön kívül az egyes szakágzatok legkiválóbb képviselői is, mint munkatársak közreműködtek az anyag összeállításában. A kiváló szakértelemmel és igen helyes gyakorlati érzékkel összeállított, bőséges csendőrségi anyagot dr. Kricsfalussy-Hrabár Endre őrnagy, a m. kir. csendőrség állandó tanulmányi bizottságának tagja és a csendőrségi tanfolyam tanára állította össze.

A nyomdai előállítás valóban kifogástalan tökéletessége a *Stádium-nyomda* és a *Fővárosi Nyomda r.-t.* érdeme.

Ideális volna, ha a könyvvel minden csendőrörsöt el lehetne látni. Addig is azonban, amíg ennek — valószínűleg — pénzügyi akadályai lesznek, kívánatos volna, ha e munkával — mely mind a gyakorlati közbiztonsági szolgálat vezetését s mind az oktatást nagyon megkönnyítené — legalább valamennyi tiszt parancsnokság, főképpen azonban szárny- és tanalosztályparancsnokság el volna látva.

A könyv árát 2500 oldalnyi terjedelméhez, szép és tartós vászonkötéséhez, finom bibliopapírjához és mindvégig nonperille szedéséhez képest úgy szabták meg, hogy azt — esetleg részletfizetésre is — mindenki megszerezhesse, akinek szüksége van rá. Ára 50 pengő, megrendelhető a szerkesztőség útján.

Mindenki, elsősorban az angol-szász nemzetek belátták, hogy a háború utáni szenvedélyek izzó légkörében alkotott szerződéseket revidálni kell. Békülékeny légkörben bizonyos határrevíziók lehetősége ma már nincs olyan távol, mint valaha volt.

Pályázat.

1. Pályázatot hirdetünk csendőr-jelmondatokra, amelyek mindentek a csendőr hivatásának, magán- és szolgálati életének, magatartásának, erkölcsiségének, katonai- vagy csendőrmivoltának egy-egy alapvető követelményéül juttassa kifejezésre.

2. A jelmondat egy mondatnál — versben négy sornál — hosszabb ne legyen. Tartalma a csendőr legfontosabb tudni- és megjegyezni valóját rögzítse néhány megkapó, találó, rövid és mégis kifejező szóval, szövege pedig nyelvtanilag kifogástalan, de azonkívül gördülékeny, tetszetős, egyszerűbb ember által is könnyen megérthető, megjegyezhető és tanulható legyen.

3. A jelmondatban idegen szónak nem szabad előfordulnia.

4. Szabályzatokból idézni szabad, de máshonnan vett idézetet saját szöveggel nem szabad összekeverni. Idézetnél mindig meg kell mondani, hogy honnan való.

5. Belföldi vagy külföldi írók munkáiból, mondásaiból vett idézetekkel szintén részt lehet venni a pályázaton, ha azok tartalmát a csendőrré vagy a csendőrségre is lehet vonatkoztatni. Az idézet alá oda kell írni az író nevét, valamint, hogy azt a belkildő honnan (milyen könyvből, gyűjteményből, miből stb.) vette. A Csendőrségi Lapokban eddig megjelent idézetekkel nem lehet pályázni.

6. Természetes azonban, hogy a jelmondatokat nemcsak szabályzatokból vagy mások munkáiból lehet készíteni, hanem a pályázó maga is állíthat össze olyanokat, sőt így hisszük, hogy számunkra valószínűleg azok lesznek a legmegfelelőbbek, amelyek egyenesen a csendőrség számára íródnak.

7. A jelmondatok tartalma ne csak erkölcsi vagy filozófiai tárgyú legyen, hanem a közbiztonsági, a megelőző, nyomozó szolgálat, a bajtársiasság, az őrsbeli és magánélet stb. köréből vett gyakorlati tanácsokat, megismerendő igazságokat, tapasztalati tényeket stb. is tartalmazzon.

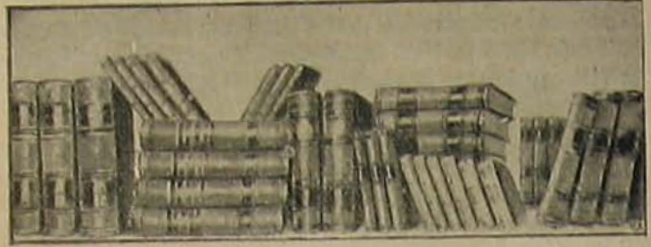
8. A pályázaton nemcsak a csendőrség legénységének állományú egyénei vehetnek részt, hanem tiszt urak, sőt polgári személyek is. A pályázatokot írógéppel vagy jól olvasható kézírással, a papírnak csak az egyik oldalára és félhasábasan kell írni.

9. A pályázatokot — melyekre a jeligét az első oldal jobb felső sarkára kell írni — aláírás nélkül kell beküldeni a szerkesztőségbe, 1933 április 1-ére. Azok felett bírálóbizottság fog dönteni, úgy, hogy a pályázók neveit nem fogja ismerni. Az eredményt — a nyertesek jeligéit — az 1933. évi május 1-i számunkban fogjuk közölni s a nyerteseknek — ha akarnak — április folyamán kell jelentkezniük. A nyertesek nevével a június 1-i számunkban fogjuk közölni.

10. Minden elfogadott jelmondatot szép és hasznos emléktárggyal jutalmazunk. Ha valakitől több jelmondatot fogadunk el, akkor az emléktárgy értéke is ennek megfelelőleg emelkedik. Ha ugyanazt a jelmondatot többre küldik be, sorshúzás dönti el, hogy kié a jutalom.

11. A jutalomdíj adatlétszával és elfogadásával a jutalmazott jelmondatok a Csendőrségi Lapok tulajdonává válnak; kifejezetten fenntartjuk tehát azt a jogunkat, hogy azokat tetszésünk szerint felhasználjuk, sokszorosítsuk és az őrsöknek vagy más alakulatoknak akár falitáblát alakjában, akár másként kiadjuk.

Minden kor háborújában virágzott a katonák között a babona és így a fatalizmus is. Nagyon régi katonamondás, hogy hiába iparkodik valaki a lövedék elől elbújni, mert minden golyónak megvan a maga „kvártélyocdulája”.

CSENDŐR LEKSZIKON.

4. kérdés. Van-e törvényes akadálya annak, hogy rendőri közegek valamely egyetemi épülethez utcai tüntetésekkel kapcsolatos igazoltatások és elfogások megújítását végeztetve belépjenek?

Válasz. Nincs olyan jogszabály, amely az egyetemeknek valamely alakban területenkívüliség jogát biztosítaná vagy kivenné az egyetemek területét a rendőri hatóság jogköréből. Azonban azt is tudni kell, hogy az egyetemi hallgatók nem alkotnak testületet, ilyen joguk tehát az egyetemmel szemben nincsenek és sem egyenként, sem összességükben az egyetem ügyeire befolyást nem gyakorolnak, az egyetem épületeivel nem rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy azért, mert egy egyetemi hallgató kisebb jelentőségű bünescekményt követett el s az egyetem falai közé menekült, az egyetem mint intézmény ezért semmiképpen sem felelős s így ez a körülmény nem ad jogot valamely hatóságnak, hogy az egyetemet, mint valamely nyilvános helvet vagy valamely zavargás fészekét karhatalmi megszállás alá vegye, avagy az egyetemi épülettel bármiként belátás szerint rendelkezék s megzavarja az ott folyó munkát. Tekintettel kell lenni arra is, hogy az egyetem tanárai és tisztviselői e munka gyakorlásában büntetőjogi szempontból egyenesen hatósági közegeknek tekintendők, valamint arra, hogy az egyetemen ügyeiket fegyelmi és tanulmányi szempontból önkormányzatuk folytán maguk szabályozzák s közvellenül a vallás- és közoktatásügyi miniszternek vannak alárendelve. Ilv intézmények írják a rendőri hatóságok tartozásának annyi tapintattal, hogy egy-egy hallgató utcai rendezésére miatt az egyetemi hatóság megkérdése nélkül ne vonuljanak be az egyetemre, mert ez éppen úgy nem szabad terület, mint egy más közhivatal vagy magánház. Ezenkívül éppen az egyetemek hatósági tennivalókat elismert munkáját, valamint törvényes önkormányzatát tekintve, súlyos tapintatlanság ak számítana ha a rendőrség vagy a csendőrség az egyetemi hatóság megkérdése nélkül beavatkoznék az egyetem területén a rend fenntartásának kérdésébe. Így feldőött ki az a tanácsolat, hogy a rendőrhatóságok az egyetemi hatóság megkérdése nélkül az egyetemi hallgatók ügyeiből kifolyólag nem tartsák szabad nyomozó területté az egyetemek helyiségeit, amint általában nem avatkozik be a rendőrség pl. egy elemi iskola dolgába se a tanulók foglalkoztatásának megtartásának (mondjuk verekedése) miatt, mert egyrészt a rend fenntartása egy iskola vezetőjéül is joggal elvárható, másrészt a közoktatásügy különleges szempontjából is kívánatos, hogy a rendőrség csak akkor lépjen rendfenntartás végett egy iskola falai közé, ha a tanítást vezetője erre felkéri.

Ismételjük azonban, hogy komoly és súlyos ok esetén törvényes rendelkezés nem tiltja el a rendőrhatóságot attól, hogy éppen úgy, mint bármely más közhivatalba vagy a szüntön büntetőjogi szankciókkal védett magánlakásba közbiztonsági vagy közrendészeti okokból belépjen.

5. kérdés. Országgyűlési képviselőválasztás alkalmával a szavazást megelőző napokban egy kortesedlokra bérelt házban az egyik jelölt párthívei mintegy 50-en vagy 40-en a jelölt vásárolta bort iszák. Forog-e fenn büntetendő esetlelmény guanója?

Válasz. Az 1925: XXVI. t.-c. 147. §-a szerint vétségét követ el, aki abból a célból, hogy a választó valamely jelöltre szavazzon vagy ne szavazzon, avagy a szavazástól tartózkodjék, törvény ellenére etel és ital, három hónapig tartó fegyházzal büntetendő. Ugyanígy kell azt is büntetni, aki ilyen etelést és itatást elfogad. Az etetés és itatás akkor törvényellenes, ha annak mértéke meghaladja a társadalmi szokások keretét és feltételeit, vagyis az etetés és itatás úgy fogható fel, mint az etetettek és itatottak részére nyújtott illetéktelen

ajándék vagy előny. A kérdésben feltett eset ilyennek látszik, különös tekintettel arra is, hogy az idézett törvény 61. §-ában foglalt tilalom szerint a választást megelőző nap délután 6 órájától kezdve a választási eljárás befejezéséig a választási körületben szeszes italok árúszása, kiosztása, közvetlen vagy közvetlen előjából való forgalomba hozatala tilos. E tilalom megszegői a büntetés 168. §-ának 2. pontja szerint külön közbiztonsági követnek el. A nyomozás megindítása ily jelenségek esetén megekölt, bár az ilyen etető-italó jelölt elég óvatos szokott lenni ahhoz, hogy az etetés-italás az ő személyes követkeységre, kezdésére ne legyen visszavezethető.

6. kérdés. Mit nevezünk beszámítható szolgálati időnek, mi a jelentősen számítható szolgálati idő és mik a hadi-évek?

Felelet: 1. Beszámítható szolgálati idő — az 1912. évi LXV. t.-c. határozványai értelmében — az az időtartam, melyet a csendőr állomány vagy azaz egyénlőnek tekintendő, illetve azaz viszonyosságban álló más közalkalmazásban a szolgálat tényleges megkezdésének napjától kezdve megszakítás nélkül egyhuzamban tényleges szolgálatban annak a hónapnak végéig eltöltött, melyben a szolgálat kötelező alól felmentetett.

A beszámítható szolgálati idő alatt tehát mindig tényleges (effektív) szolgálatot kell érteni.

Ha két szolgálat között 80 napnál nagyobb megszakítás nincsen, akkor az egymnak tekintendő, miha egyhuzamban teljesítették volna. Eppen így nem tekinthető megszakításnak a nyugdíjazott állapotban töltött idő, továbbá az állományok átvételéig melletti vagy melletti szubasztáson töltött idő, ha egyhuzamban az evet meg nem mutat, nemkülönben a szabandóság büntetésre ítélt csendőregyéneknek a büntetés tartama alatt eltöltött ideje.

Háromnapnál hosszabb megszakítás esetén az előző szolgálati idők csak kegyelmi úton számíthatók be. Az ily irányú kérvényeket megfontolási indokok konforgása (például önhüha kivált történet esetély megszakítás) esetén és csak a nyugdíjállományba helyezése, illetve végkielégítéssel vagy más módon való elbocsátás alicsimávid lehet — az Államfőnök címeze — annál a csendőrfelülelti parancsnokságnál benyújtani, melynek állományába az illető csendőregyén a tényleges állományban utóljára tartozott.

A beszámítható szolgálati idő megállapításánál az egész éven felülmaradó és hat hónapot meghaladó évhányad egész évnek számít, a hatnapi vagy anna kisebb évhányad pedig ténylegesen kivált marad. Akinek például 17 év 5 hó 10 nap szolgálati ideje volna beszámítható, abból csak 17 év számít, ellenben 17 év 6 hó 1 nap már 18 évnek számítandó.

2. A csendőr legényeégly egyénlőnek a törvény azt a kedvezményt nyújtja, hogy az ellátás megállapításánál a csendőrségnél és a meghatározott egyéb irtastilleteknél eltöltött beszámítható szolgálati időnek minden teljes 7 hónapját 8 hónapnak kell számítani, de csak azok részére, akik már egyébként is igényt szereztek állandó ellátásra (nyugdíjra), vagyis legalább 9 év 6 hó és 1 nap beszámítható szolgálati idejük van. Ha tehát valamilyen okból például 11 év, 5 hó és 12 nap beszámítható tényleges szolgálati ideje van, nyugdíjra nem 11 év után, hanem — 1 év 7 hó hozzászámításával — 13 év után lesz megállapítva s így az utóljára átvett beszámítható javadalmazásának 12 százaléka helyett 16 százalékát kapja nyugdíj gyűmánt.

3. Hadiéveknek nevezük azt az időt, melyet valamilyen háborúban való részvételtől kifolyólag a nyugdíj megállapításánál a beszámítható időhöz hozzá kell számítani. Hogy mely időszakoké kell egy-egy hadiév hozzászámítani, továbbá, hogy ebben a kedvezményben mely személyeket, milyen mértékben és milyen feltételek mellett kell figyelembe venni részben, azt esetenként az Államfő határozása meg.

Az 1914. évtől 1918-ig tartott világháborúra vonatkozólag az 1915. évi december 10-án kelt legfeljebb „Hadi- és Házahadparancs” rendelkezik a hadiév hozzászámítás tekintetében, míg az 1919. évek hadiévként való számításra az 1920. évi Április hó 28-án kelt Kormányzati Elhatározás alapján. Ezek szerint az 1914. július 25-étől 1919. december 31-éig tartó időszakoké azaz azaz egy-egy hadiév hozzászámítandó ha mind az azoknak, kik az illető években (kivéve az u. n. tanfolyamozáséig) arulomra eső a 1919. március 21-étől augusztus 1-ig tartó időszakoké a fegyveres orvosi, illetve a csendőrségnél egyhuzamban legalább 3 hónapon át tényleges szolgálatot teljesítettek, vagy akik — tekintet nélkül tényleges szolgálatuk időtartamára — az illető háborús napról évben harcban vet-

tek részt, vagy az ellenség előtt megsebesültek, vagy hadi-viszonyosságok, közülük járványos betegségek következtében szolgálatra képtelenné váltak. A hadifogságban töltött idő után hadi éveket csak akkor lehet számítani, ha a hadifogságba jutás „igazol”-nak tekintődik.

Az a meghatározás tehát, hogy a hadiév két kétszeresen számítandó — bár teljesen átláthatatlan a létezésében — nem fedt egészen a valóságot, mert amint láttuk, harminthavi folytatlagos tényleges szolgálat, esetleg még ennél kevesebb is elegendő ahhoz, hogy az illető teljes napról év hadiévnek lekhittessék s mint ilyen a beszámítható szolgálati időhöz hozzászámíttassék. Aki például 1914. augusztus 1-étől 1916. március 31-ig, vagyis 8 hónapon át egyhuzamban ténylegesen katonai (csendőrségi) szolgálatot teljesített, annak a beszámítható szolgálati idejéhez nem 8 hónapot, hanem teljes 2 evet kell mint hadi éveket hozzászámítani.

A hadiévnek is általában csak annak számíthatók be, ha már egyébként is igényt szereztek az állandó ellátásra (nyugdíjra), tehát neknek legalább 9 év 6 hó 1 nap beszámítható szolgálati ideje van.

A nyugdíj megállapításánál először is a beszámítható tényleges szolgálati időt kell kiszámítani, ehhez hozzáadjuk a fentebb idélt (minden teljes 7 hónap után 1 hónapot) s az eredményhez még hozzászámítjuk az esetleges hadi éveket. Az így kapott időtartam alapján lesz meghatározva az a százalék, mely az utóljára átvett beszámítható javadalmazásból nyugdíj fejében illetékes.

Akinek tehát 9 év 6 hó 1 napnál kevesebb beszámítható tényleges szolgálati ideje van, annak szolgálati idejét sem figyelembe számítani, sem ahhoz hadi évet hozzászámítani nem lehet s így legfeljebb csak végkielégítésre tarthat igényt.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Gyűjtogatási eset kiderítése.

írta: DR. KOVÁCS BUNA KÁROLY
rendőrfogalmazó (Kaloosa).

1931 november 13-án közvetlenül éjszél előtt, Kaloosán, nádfelelen házakból álló utcában, amelyben közbiztonság nincs, kigyulladt és ledgett egy nádfeleles ház. A házban főrlőp ezidőben nem igen van otthon, mert zenészek lévén, csak zivara után térnek haza. A hozzájárulóék és családtagok korán nyugovóra térnek. A házban lakók valamennyien aludtak és csak akkor jöttek abból lak amikor az már javában égelt. A ház világa mellett megtörtölt helyszíni vizsgálódás tárgyilagos bizonyítékul sem a tettes személyére, sem az okvetési módra vonatkozólag nem láthat. Látszólag vagy egyéb nyom sem mutat. A ház biztosítva volt. A tulajdonos rendezett viszonyok között élt. Bemondása és a tanúk bemondása szerint haragosa nem volt. Öngyulladás kizártnak kellett tekinteni. A ház a ház hátsó, bal sarkában, olyan magasságban keletkezett, ahová egy közepes termetű ember is felérhet. A házban és a szomszédos házakban a tűzhelyeken épp nem tűzoltak. A padlásra senki sem járt. Idegen szerszámok nem láthatóak, mert a feljáró a lakásból nyílik.

Ez a tájékoztató azt mutatja, hogy hűnessel szemben és pedig szándékos bűncselekmény történt. Fel-

adat: Megtalálni a tettest vagy tettéseket. Ismeretlen a tettes és legnagyobbrészt ismeretlen az elkövetési mód is. Tanu sem a tettest, sem az elkövetési módot illetően nincs.

A nyomozási munka második fokozatának, a tudakozódásnak során egy lényegtelennek látszó és az esettel semmi összefüggést sem mutató bejelentés történt. Ismét bizonyítéka annak, hogy mindenkor, még a nyomozási munka során is, sőt súlyosabb bűncselekmény nyomozása közben is, mindig reá kell érní a nyomozóknak arra, hogy más emberek ügyes-bajos dolgait is meghallgassák, mert sohasem lehet tudni, mikor kap a nyomozó ily módon használható adatot. A tüzeset színhelyével szemben álló ház lakója bement, hogy ő ugyan kint volt az éjjel, de nem látott semmit. Közben elmesélte, hogy azért volt kint, mert valaki kiengedte malacait. Erre öt szomszédja, Biró Lajos* figyelmeztette, mondván, hogy a malacokat az udvarukban találta meg, lehet, hogy azokat valaki el akarta lopni. Biró segített is a malacokat visszahajtani. Biró ugyanabban az utcában, a panaszkodó mellett, a leégett házzal pedig szemben lakott. A hatóság előtt Biró, mint rovottmultú egyén volt ismeretes, aki azért, hogy magának italt szerezhessen, mindenre képes és mindenre kapható. (Személyi ismeretek fontosága!)

Ez a fent leírt bementés idézett emlékezetbe egy évek előtt történt tüzesetet, midőn éppen Biróék háza égett le. A tüzet közvetlen megelőzően akkor is kiengedte valaki a szomszéd malacait, mégpedig valószínűleg azért, hogy a szomszédok a malacok keresésére a helyszín közeléből eltávolozzanak.

Most már megindulhatott a nyomozási munka harmadik fokozata: a felderítés. A bűnözők szeretik cselekményeik elkövetésénél lemásolni a mások által használt és bevált elkövetési módokat. Jelen tüzesetnél hasonló körülmények forogván fenn, jogosult volt az a feltevés: aki a malacokat kiengedte, az a tettes, vagy legalább is tudnia kell, hogy ki a tettes.

Biró rovottmultú, iszákos ember, abban a házban lakik, amely évek előtt ugyanily jelenségek mellett égett le. A malacok az ő udvarában voltak és a sötétség dacára rögtön felismerte, hogy azok kinek a tulajdonai. Az éjjeli órákban ezek szerint fenn volt és kint volt a házból. A többi házak lakói mind aludtak. Birónak látnia kellett tehát, hogy ezidőben ki járt a szemben levő és leégett háznál. (Kerítések az utcában nincsenek.)

Biró nem tudván azt, hogy a mostani gyűjtogatási esetben a nyomozás az évek előtti esetből következtetve folyik, kikérdezése folyamán, tekintve, hogy a csakis a malackiengedésre vonatkozólag történt és nem a gyűjtogatással kapcsolatban, beismerte, hogy a malacokat ő engedte ki és hajtotta át udvarába, majd vissza a tulajdonoshoz és pedig azért, mert remélte, hogy jutalmul bort fog kapni. Következtetés: Ha Biro engedte ki a malacokat, akkor vagy ő a tettes, vagy tudja, hogy ki a tettes. A személymotaózás alkalmával zsebéből egy gyufásdoboz és abban 2 szál gyufa került elő. Ez lényegtelennek látszik. Azt állíthatta volna, hogy az a sajátja. Ez esetben az azonosságot, illetve a tulajdont bizonyítani nehéz lett volna. Biró azonban tudta, hogy róla ismert tény az, hogy neki sohasem szokott dobozzal gyufája lenni, mert ő mindig csak fedélarabról gyűjtja meg a gyufát. Így kénytelen volt

elismerni, hogy a gyufásdobozt a 2 szál gyufával kapta, mégpedig Adám Pétertől. Adám és Biró egy házban laknak. Adám azelőtt a leégett ház tulajdonosánál lakott. Onnan a körülmények folytán sűrűsöen ki kellett költöznie. Ismeri Birónak iszákos természetét. Feitevés: Ha Adám épp a tüzeset napján adott gyufát Birónak, ennek különös oka kell, hogy legyen. Adám lehet a felbújtó, Biró a tettes, Ekkor már ezirányban folyt a kihallgatás. A feltett kérdésekre és a következtetések eléletárása után Biró már elismerte, hogy tud a tüzesetről is. Beismerte, hogy a cselekmény elkövetését Adám felbujtására 1 pengőért vállalta; a végrehajtáshoz gyufát és újságpapírt kapott Adámtól. De mert nem volt eléggé ittas s így sem bátorsága, sem a szükséges enyhítő körülmény (ittasság) nem volt meg, a cselekményt nem hajtotta végre. Adám maga tette azt. Adám tagadott, sőt alibit is igazolt, viszont Biró is alibit igazolt. Az alibit tanukkal igazolták, kik erre bíróságnál esküt is tettek. Igazolások abban a részben, amit ők láttak, meg is felelt a valóságnak. Adám előadta és igazolta, hogy egész este odahaza volt és egy újságlapot olvasott. Az újságlapot a boltban kapta, ebbe csomagolták a kenyeret, amit vett. Azután lefeküdt és csak akkor ébredt fel, amikor tüzet kiáltottak. Annak igazolására, hogy a tüzeset őt váratlanul érte, azt adta elő, hogy izgatottságában felemás cipőt húzott a lábára, mégpedig egy ünneplőst és egy hétköznapit. Tanukra hivatkozott, akik ezt látták. Kijelentette, hogy nem lehet részes a tűz okozásában. Elismerte, hogy Birónak a tüzeset napján 1 pengőt borra és egy gyufásdobozt 2 szál gyufával adott kölcsön.

Biró a bűncselekményben való részességét beismerte, csak a tett elkövetését tagadta s tanukkal igazolta azt, hogy mikor tüzet kiáltottak, ő aludt és az ágyból kelt ki alsóruhában, tehát nem lehetett jelen. Beismerte, hogy a pengőt azért kapta, hogy azért magának kellő bátorságot (bort) szerezzen, a malacokat pedig a megbeszélés ellenére idő előtt azért hajtotta vissza, mert ezért is bort remélt kapni. Azért volt szüksége még több borra, hogy ha őt, mint tettest, kinyomozzák, igazolhassa azt, hogy a cselekmény elkövetésekor az elfogyasztott bormennyiség következtében teljesen részeg volt s így nem tudhatta, hogy mit cselekedett. A kapott 1 pengőért a kellő italmennyiséget nem tudta megszerezni, így a megbízást Adámnak visszaadta. Ez szemellettára, miután az előbb neki átadott újságlapot tőle visszavette, maga indult a cselekmény színhelye felé. Látta, hogy a láng fellobog. Csakis Adám gyűjthatta fel a házat, mert más akkor a helyszínen nem volt.

Ezek után megindulhatott a nyomozási munka 4. fokozata: a megállapítás.

Elsősorban az alibiket kellett lerombolni és beigazolni azt, hogy az új következtetés szerint Adám rábeszélésére Biró jutalomért vállalkozott arra, hogy a házat felgyűjtja, de mert a Btk. 76. §-ának alkalmazásához szükséges állapotot nem érte el, a cselekményt vonatkozott elkövetni. Adám, aki sérelmesnek tartotta azt, hogy őt annakidején a tulajdonos a lakásából kiköltöztette, amikor Biró visszaadta a megbízást, a házat saját maga gyűjtötte fel.

Wallenstein hivatalos címe a következő volt: „General-Oberst-Feldhauptmann der kaiserlichen Armada.” Ezt bajos volna magyarra helyesen lefordítani. Gyakran azonban röviden „Generalissimus”-nak nevezték. Ezt a címet ő használta először.

* A neveket megváltoztattuk. Szerk.

Az alibik igazoknak látszottak. Ádám tényleg újságlapot olvasott, a tüzi-lármára öltözött fel és kétféle cipőt húzott. Biró tényleg járt ital után, lefeküdt, elaludt, amikor a tüzet észrevették, alsóruhában jött ki. Azonban Ádám nem tudta előadni azt az újságlapot, amit aznap kapott a boltban. Szegénysége, munkanélkülisége és zsigorisága pedig ellentmond annak, hogy Birónak indok nélkül és éppen a tüzeset napján adott 1 pengőt kölcsön. Zsigoriságát azon önkénytelenül alkalmazott cselekményével is igazolta, hogy a Birónak átadott gyufásdobozban csak 2 szálat hagyott, a többi kivette, nehogy annak egy dobozzal maradjon. A tüzeset napja kedden volt, lábán egész nap a hétköznapi cipőt hordta, lefekvéskor azokat az ágy elé szokta rakni. Az ünnepi cipőt a szekrényben tartja. A tüzi-lármát hallva, sötétben öltözködött fel (a tűz fénye bevilágította az ablakon). Valószínűtlen, hogy valaki izgatottsága éppen abban nyilvánuljon, hogy az egyik cipőjét az ágytól húzza fel, a másikat pedig a bezárt szekrényből vegye ki. E cselekedete ellenkezőleg azt igazolja, hogy tudatosan, nyugodtan és megfontoltan cselekedett akkor, amikor felemás cipőt húzott. Ezt az cselekedete is igazolja, hogy alibi-tanuk szerzése végett a cipőcserét még a tüzeset alatt mesélte el. Tudta, hogy mint volt lakó, feltétlenül kikérdezés alá kerül s ezért mindenképpen alibitánukat igyekezett szerezni. Mindkettő közös lakásától a tüzeset színhelye másodpercekre van. Amíg Ádám olvasott, Biró a malacokat hajtotta vissza, ezt megelőzően a pengő árán bort ment inni, addig az alibi-tanuk, akik Ádammal és Biróval egy lakásban laknak, elaludtak. Ádám alibi-tanuja mélyen alvó, ezt igazolja az is, hogy a tüzi-lármára sem ébredt fel, úgy kellett felrúgni. Ezért azután azt sem hallotta, hogy Ádám olvasás után a nesztelenül nyíló és csukódó ajtón a lakásból kiment s visszajött. Való az, hogy Ádám és Biró a tüzi-lármára az ágyból keltek ki. Megállapítást nyert azonban ezzel szemben az, hogy amíg a tüzet keletkezés után véletlenül észrevették, addig legalább is 20 perc telt el. Az eltelt időt a tűz terjedési foka is igazolta. Ezen 20 percnyi idő alatt Ádámnak és Birónak is bőven volt ideje a néhány lépésnyire levő közös lakásba jutni, levetkőzni, lefeküdni, sőt Birónak, aki bort ivott, el is aludni.

Ádám és Biró a nyomozás folyamán ezen érvek alatt cselekményüket beismerték. A főtárgyaláson különösen Ádám, a lényegre vonatkozóan mindent letagadott. A bíróság az itt leírt megállapítások és következtetések helyességét, a bűncselekménynek közvetlen módon bizonyított voltát, a tagadással és a jóhiszeműen igazolt alibikkel szemben elfogadta és marasztaló ítéletet hozott.

A fentebbi eset ismét bizonyítéka annak, hogy a legcsekélyebb bemondást sem szabad figyelmen kívül hagyni, a legmegbízhatóbbnak látszó alibit is ellenőrizni kell. Ha közvetlen tárgyi bizonyíték nincs, akkor nem céltalan a feljelentésben külön kifejezést adni annak, hogy a nyomozás mily alapon igazolja a tetteséget. (L! Szut. 463—6. pont.)

A nyomozásnál sokszor igen jó hasznát lehet venni az analógia (azonosság) alapján levont következtetéseknek. Ennek alapfeltétele az, hogy a csendőr minél nagyobb számú bűncselekmény elkövetési módját ismerje, főleg olyanokét, melyeket a saját működési területén követte el. Ha a csendőr egy új bűncselekmény tényálladékanak egyes pontjait, az elkövetés módját illetőleg azonosnak találja egy korábban elkövetett bűncselekmény egyes pontjaival, úgy jogosan

következtethet (természetesen csak feltevésésként) a két tényálladék azonosságára.

Ennél az esetről az elkövetési hely azonossága (tőzsomszédság) és a malackihajtás képeztek ilyen pontokat. Az ezekből levont következtetések vezettek azután a tettes személyéhez.

Lopás és orgazdaság kiderítése.

Írta: SZENDE ALBERT törzserőrmester (Bonyhád).

1931. március havában a bonyhádi „Hengermalom és villamossági rt.” vezérigazgatója a községben közölte velem, hogy a részvénytársaság villanyáramát ismeretlen tettesek 1929. év óta lopkodják, mert azóta a rt. 3000 pengőt fizetett rá az áramszolgáltatásra.

Közölte még, hogy a fogyasztókat állandóan figyelik, de ezideig szabálytalanságot vagy lopást megállapítani nem tudtak. Kérte a nyomozás megejtését.

A laktanyába érve, jelentettem az esetet őrsparancsnokomnak és felhasználás végett közöltem azt bajtársaimmal is.

Ettől kezdve a 2 év óta folytatott áramlopási foglalkoztatva gondolataimat.

A sok töprengés folyamán az a gyanum merült fel, hogy a lopást olyan szakember követheti el, aki villamoshajtásra berendezett gépeket használ. Feltevéséből kiindulva összeírtam mindazon cégeket, amelyek ilyen szempontból figyelembe jöhettek, azután azokat úgy szolgálat közben, mint szolgálaton kívül figyelni kezdtem. Bizalmasan puhatoltam alkalmazottaik, forgalmuk, munkájuk után, céghelyiségeik közelében lesállításokat tartottam. Puhatolásaim és megfigyeléseim, csupán Stadler Ferenc* rádió- és villanyserelési üzlete ellen eredményeztek gyanuokokat. Többibiz megfigyeltem ugyanis Stadler Ferencet és személyzetét, midőn azok a késő éjjeli órákban is dolgoztak az üzletben. Ez feltűnő volt, mert puhatolásaim során azt is megállapítottam, hogy az üzletnek igen gyenge forgalma van, mely körülménnyel a szorgos éjjeli munkát se-hogy sem lehetett összhangba hozni. Másrészt Stadler gyenge jövedelme dacára elég bőségesen költekezett családjával együtt. Figyelmemet most már erre a cégre összpontosítottam. További figyelés és érdeklődés során megállapítottam, hogy a személyzet közül Egres Aladár technikus hiányzik, amint hallottam, Stadler elbocsátotta őt. Ezen csodálkoztam, mert Egres volt azelőtt az üzlet lelke.

1931. április 22-én helyi szolgálatban azon ürüggyel, hogy rádiót óhajtok venni, megjelentem Stadler üzletében, ott rövid alkudozás után magánbeszélgetést kezdtem folytatni, mely alkalommal megkérdeztem Stadlertől, hogy Egres hova lett. Stadler elmondta, hogy nézeteltérések támadtak közöttük s ezért elbocsátotta. Ez nekem gyanusnak tűnt fel, mert tudtam, hogy Egrest úgy Bonyhádon, mint a vidékén igen ügyes iparosnak ismerték és Stadler is mindig büszkélkedve beszélt Egres tehetségéről. Azt is tudtam, hogy Stadler a megkötött üzletek 99 százalékát Egresnek köszönhette, azért valószínűtlennek tartottam, hogy ilyen használható embert egyszerűen nézeteltérés miatt elbocsátott volna. Nem is értem be ezzel a magyarázattal, hanem a valódi okot puhatolással igyekeztem tisztázni. Ez sikerült is. Megállapítottam, hogy Stadler

* A nevetek megváltoztattuk. Szerk.

azért bocsátotta el Egrest, mert az tőle egy rádiókészüléket ellopott.

Megtudtam azt is, hogy Egres a lopott rádiót Szeles Ádám bonyhádi lakos cipésznek adta el 160 P-ért. Szelest erre vonatkozólag kikerdeztem, aki beismerte, hogy a rádiót Egrestől vásárolta, de előadása szerint azt nem tudta, hogy a rádió lopásból származott. Állítása nem fedte a valóságot, mert tanuk bizonyították, hogy Szeles Egressel előre megállapodott abban, amit cselekedtek.

Megállapításaimat közöltem Stadlerrel, ki eleinte tagadta, hogy tőle Egres rádiót lopott volna. Később az eleje tárt bizonyítékok hatása alatt beismerte, hogy a lopás tényleg megtörtént és hogy Egrest emiatt bocsátotta el.

Megkérdeztem Stadlertől, hogy miért nem tett Egres ellen feljelentést, aki erre nem tudott érdemlegesen felelni és kitérő választ adott.

Ismerve Stadler nehéz anyagi helyzetét, csodálatosnak tartottam, hogy a lopás által szenvedett anyagi veszteségét szó nélkül eltűrte és feljelentés megtételével nem törekedett az ellopott tárgy visszaszerzésére. Ebből a viselkedéséből arra kellett következtetnem, hogy Stadler nem mert feljelentést tenni volt alkalmazottja ellen, mert valami takargatni valója van és így szüksége van Egres hallgatására. Most már alapos volt a gyanum, hogy az áramlopás tettesét Stadler személyében kell keresni, ezért még egyszer megkísértem Stadlertől nyilatkozatot beszerezni, hogy Egres elfogását ezáltal indokoltá tegyem. Stadler erre most sem mutatkozott hajlandónak.

Szerencsére a rádiólopással kapcsolatban hivatalból üldözendő orgazdaság büntette is fennforgott, így Stadler nyilatkozata nélkül is foglalkozhattunk Egressel, ha egyelőre nem is mint gyanúsítottal. Ezért igyekeztünk Egres tartózkodási helyét megállapítani, ami sikerrel is járt.

Egrest a közeli Szekszárd megyei városban találtuk meg.

Közöltem vele, hogy volt szolgálatadója elmondta nekünk a rádiólopást, majd a nyomozás lefolytatása végett a szekszárdi rendőrkapitányságra kísértem. Ott először a rádiólopásra nézve kérdeztem ki. Kikérdezése közben erőlyes hangon azon kérdést intéztem hozzá, hogy miért lopkodta Bonyhádon szolgálatadója javára az áramot, hogy abból rádió-akkumulátorokat töltsön? Egres ezen kérdésekre az alábbi részletes vallomást tette.

Szökése előtt 7 hónappal lépett Stadler Frigyes szolgálatába és azóta észlelte, hogy szolgálatadója, annak neje és testvéröccse Stadler Ádám, az áramot állandóan lopkodják. Az összes rádió-akkumulátorokat lopott árammal töltötték és égőiket is lopott árammal táplálták.

A lopást úgy követték el, hogy az üzlethelyiségben levő áramszámláló óra nullvezetékét egy fali kontaktuson keresztül ugyancsak az üzlethelyiségben levő telefon földelő vezetékéhez kötötték és így a nullvezetéknek a fogyasztói áramkör biztosítóján túl mesterséges földelést adtak. Ebben a pillanatban a fogyasztó áramkörben a nullvezeték biztosítóját kivették, a számláló megállt, a lámpák azonban égtek, illetve az áram tovább ment anélkül, hogy az óra a fogyasztást mutatta volna.

A lakásukon levő áramszámláló fogyasztási áramkör nullvezetékét ugyancsak egy fali kontaktuson ke-

resztül a rádió vezetékéhez kötötték és így adtak a nullvezetéknek mesterséges földelést, de itt nemcsak a nullvezeték biztosítóját, hanem a vezeték főbiztosítóját is kivették, mert a számláló csak akkor állt meg.

A tanu vallomása után a járőr szakértőkkel (helybeli villanyszerelők) a helyszíni szemlét megtartotta, mely alkalommal megállapítást nyert, hogy a lopás megtörtént. Ezt bizonyította a vezeték főbiztosítóján levő megrongált ólomzár is. Gyanúsítottak a lopás elkövetését tagadták ugyan, de arra nézve, hogy a főbiztosító ólomzár hogyan rongálódott meg és azt ki rongálta meg, felvilágosítást nem tudtak adni, egymásra utaltak, illetve vallottak.

A nyomozás lefolytatása végett a helyszínére kísért Egres a lopás elkövetési módját a szakértők jelenlétében bemutatta.

Gyanúsítottak cselekményük miatt a szekszárdi kir. ügyészségen feljelentettek, míg Egres elfogattott, mert időközben midőn a lopás rábizonyult, Stadler indítványát megtette, másrészt, mert ezen időben megjelent Bűnügyi Körözések Lapjában 2 rendbeli sikkasztás és egyrendbeli vagyonrongálás miatt a budapesti kir. ügyészség elfogását rendelte el.

Ezt az esetet a lopás különleges tárgya és végrehajtási módja miatt közöltük. Az energia eltulajdonítás a lopás egyik modern megnyilvánulása, valószínűnek tartjuk, hogy ilyen események országszerte más-hol is előfordulnak, ezért ezen áramlopás nyomozásának leírása érdeklődésre tarthat számot és tanulságul szolgálhat.

A lopás leírt nyomozása mint ügyes, szakértelemre és buzgóságra valló munka, elismerést érdemel.

Jótekonyság. A kenderesi örs nős és nőtlen legénysége a karácsonyi ünnepek alkalmával 1932 december 23-án, az örslakatnyában 15 szegénysorsú családnak, 60 személy részére való élelmiszert osztott ki.

A **balatonszárszói örs** közzgazdálkodásába tartozó Karika János törzsör ester, Raposa János és Molnár János V. őrmesterek, Hersits Mihály tiszthelyettes örsparancsnok engedélyével december 25-én 10 szegénysorsú gyermeket vendéglélt meg a csendőrsőn ebéddel és uzsonnával, a gazdálkodásvezető pedig a közzgazdálkodás nevében a karácsonyfáról is megajándékozta őket.

A **tótkomlói örs** közzgazdálkodása 10 szegény családot karácsonyi ajándékkal részesített. Az örs adományáról a helyi sajtó tudomást szerzett s azt követendő példaképpen állította olvasóközönsége elé.

A **szombathelyi csendőr altiszti olvasóköri** december 24-én a szombathelyi Rákóczi Ferenc-utcai elemi iskola 10 szegénysorsú tanulóját karácsonyi ajándékban részesítette. A gyermekek megajándékozásáért az iskola tanítótestülete az olvasóköri közönségét nyilváníttotta.

A **bánhidai örs** nőtlen legénysége elhatározta, hogy 1932. november 1-étől 1933 június 30-ig, vagyis az iskolai év befejezéséig két községbeli szegény, hadiárva gyermeknek felváltva teljes napi étkezést ad. Ugyanez a közzgazdálkodás karácsony és újév alatt 15-15 szegény hadiárva gyermeket

vendégül látott s részükre karácsonyfát állított. Az ünnepek befejezése után a közigazgatásvezető Márkus örmester a karácsonyfa teljes tartalmát szétosztotta a szegény gyermekek között. A bánhidai örs eme adakozásával kapcsolatban a következő levelet is vettük: „Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Mint követendő példát állítottam oda a bánhidai csendőrsőt az ország többi csendőrsei elé, azért a nemes és irgalmas cselekedetért, hogy Bánhidán (Komárom m.) állandóan naponta 2 teljesen szegénysorsú gyermeknek étkezést nyújt, karácsonykor és újévkor, az isteni szívet e meleg ünnepén pedig 15—15 árva és legszegényebb gyermeket látott vendégül. Bárcsak példájuk fáklyaképpen lobogna a nyomor sötét éjszakájában s minél több követőt vonzana a szegények és nyomorgók könnyeinek letörlésére. Midőn e néhány sornal: becses lapjában való közzétételét kérem, ma adtam a tek. Szerkesztő úrnak, hazafias tisztelettel Bánhidán, 1933. jan. 7. Makk Béla plébános.”

Adomány. A gróf Károlyi László uradalom villypusztai erdőhivatala 47 P 80 fillért küldött be azzal a rendeltetéssel, hogy a csendőrségi internátus alapjához csatolassék. Az összeget Kormányzó Úr Ó Főméltósága kemencepataki vadászata alkalmából vezényelt csendőrök fizették be az uradalom pénztárába étkezési díjak fejében. Az adományt illetékes helyre juttattuk.

Teaestély a budapesti csendőrtisztai kaszinóban. A budapesti csendőrtisztikai január 19-én, csütörtökön a budapesti csendőrtisztai társalgó helyiségeiben fél 18 órakor kezdődő családias összejövetelt rendez. Öltözék kényelmes. A csendőrtisztikai minden tényleges és nyugállományú tagját hozzátartozóikkal együtt szívesen látják.

Rendzavarás. Mezőgyán községben dec. 27-én délután közégi előjáróválasztást tartottak. Az ottani őrsparancsnok attól tartva, hogy a választás a rendesnél élénkebb lesz, a zsádkönyvi és a geszti örsről segélyiárórt kért. 16 óra táiban, a választás befejezése után dr. vitéz Szép Sándor tb. főszolgabíró a község háza udvarán levő 250—300 főnyi zaingöz tömeget felhívta, hogy a község háza udvarát hagyják el. Mikor a főszolgabíró felhívását a tömeg nem teljesítette, a főszolgabíró a tömeg feloszlatására az őrsparancsnoknak felhívást adott. Az őrsparancsnok a rendelkezésére álló 8 főnyi legénységgei a tömeggel szemben felállt és ahhoz a törvény nevében felhívást intézett, hogy a község háza udvarát hagyják el. A néptömeg a távozást megtagadta, mire az őrsparancsnok „szuronyt szegezz”-t vezényelt. Midőn a néptömeg ekkor sem távozott, az őrsparancsnok szuronytámadást rendelt el. A tömeget így az utcára szorították és ott szétoszlatták. Fegyverhasználat nem történt. Csendőregény nem sebesült meg. A főszolgabíró a felhívásra a következő szöveget vezette rá: „A felhívás teljesítését és fogantatását igazolom. Egyben a kivényelt csendőri korhatárnak teljes elismerésem fejezem ki azért, hogy a felhívást mintaszerű, példás eréllyel és oly eredménnyel fogantatotta, hogy a megjelölt felhívást megfogott tömeg nemcsak a község háza udvaráról távozott el, hanem a községben is pillanatok alatt szétoszlott. Minden egyes csendőr, őrsparancsnokával egyetemben, hivatásánál teljesítené közben mintaszerűen viselkedett. — Mezőgyán, 1932 december 27. Dr. vitéz Szép Sándor, sk., tb. főszolgabíró.”

Dicséret. A székesszéki II. kerület parancsnoka dicső okirattal látta el: Huber Mihály, Göndöcs Ferenc th-t és Gina Mihály törzsörmezt, a Győr és környékén előfordult nagyobb szabású állami és társadalmi rend felforgatására irányuló szervezkedés tettesei kiderítésénél kiváló szak tudással és lankadatlan buzgó szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységéért, Nagy Lajos th-t, Fülöp Márton, Rónai Kálmán és Kuris István törzsörmezt a Győr és környékén kezdődő állami és társadalmi rend felforgatására irányuló szervezkedés tettesei kiderítésénél járőrvezetőjének lankadatlan buzgó szorgalommal kifejtett eredményes támogatásáért. — Nyilvánosan megdicsérte: Pál Antal th-t, Szli György törm.-t, Papp Mihály, Vass István II. és Takács Ferenc I. cs.-t a Győr és környékén előforduló állami és társadalmi rend felforgatására irányuló szervezkedés tettesei kiderítésénél járőrvezetőjének lankadatlan buzgó szorgalommal kifejtett eredményes támogatásáért.

A pécsi IV. kerület parancsnoka dicső okirattal látta el: Garai József örm.-t, mert egy 1932. évben Mohácson elkövetett állami és társadalmi rend felforgatására irányuló büntetést igen nagy alaposággal, leleményességgel és szak tudással folytatott nyomozás során kiderítette, a bűnjelket biztosította és a tettesel együtt az igazságszolgáltatás kezére juttatta. Balogh Imre th-t, mert éveken keresztül sorozatosan elkövetett 28 rendbeli betöréses lopás tettesinek

kiderítésénél több napon át teljesített igen fárasztó szolgálat alatt a nyomozást az átlagon felülemelkedő buzgalommal, igen nagy körültekintéssel és szakértelemmel vezette és irányította, a bűnjelket biztosította, a tetteseket pedig elfogta és az igazságszolgáltatás kezére juttatta, Dér József és Fehér József II. törm.-t, mert mint járőrvezető éveken keresztül sorozatosan elkövetett 28 rendbeli betöréses lopás tettesei kiderítésénél, elfogásánál és a bűnjelket biztosításánál több napon át teljesített igen fárasztó szolgálat alatt, a nyomozást vezető őrsparancsnokát az átlagon felülemelkedő buzgalommal, leleményesen, igen nagy kitartással, hathatósan és eredményesen támogatta, Almási László örm.-t, mert 1932 augusztus 14-én 14—15 óra között, egy a Balatonban egyedül furdózó és úszni nem tudó német nevelőnőnek, — aki vigyázatlanságából tilalmi táblákkal jelzett mély vízbe ment, ahol életveszélyes helyzetbe került, — segítségére sietett s azt mint jó úszó, bátor csendőrhöz méltó férfias és gyors elhatározással, igen nagy erőfeszítéssel életveszélyes helyzetből kimentette. — Nyilvánosan megdicsérte: Az 1932. évi lengyelítési időközi országgyűlési képviselőválasztáson résztvevő összes legénységet és annak tiszti parancsnokát, Szamosfalvi Panajott Rüdolf századost, mert a választás lefolyásánál a választókerületben 5 napon át közmegelegedésre erélyes és buzgalommal párosult szolgálata révén biztosította, szolgálatát teljes odaadással, a legnagyobb buzgalommal látta el, Lukács József, Pesti István I. és Bárdos József th.-t, mert egy 1932. évben Mohácson elkövetett állami és társadalmi rend felforgatására irányuló büntetést tettesének kiderítésénél, a bűnjelket megszerző és a tettesel együtt az igazságszolgáltatás kezére juttatásánál a legnagyobb alaposággal, körültekintéssel és szak tudással közreműködtek, Böröcz József örm.-t és Nagy József VI. cs.-t, mert éveken keresztül sorozatosan elkövetett 28 rendbeli betöréses lopás tettesei kiderítésénél, elfogásánál és bűnjelket biztosításánál, több napon át folytatott igen fárasztó nyomozás során járőrvetőkijelket minden tekintetben hathatósan és eredményesen támogatták.

A miskolci VII. kerület parancsnoka dicső okirattal látta el: Mészáros Gábor th.-t, mert a mezőcsáti választókerületben 1932. év folyamán tartott országgyűlési képviselői választások, valamint az ezt megelőző választási harcok ideje alatt a végsőkig felizgatott kedélyű lakosság között a rend fenntartása körül tett igen célirányos és erélyes intézkedéseivel sikerült a nagyobb zavargásoknak elejét vennie, illetve azt megakadályozni, mint a választókerület székhelyi őrsparancsnoka a 90 főre menő összpontosított legénység között a fegyelem fenntartása és az azokról való gondoskodás terén igen buzgó és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, Terényi István th.-t, mert a mezőcsáti választókerületben 1932. év folyamán tartott országgyűlési képviselőválasztás, valamint az ezt megelőző választási harcok ideje alatt, mint az Aroktón létesített ideiglenes különítmény parancsnoka, a közbiztonság, a rend és a végsőkig felizgatott lakosság által nagyfokban veszélyeztetett személy- és vagyonbiztonság megővése érdekében szolgálatát fáradhatatlan buzgalommal és odaadással, kiváló eredményességgel és teljes sikerrel teljesítette, Lukács Imre és Szedliczka András th.-t, mert mint őrsparancsnok a körletében lezajlott országgyűlési választások ideje alatt a közbiztonság és rend fenntartása érdekében fáradtságot nem ismerő buzgalommal tevékenykedett. Kellő időben tett körültekintő és megfontolt intézkedésekkel, valamint erélyes, de higgadt magatartásával elejét vette és megakadályozta, hogy a választási hangulat folytán felizgatott lakosság a közbiztonságot veszélyeztető erőszakos cselekményekre ragadtassa magát. Erdész Gyula th.-t, mert mint őrsparancsnokhelyettes, az örskörletben lezajlott választási mozgalmak ideje alatt betegállományban levő őrsparancsnokát helyettesítve, a közbiztonság és a rend fenntartása érdekében fáradtságot nem ismerő buzgalommal tevékenykedett. Enőd községben a képviselői programbeszéd ideje alatt összegyűlekezett többszáz főnyi felizgatott tömeget, mely verekedésre ragadtatta magát, higgadt, de erélyes fellépésével — a már jogosnak mutató fegyverhasználat elkerülésével feloszlatta, Sipos István th.-t, mert mint őrsparancsnokhelyettes a képviselőválasztási mozgalmak ideje alatt egy községben, ahol a lakosság izgalma a választási mozgalmak folytán tetőfokra hágott, megfontolt és higgadt intézkedésével, valamint erélyes, de tapintatos fellépésével a rendet és közbiztonságot mindvégig fenntartotta és idejében eszaközölt közbelépéssel megakadályozta, hogy a felizgatott lakosság a közbiztonságot veszélyeztető erőszakos cselekményre ragadtassa magát, Czinyula Bertalan törm.-t, mert egy állami és társadalmi rend elleni szervezkedés nyomozásában és felderítésében 15 napon át megszakítás nélkül, fáradtságot nem ismerő lelkesedéssel

és szaktudással folytatott nyomozó munkájával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az illetékes örsök összesen 38 egyént juttattak az igazságszolgáltatás kezére. Ezen eredményes tevékenységével előmozdította a csendőrség jó hírneve és a testületbe vetett bizalom fokozását is. — Nyilvánosan megdicsérettel *Mészáros Mátyas* th.-t és *Lantos János* törm.-t, mert az előbb írt nyomozás alkalmával 9 napon át megszakítás nélkül nyomozva, 23 egyénnek az igazságszolgáltatás kezére való juttatását segítette elő s eredményes tevékenységével előmozdította a csendőrség jó hírneve és a testületbe vetett bizalom fokozását is.

Fegyverhasználat. Szentistván községben január 1-én az ottani szociáldemokrata párt, *Magos Jónás* pártelnök lakásán engedély nélkül gyűlést akart tartani. A mezőkeresztesei örs állományába tartozó *Rédy Gusztáv* és *Harmat József* törzserőrmesterekből állott járőr a községhezára hívatta *Magos Jónást*, hol közölték vele, hogy a gyűlést nem tarthatják meg, egyben felszólították, hogy az utána jövő 50–60 főnyi tömeget oszlatassa szét a községbeza udvaráról. Ugyanekkor *Harmat* törzserőrmester is felszólította a tömeget, hogy az udvarból távozzanak. A tömeg a felszólításnak engedelmességet. Ekkor *Magos József*, aki az előszobában tartózkodott, boxerrel észrevétlenül fejbeszította *Harmat* törzserőrmestert, *Bódi* törzserőrmestert pedig *Magos Jónás* ütötte fejbe, szintén boxerrel. A járőr tagjai mindkét támadó ellen kardfegyvert használtak és megsebesítették őket. A csendőrök 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek, a támadók sérülése súlyos. A községhezára előtt nagyobb tömeg gyűlt össze, hogy a járőrt megtámadja, ezt azonban a helyszínrre érkező segélyjárőrök meggátolták. Az ügyben ki vizsgálás indult.

Örslakatya kéményének kigyulladásja. Az endródi örs légszűrési konvhájának az épület padlásán fenyőfa gerendákra épített 5 méter hosszú füstvezető csatornája (futókéménye) kigyulladt. Az égő gerendákat azonnal eloltatták. A futókémény hasznavehetetlenné vált, de egyéb kár nem származott.

Az első magyar honvédeztudorvos emlékezete. December utolsó napjaiban Budapesten a Deák-téri leánykollégium díszteremben kegyeletes ünnepséget rendeztek az első magyar honvédeztudorvos: *Dillnberger Emil* dr. volt besztercebányi tisztifőorvos születésének századik évfordulója alkalmából. Az ünnepségen, melyen az egyetemi énekkarok szerepeltek, nagyszámú előkelő közönség jelent meg. Emlékbeszédet *Ertl János* dr. orvosprofesszor. *Dillnberger Emil* dr. főorvos, *Szontagh Tamás* dr. a TESZ elnöke és *Raffay Sándor* dr. püspök mondtak.

Elkészült Franciaország keleti erődlánca. Londoni lapok szerint elkészült az az erődlánca, amely Franciaország keleti határait lesz hivatva védeni a feltámadó Németországgal szemben. Az erődlánca több mint kétszázrannyiba került, mint amennyit Franciaország a világháborút megelőző 40 év alatt összes erődítményeire költött. A védelmi művekről csak annyit lehet tudni, hogy azok nem a régi értelemben vett erődök, hanem a határmentén húzódó, jelentékeny mélységű megerősített területöv, további erődítményekkel, amelveket újabb védművekkel lehet kitölteni. Az erődlánca főleg mély betonfedezetekből, acébeton géppuskatornyok csontoraiából, kazaintákából és páncéltornyokból áll, melyeket földalatti folyások kötnék össze egymással és a hátrább fekvő anyagraktárakkal földalatti laktanyákkal és tábori vasuti vonalakkal. A betonból épült tüzer égi állásokból oldaltűze az egész területet zárótt alá lehet venni. A hidakat, vasutakat és útkereszteződéseket aláaknázták. Ezek gombnyomással felrobbanthatók, míg az erődítmények mögötti öveket szöges dróttal és egyéb akadályokkal lehet megközelíthetlenné tenni. A határerdővonal kiépítésével kapcsolatban nagyarányú helyőrségi megerősítések és létszámemelések is lesznek a német határ mentén. Több ezredet helyeznek el a határmentén és az eddigi is meglevők létszámát pedig felemelik. — Ezzel szemben a franciák az úgynevezett békeszerződésben a legváltozatos államok számára mindenféle erődítményt megtiltottak, sőt a német-francia határon volt régi német erődöket is elpusztították s aztán elnevezték ezt — igazságnak.

Közlekedési baleset. A budapesti közlekedési örs állományába tartozó vitéz *Dósa Gergely* tiszthelyettes és *Szabó Lajos* V. törzserőrmesterből állott s motorkerékpáron szolgálatot teljesítő közlekedési járőr kincstári oldalkocsis motorkerékpárját január 7-én 4 óra 60 percekor Újpesten az egyik út-elágazásánál *Antal Géza* újpésti lakoa könnyű tehergépkocsija elütötte. A gépkocsit *Szatmári Mihály* soffőr vezette. A baleset következtében vitéz *Dósa* tiszthelyettes a jobb combján,

Szabó törzserőrmester pedig a fején, arcán és kezén sérült meg. A sérülések súlyosak, de nem életveszélyesek. A csendőröket a mentők beszállították a 8. számú honvéd- és közrendészeti kórházba. A kincstári motorkerékpár erősen megrongálódott és üzemképtelenné vált. Az ügyben kivizsgálás indult.

Házasságot kötöttek: *Jakabos István* főhadnagy *Schleifer Ilona* úrhölgyvel Budapesten; a szegedi V. kerületben: *Tóth Sándor* törm. *Ternai Mária*val Szegváron.

Szolgálatvezetői megbízatás. A budapesti 1. nyomozó alosztály állományába tartozó *Varga György* th. megbízatott ezen alosztályparancsnokságnál az ideiglenes szolgálatvezetői teendőkkel.

Örsparancsnoki kinevezések. A székesfehérvári II. kerületben örsparancsnokká kinevezetett: *Kósa János*, *Dáki Péter*, *Váradí Zsigmond*, vitéz *Kiss István* és *Zsugonits József* tiszthelyettesek.

Elöléptek: A budapesti I. kerületben törzserőrmesterré: *Purger Antal* és *Magyar (Ulicska) Antal* őrmesterek; őrmesterré: *Tarcsi Gyula*, *Kovács István V.*, *Uti József*, *Palle János*, *Várnagy (Hujber) Imre*, *Töke Lajos*, *Arvai István*, *Horváth János IV.*, *Horváth Károly II.*, *Kocsis István*, *Szabó János II.*, *Takács István*, *Be e József*, *Csuka László*, *Csák Béla*, *Palotai János*, *Bartha László* és *Arany István* csendőrök. A miskolci VII. kerületben törzserőrmesterré: *Szalóki Ferenc* őrmester.

Csendőrségi Közlöny 1. szám. Személyes ügyek. Kormányzói elhatározások. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága *Madocsay* (Martin) Imre őrnagynak kerületi segédtsízi és belügyminisztériumi előadótízi, valamint *Hertelendy* és *Vindornyalaki Hertelendy Ignác* őrnagynak osztályparancsnoki állásban kifejtett kiválóan eredményes és értékes szolgálataikért a IV. osztályú Magyar Erdemkeresztet adományozni méltóztatott, továbbá elrendelte, hogy *Lemhényi Gábor Péter* őrnagynak kerületi előadótízi és szárnyparancsnoki állásban kifejtett kiváló és eredményes szolgálataiért, *Pintér Sándor* századosnak, mint a Gödöllőre vezényelt csendőr örkülönítmény parancsnokának ezen beosztásában odaadó, hazafiás buzgalonnal teljesített eredményes és kiváló szolgálataiért, *Kossuth József* századosnak, mint a Kenderesen felállított csendőr örkülönítmény parancsnokának ebben a minőségben tanusított kiváló és eredményes szolgálataiért, *Fetter Ferenc* századosnak, mint a gödöllői csendőr szárnyparancsnok helyettesének, ebben a minőségben tanusított kiváló és eredményes szolgálataiért, végül vitéz *Ásvány Mihály* g. századosnak a csendőrség gazdaságat-közgazgatása terén különféle beosztásban teljesített kiváló és eredményes szolgálataiért *Dicsőőrső Elismerése* tudtal adassék. — A Kormányzó Úr Ö Főméltósága magas elhatározással *Vlaszaty Béla* és *Raab Antal* I. kerületbeli ezredesnek, továbbá *Löcherer Andor* II. kerületbeli alezredes és *Vadászllési Mór*itz László I. kerületbeli őrnagy nyugállományba helyezését, a saját kérelmükre megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, elrendelni méltóztatott. — Miniszteri rendeletek. A belügyminiszter okirattal megdicsérette: *Abafalvy* (Adamkovits) Sándor és *Bejczy* Béla őrnagyokat és *Kádár Gyula* g. százados belügyminisztériumi előadótízi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért; *Medzihradszky Aladár* g. százados a csendőrség gazdaságat-közgazgatása terén és belügyminiszteri előadótízi minőségben teljesített igen eredményes és hasznos tevékenységéért; *Balogh Béla* őrnagyot szárnyparancsnoki minőségben és *Schiunyy à Saint-Aulaire* Richárd százados nyomozó alosztályparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért; *Camerle* Rajmond százados az országos csendőrségi bünyügyi múzeum gyarapítása terén kifejtett igen eredményes és értékes szolgálataiért; *Papp János* és *Orbán László* századosok belügyminisztériumi előadótízi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataikért. *Athelyzetott*: *Kriszofalussy-Hrabár* Sándor százados Kiskunhalasról a 3. lovas tanalosztályhoz parancsnoki minőségben Budapestre. Kinevezettek: dr. *Szűcs* István őrnagy a budapesti I. kerület III. osztályának parancsnokává Budapesten, *Marietta György* százados az I. kerület 2. lovas tanalosztály ideiglenes parancsnokává Kiskunhalason, *Székely* Ferenc százados az I. kerület III. osztályának segédtsíziévé Budapesten, vitéz *Kiss* László százados az I. kerület 1. lovas tanalosztály oktatótsíziéje ugyanezen tanalosztály ideiglenes parancsnokává Kiskunhalason, *Ditrő* Zoltán g. százados az I. kerület III. osztály gazdasági hivatalának főnökévé Budapesten. Beosztatott: *Sipos* Lajos g. százados, a budapesti I. osztály gazdasági hivatalának előadótíziéje hasonló minőségben az I. kerület törzsgazdasági hivatalához Budapesten. A belügyminisz-

ter akiratilag megdicsért: az I. kerület állományából: **Takács Béla**, **Kerákes Miklós**, **Majda József** törzsmestereket, az V. kerület állományából: **Dzsamba Lukács** törzsmestert és **Fiircsi József** őrmestert több éven keresztül különleges szolgálatban odaadó harafias buzgalommal teljesített felelősségteljes és kiváló szolgálataikért; **Bódi Gusztáv VII.** kerületből törzsmestert 1932. év tavaszán a Tisza folyó kiáradásánál alkalmával az árvízoltó előtött Tiszavalk község határában — saját életének kockáztatásával — három ember életének megmentése körül tanusított önfeláldozó, bátor és férfias magatartásáért, továbbá, mert az árvédelmi munkálatoknál huzamosabb ideig tartó szolgálatát igen nagy kitartással és fáradságot nem ismerve kiváló buzgalommal látta el; az I. kerületi állományból: **Barótk Ferenc** alhadnagyot, **Gegő Károly** és **Sándor József** tiszthelyetteseket Ráckeve községben 1932 február 23-án embertelen kegyelenséggel elkövetett rablógyilkosság tettesének fáradságot nem ismerő kitartással és leleményes körültekintéssel párosult széleskörű alapos nyomozás során történt kiderítéséért és elfogott tettesnek az igazságszolgáltatás kezére juttatásáért. — Véglagos nyugállományba helyezettek: **Csuvár Imre I.** kerületbeli patkóló-főmester, **Bedő Miklós IV.** kerületbeli tiszthelyettes, **Stránczki Zsigmond** és **Béla Mózes VI.** kerületbeli alhadnagy. — Ideiglenes nyugállományba helyezettek: **Hegyesi Sándor** és **Fogarasi János I.**, továbbá **Abrahám János V.** kerületbeli tiszthelyettesek. — Várnokzási illetményekkel szabadságoltattak: **Herczeg Imre IV.** kerületbeli, vitéz **Kulesár József**, **Kovács Sándor I.** és **Göz István VI.** kerületbeli tiszthelyettesek. — Az ideiglenes nyugállományban meghagyottak: **Csete György II.** kerületbeli, **Gáspár József Hegyi József**, **Kozma József** és **Berényi János VII.** kerületbeli tiszthelyettesek. — **Medzihradszky Aladár Adolf g.** százados magyar nemessége és a „**Medzihradner**” előnév használatához való joga, **Borzeviczy László Aladár Gábor g.** százados magyar nemessége, valamint a „**Borzevicsei és Kakaslonneci**” előnevek használatához való joga igazolva van. **Klemm Nándor** Reszó g. hadnagy családi nevét „**Körmöczy**”-re, **Fetter Ferenc János** százados „**Fóly**”-ra, **Démusz Árpád** százados „**Zámbovy**”-ra, **Sztrélocz Ferenc** Flórián tórn. „**Sereg**”-re, **Néder Antal g. th.** „**Nemossalv**”-ra, **Hornylek András őrm.** „**Hegyfalus**”-ra, **Klausz József őrm.** „**Király**”-ra, **Romácz József őrm.** „**Rétsalus**”-ra, **Strek István th.** „**Sárosi**”-ra, **Majorovics János tórn.** „**Tölgyes**”-re, **Trigel József** prbes. „**Telek**”-re, **Tilik Ferenc** prbes. „**Tárnok**”-ra, **Fleischer József th.** „**Fogarasi**”-ra, **Máties József** prbes. „**Százhalmas**”-ra **Fisli Gábor cs.** „**Fchér**”-re **Kurdiás Balázs th.** „**Kunági**”-ra, **Szulis Lajos tórn.** „**Szöllős**”-re, **Ortner János tórn.** „**Várnagy**”-ra, **Belme György tórn.** „**Vásárhelyi**”-re, **Herbsti Ferenc őrm.** „**Haraszti**”-ra, **Baukó Pál cs.** „**Bányai**”-ra, **Hodoniczki Márton cs.** „**Harmat**”-ra, **Oravecz József cs.** „**Ormos**”-ra, **Liconbold Mihály tórn.** „**Lowles**”-re és **Heinrich László cs.** „**Haraszti**” névre változtatta át. — Szabályrendeletek. 1923. évi XXV. tc. a mezőgazdasági munkások munkacereje jogosulatlan kihasználásának meggátolásáról. — Battyányai szárny átesetelése a gyulai osztályhoz. — Kisbéren szakaszparancsnoki hely rendszerezése. — Csendőrség egyenruhájában változások. — A csendőrség polgári alkalmazottak és nyugdíjasok temetési segélyére vonatkozó rendelkezések módosítása. — Közszállításokra tett ajánlatok illetékeinek újabb megállapítása. — Legénységi állományú egyének podgyászviteldija. — Csendőrségi sajtóiroda elnevezésének megváltoztatása. — Lakáspénzek folyósításának újabb szabályozása. — Nyugállományú csendőrségi egyének nyugdíjának beszüntetése a fegyelmi hatóság által. — Házigyártmányú robbantóanyagok használatának eltiltása. — Közüti forgalomban résztvevő gépjárművek, pót-

kosik megvizsgálása, új rendszómmal igazolólapppal ellátása és a közlekedésrendészeti egységes szabályzat egyes rendelkezéseinek módosítása. — „**Munkásélet**” és „**Szelektor**” című sajtótermékek terjesztésének eltiltása. — Belsőldi távolsági tárbeszélgetéseknek peronként való áfjázása. — Vakok foglalkoztatási intézkedéseiben kásmült ipari termékek ajánlása. — Gépjármű ismertető jele Mozambique portugál gyárjában.

Mult évfolyamunk tartalomjegyzékét mai számunkhoz csatoljuk.

Örsfőzönök ajánljok III. Ferencé, Rétság, Nógrád m.

Olvasson el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelont közleményeket tisztelteltelűben részessítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomni. — Kéziratot csak akkor küldtünk vissza, ha a szerző megemlézett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papirnak csak egyik oldalára, félhasáhosan, írógéppel vagy jól olvasható kézírással íral; olvashatatlán kézírással nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírással használnál hosszabb kéziratot csak előzetes megengedés után fogadunk el. — A elkeket mi korrigáljuk, korrektráralovonatot csak klyételes esetekben adunk. — Szerzünk különnyomatokat küvetlenül a Stádlmu-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsá-uten 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk küldt szerzőiadsónak árszábaása szerint köteles elkészíten. — Szerkesztőtől ilzononban muldonknek válaszolunk, de a kérdés teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét költessse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Fioszánk intézett levelek tartalma vagy beküldtök küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői íze- netben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kösérje figyelemel a szerkesztői ilze- neteket. — Levelet nem frunk megkevele tehát felesleges be- küldeni. — Jellegűll legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegyű számát választani. Annak, aki jellegtől nem jeltli meg,

ORION
Az 5+1 lampás 7050-ú
Orion-rádióval
mindenkor meg lesz elégedve

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tisztagyapút használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belüli milyen értékek vannak. A tartós minőségű tekintve árakban is csak az elsőosztályú minden követelt drágasáttól mentesen, a posztógyártól közvetlen törzoni vásárlás nyújt igaz előnyököt. Piszógyárunk által andó szerződéses szállító a, mérőkészabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismételten okirattal e ismerésben részesült állandó szerződéses felunózza. Tekintse meg örszere küldött mináinak. Kivonására más mináikat is díjmentesen küldünk és ked-ző ilzetési módozatokat adunk.

TRUNKHAHN Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarország totalltus kéz- n. levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenke-út 117. Özembri-1922 óta 300 működésel.

Járőrszolgálatba vlygon magával Wolss Manfród konzorvot!
A konzorvotákat, azok árát és mi grandonési nyomtatványokat lásd „Csendőrségi Lapok” multvli hátró: I. márc. 18., máj. 1. és jún. 1. számok- ban, illetve ezek melléklételeiben.
Wolss Manfród Előb Magy. Konzorvó és Éroárugyár Rt. Bpost, IX., Máriássy-u. 1.

nevének kezlőbetűl és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdekű kérdésekre a „Csendőr Lekszikon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félévre lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok, tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk ol, mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megüjtani, mert a felszólítás költéséért külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkiszámlájára befizetni. — Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bészörményi-út 21. szám.”

Többeknek. A karácsonyi ünnepek, valamint az újesztadó alkalmával olvasóink olyan tömegesen kerestek fel minket üdvözlötükkel és szerencsekívánataikkal, hogy mindenkinek külön-külön nem tudunk válaszolni. Ezúton köszönjük meg tehát bajtársainknak a Csendőrségi Lapokkal és a szerkesztőséggel szemben megnyilvánult szeretlet és ragaszkodását, jókívánataikat pedig hasonlókkal viszonzzuk.

Finta őrm., Nyúlfa. A most beküldött 6 pengővel előfizetést 1934 végéig rendezte (legénységi olvasóink évi előfizetése: 6 pengő).

M. J. őrm., Újszász. Ősrégi magyar név, mondabeli ősnünk is ez a neve. Az első „o”-betűre azonban ne tegyen ékezetet, eredetileg bizonyosan hiányzott is onnan. Közelebbi adatokat talál nevével kapcsolatban a Pallas Lekszikon 11. kötetének 814. lapjaldán.

Táj. A volt cs. és kir. 64. gy. ezred irattárának nyoma veszett. De nem is szükséges, hogy ilyen úton utasson okmányok után. Azt, hogy hadifogságban volt, bizonyosan tudják a községebek. Ha annak idején a leszerelési okmányait a községi előjárásnak adta át s az elvesztette, egy-két tanu megerősítése elegendő lesz arra, hogy erről az előjárásig igazolványt állítson ki s akkor a háborús emlékéremhez a jogosultsága már meg is van. Találhat esetleg a fogsággal kapcsolatban egy lapot, vagy más írásbeli feljegyzést s akkor még könnyebb az előjárásig helyzet, amelynek különben erkölcsi kötelessége is, hogy azt az okmányt, amit elvesztett, most maga is igyekezzék valahogyan helyettesíteni, pótolni. Egyébként szinte hihetetlenül hangzik, hogy két és félezi katonai szolgálatát, meg hadifogságát egyetlenegy emberrel se tudja igazolni.

T. S., Halastó. Csak teljes névvel és rendfokozattal aláirt levelekre adunk érdemleges választ.

1933. Helyesen fogta fel s helyesen határozza meg a kérdést: nem fizethet senki két gazdálkodásnak ugyanabban az időben napibetétét. Eppen ezt akadályozza meg a levelében hivatkozott Cs—20. utasítás III. fejezet 13. pontjának 4. bekezdése, amelynek szövegéből az tűnik ugyan ki, hogy hosszabb időre szóló vezénylésre gondolt a szövegezője, mert a „hátra lévő időre” rendeli visszafizetni a napibetéteket, vagyis úgy gondolja, hogy ha valakit pl. január 16-án ideiglenesen elvezényelnek az őrsről, ez a vezényeltetés beleyülük a februárba, a januárba befizetett napibetéteket tehát 16-ától kezdődően vissza kell neki fizetni, de a lényege ennek a pontnak mégis csak az, hogy ugyanazokra a napokra senki se fizessen két közgazdálkodásnak napibetéteket. Ha tehát az ön ideiglenes vezényeltetése csak 5 napig tartott, erre az 5 napra is vissza kell az anyaórsén

kapnia a napibetéteket. Bajtársai helytelenül érvelnek, hogy a vezényeltetési pótdíjól fedezheti a másik őrsbeli étkezését is. A vezényeltetési pótdíj nem elegendő ahhoz, hogy egyik közgazdálkodásnak a rendes, másik közgazdálkodásnak pedig a felemelt napibetétet fizesse meg a csendőr, hanem csak arra szolgál, hogy a felemelt napibetéteket ezzel ellensúlyozza s a vezényeltetéssel járó egyéb különleges kiadásait is fedezhesse. Ha bajtársai az 5 napi betétet nem hajlandók önnék visszafizetni — illetve a javára írni —, jelenlwe az ügyet őrskihallgatáson azzal, hogy döntés végett szolgálati úton kéri azt az osztályparancsnokhoz felterjeszteni. Ettől a lépéstől az se tartsa vissza, ha egyesek talán bajtársiatlanak tartanák is miatta, mert nem az ön eljárása a bajtársiatlan és helytelen.

Három reménykedő. S óba sem került ilyen terv s aligha lesz róla szó ezután is.

Nemzeti zászló. Önhibából keletkezett betegség esetén a kórházba- és visszautazás költségeit a kincstár nem viseli. A félárú vasúti igazolvány érvényesítési díját pedig csak az első szolgálati utazással kapcsolatban lehet felszámítani, kórházba utazás során tehát nem, mert az nem szolgálati utazás.

Vitás. A tiszthelyettesek I. csoportjabeliek rangban idősebbek a II. csoportbelieknél. Mindegy, hogy azelőtt milyen volt közöttük a rangviszony.

Reménytelen. Nősülési kérvényét adja be közvetlenül az állományilletékes kerületi parancsnoknál. Várakozási illetményekkel szabadápolat is csak a korlátozott nős-létszám keretében kaphatnak nősülési engedélyt s a nősülési kérvényt ugyanúgy kell okmányokkal felszerelniök, mintha a tényleges szolgálatban adták volna be. A kivizsgálás is éppen úgy történik meg. Az okmányokra vonatkozóan olvassa el lapunk 1930. évi 14. számában „Orgonanyílás” jellegre küldött üzenetünket.

Kettős torony. 1. Lekszikonválaszt fog kapni. 2. Szerezzen be a MÁV-tól igazolványt, hogy a világháború alatt állandó alkalmazásban állott bizonyos időn át s akkor a kard és sisak nélküli háborús emlékéremet szolgálati úton kérheti. 3. Az egyházi esketési szertartásnál is az állami anyakönyvi kivonatot kell figyelembe venni.

Egri őrs, F. őrm., Szigetmonostor, B. és N. II. őrm., Lövő. A múlt évfolyam első feléből tartalékpéldányaink nincsenek.

Rokkant. Legfontosabb kérdés, hogy a megbetegedés körülményeinek a kivizsgálása annak idején miért szakadt meg, vagy ha befejezést nyert, mi az eredmény? Ilyen esetekben általában nagyon nehéz bizonyítani, hogy a betegség a szolgálattal kapcsolatban keletkezett, de ha már annak idején jelentést tett, kérte is a kivizsgálást s az megindult, valamilyen eredményre vezetnie is kellett. Előszörban tehát azt kellene megállapítani szolgálati úton, hogy mi van ezzel a kivizsgálási ügygel. Bátran előállhat ilyen kéressel kihallgatáson s aztán majd megállapítják és közlik önnel az eredményt. Nagyon fontos ez, mert ha a kivizsgálás megállapította, hogy a levelében említett szolgálata alkalmával kapta a bajt, akkor a felülvizsgálati eljárás alkalmával kedvezményes nyugdíjra is igényt támaszthat. Ennek tehát feltétlenül nézzen utána. Felfuünkünk, hogy egy ízben már megkérdezték: felülvizsgálatra akar-e menni, vagy tovább bír szolgálni. Lehet, hogy ez a kivizsgálás eredményével van összefüggésben, de lehet az is, hogy attól független. Ha a kivizsgálás eredményével függ össze, akkor bonyodalmak származhatnak belőle a kedvezményes nyugdíj szempontjából. Erre nézve még most nem tudunk taná sot adni, de a fejleménye során írjon nekünk újból s akkor a részletek alapján megadjuk a további útmutatást. A kivizsgálás eredményét mindenestre közölje velünk, mert tulajdonképpen azon fordul meg az egész kérdés. Addig is azt taná soljuk, hogy kérje szolgálati úton irodai szolgálatban való alkalmazását; a Szut-63. pontja előírja, hogy előszörban azokat kell az irodákban felhasználni, akik a külső szolgálatot törődöttségük miatt nem bírják. Ha pedig valakire ezt el lehet mondani, önére igen. Igen sajnáljuk önt és csodáljuk a kitartását, ahogyan eddig is végezte a szolgálatát, túlzáeba azonban ezt sem szu-

Csillár

Rádiók és villamoskészülékek

Általános Gázizzólény és Villamossági Rt.

VIII., József-körül 42. * IV., Váci-utca 27—33. * VI., Teréz-körül 50.

Kedvező fizetési feltételek!

BÜTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részlel-
lezölőre kapható

KISIPARI TERMÉKEK BÜTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

bad vinnie. Előjárói a legnagyobb méltánnyal és ember-ségességgel megadták a lehetőséget, hogy a nyugdíjképeséget elérje s ha kicsi is a nyugdíj annyi szolgálati idővel, a kenyer még csak kitelik belőle. Ha azonban az irodai beosztást elnyeri, akkor még elszolgálhat néhány évig. Mindenestre értesítsen bennünket sorsa további alakulása felől. Egyelőre két tennivalója van: 1. A kivizsgálás ügyének a tisztázása. 2. Az irodai szolgálat kérelmezése szolgálati úton. Kérdés természetesen, hogy egyáltalában alkalmas-e ilyen szolgálatra, mert ha nem, akkor ebbe bele kell nyugodnia. Túlzott méltányosságot ugyanis az előjáróktól sem lehet kívánni, mert ők a szolgálat és a kincstár anyagi érdekeiért is felelősek.

Kontfa. 1. Lekszikonválaszt kap. 2. Jelentse szolgálati úton a kerületi parancsnokának, hogy a nősülési kérvénye bent van s az I. csoportba börtönt besorolása alapján kéri a soronkívüli előléptést. Hivatalból nem lehet mindenkinek a magánügyeit ennyire pontosan nyilvántartani.

B. B. B. B. A szabadság mindig annak a napnak 0 óra 1 percével kezdődik, amely napra a szabadságolási igazolvány ki van állítva. Előfordul, hogy az őrsparancsnok — főként a vasúti összeköttetésre való tekintettel — megengedi, hogy a szabadságot már a szabadság kezdetét megelőző este elutazzák, ez azonban voltaképpen szabálytalan, mert a szabadságot csak éjjélkor, illetve, ha akkor nem akar felkelni, másnap reggel állana jogában az őrsöt elhagyni. Önnnek tehát semmire joga nincs azt kívánni az őrsparancsnoktól, hogy az ön kedvéért szabálytalanságot kövessen el: ha másokkal szemben megtegte, rosszul tette. Ha irászakértők volnának, leveleire nagyon kedvezőtlen véleményt adnánk: típusa a felületlen és rendetlen ember írásának. Nem próbálta-e esetleg saját magában okát keresni annak, hogy az őrsparancsnokát önt nem tartotta érdemesnek arra, amit a bajtársának — ön szerint — megengedett?

Ny. J. th., Székesfehérvár. — P. J. th., Aszód. — T. M. örm., Sóstógyógyfürdő. — S. M. cs., Somogy-szentmiklós. Örülünk, hogy tetszettek a juttatmányaink. Szívesen adtuk, megérdemelték. Szolgáljanak mindig a Csendőrségi Lapok kedves emléke gyanánt.

Adakozás. Örök vagy más csendőrségi alakulatok jótékony áldozatkészségéről mindig szívesen hírt adunk, mert örülünk annak, ha a csendőrnek nemcsak puskája van, de szíve is. A jó példa pedig csak hadd terjedjen. Nem tartjuk azonban ízléses dolognak, hogy az ilyen adakozásról valaki fényképfelvételt készíttessen és főként, hogy azt közöljék is. Nincs ízlésesebb dolog, mint amikor unneplőbe öltözött urak és puccos dámák szegény gyermekek társaságában lefényképeztetik magukat, akiknek alamizsnát adtak. Az ilyen hivalkodó jótékonykodás nagyon visszataszító; hagyjuk ezt azokra, akik nem szegénylik.

Jelentkezés. Ha az ember belép egy szobába, ahol több előjáró és feljebbvaló tartózkodik, mindig a legmagasabb rendfokozatúnál kell jelentkezni. Ha nem lehet felismerni, hogy ki a legmagasabb rendfokozatú — pl. mert köpenyben vannak —, akkor a legmagasabb rendfokozatú előjárónál kell jelentkezni, akit a csendőr felismer. Ha több azonos rendfokozatú előjáró vagy feljebbvaló van a helyiségben, mindig annál kell jelentkezni, aki egyúttal előjárónk is, ámbr az sem hiba, ha a jelentkezés — udvariasságból — a jelenlevő azonos rendfokozatú idegen feljebbvalónál történik.

Ferenc. Mult évfolyamunkban közölt „A haltak regénye” című regényünk szerzője Rakáts Lajos hírlapíró, tartalékos hadnagy, a „Székesfehérvári Napló” felelős szerkesztője, aki a leirt harcokban annak idején mint a 17. honvéd gyalogezred tartalékos zászlósa vett részt.

KÉZIRATOK.

Vizbőmlentés. Nagyon szép dolog volt, amit cselekedett és kétségtelen, hogy teljes mértékben megérdemelte a felügyelői dicséret okiratot, amit kapott érte. Egymagában azonban nem alkalmas a közlésre, főképpen azért,

mert nincsen benne eléggé kidomborítva, hogy az életmentők valóságos életveszedelemben forogtak-e s ha igen, milyen körülmények következtében? Azért pedig, hogy a megmentett által felajánlott jutalmat nem fogadta el, külön dicséretet érdemel. Ilyen derék tettekkel lehet és kell a testület jóhírért szolgálni. Tökéletesen igaza van: a csendőr nem kalmár, aki minden tettet aszerint értékeli, hogy mennyit lehet rajta keresni. Mi, akik ismerjük a testületünket, nyugodtan állítjuk: a legegyszerűbb csendőr is olyan erkölcsi magasságban él, amilyenre a pénznek nagyon sok úgynevezett „hatalmassága” sohasem képes felemelkedni.

Quo vadis? Jelentéktelen eset, amilyen naponta legalább tíz előfordul az országbán. Nem közölhető. Nyomozásairól csak akkor mondhatunk véleményt, ha látjuk. Küldje be. Előfizetése folyó év június 30-ig rendezve van.

Megbánás. Mi nem látunk az esetben semmi különösét, inkább csak tragédiát, amelyet jórésben az illető kivülről álló körülmények és a rossz gazdasági viszonyok okoztak. Ki tudja, ha az illető meg tudott volna maradni az állásában, nem élne-e most is boldogul? Nem hisszük, hogy akadna a mai viszonyok között csendőr, akinek magyarázni kellene, hogy becsülje meg az állását, hiszen minden bajtársunk előtt ott áll a munkanélküliség és a nyomor tragédiájának száz meg száz kiáltó jelmeze s ha egy csendőr összehasonlítja a maga fizetését, megélhetését, ellátottságát bárki más, hozzá hasonlóval, ennek már egymagában elégnek kell lennie ahhoz, hogy hálát adjon az Istennek. Aki pedig ezek dacára is könnyelműsködik, nem becsüli meg magát és nem teljesíti a kötelességét úgy, amint a testület minden tagjától meg kell követelni, annak minél hamarabb ki kell tenni a szűrét a testületből. Nem fog hiányozni. De egyedül azt, hogy valaki — nem találván bele magát a csendőréletbe — leszerel és megnősül, senkitől sem vesszük rossz néven; sokkal tisztességesebb és mind rá, mind pedig a testületre előnyösebb megoldás ez, mintha kénytelen-kelletlen mint csak kenyérkeresetet erőszakolná a szolgálatot, amelyben így rendszerint nem sok a köszönet. Nem közölhetjük tehát a közleményét, mert a mai viszonyok között egyáltalán nem aktuális.

P. A. ny. th., Szeged. Nyomozását kivonatossan közölni fogjuk.

23. Úgyesen összeállított keresztretjvény, de mi csak olyan keresztretjvényt közlünk, amelyben a meghatározások, vagy legalábbis azok túlnyomó része nem általános vonatkozású, hanem csendőrségi vagy katonai fogalom, mert mi a retjvényeinkkel nemcsak szórakoztatni akarunk, hanem tanítani is.

Arva 13. Így nagyon könnyű a retjvény, hiszen a pontozás dacára is folyékonyan el lehet olvasni a szöveget, annyira nyilvánvaló, hogy honnan milyen betűk hiányzanak. Lehet ilyen retjvényt is csinálni, de akkor úgy kell összeállítani, hogy a szövege teljesen nyílt, vagyis teljesen kifrít legyen, csupán egyes szavak, vagy fogalmak legyenek — de azok aztán teljesen — kitépve, amelyeknek pótlásánál a pályázónak szakismeretekkel kell bírnia. Próbálkozzék meg talán ilyenrel, majd egyszer mi is megpróbáljuk.

T. B. őrök-főm., Szeged. Miután az altiszti kaszinónak a csendőrség elhelyezésénél fogva csak a Szegeden állomásozó csendőr altisztek lehetnek tagjai, akik pedig a kaszinóban történetekről közvetlenül is tudomással bírnak, nem lenne értelme, hogy a kaszinó beligazgatásáról szóló híreket a Csendőrségi Lapokban rendszeresen közöljük. Ezt egyébként a rendelkezésünkre álló helyi szűkre szabott volta is gátolná. A beküldött hírek különben is nagyon régiek: az egyik november 24-én, a másik december 5-én történt eseményről szá-

Rádiót
kizárólag a

Rádionova

cégnél vegyünk, IV., Váci-u. 27-29.
(Piarista-palota), ahol minden márkás gyári készülék kapható.
Előnyös csereakció!

Szönyegek, bútorok csendőrség részére előleg nélküli részletfizetésre

legelőször áprilisban.

Reklamék, szőnyegek, szőnyektakarók, obédli- és pluszszőnyegek, vasbútorok, paplanok stb.

Videókére értesítésre megköszönjük a központi lakásberendező

Budapest, VI., Ullási Ferenc-ter 5.

Teléfono:
271-77.

mol be; nagyon elkésett volna, ha mi azokat a január 15-i számunkban közölök.

Tihany. A következő számunkban közöljük.

Városi szolgálat. Részeg emberek sokszor követnek el mulatságos dolgokat, de az ilyen esetek megörökítése nem a Csendőrségi Lapokba való. Az ügyvédjelölt is valóban humoros lehetett, amikor nem egészen színjőzön állapotában belefeküdt a „reklám” koporsóba, de azért külön megírni az esetet nem érdemes.

P. J. l. örm. Nem vált be.

Pályázat lovascsendőrök számára.

Lovas bajtársaink számára hirdetünk ezúttal kidolgozat-pályázatot a következő címmel:

A lovascsendőr járőrszolgálat.

A pályázatban kidolgozatszerűen le kell írni minden tudnivalót, tapasztalatot stb., ami a lovascsendőr járőrszolgálatára vonatkozik, az eligazítástól a bevonulásig. Nevezetesen: hogyan kell a lovascsendőrnek a szolgálatra előkészülnie, hogyan történjen az eligazítás, a portyázás, mik a tennivalói a lovascsendőrnek portyázás közben, miben különbözik a szolgálat a gyalogszendőr szolgálatától, mit kell tennie az egyes szolgálati tennivalók felmerülése esetén, mik a ló előnyei és hátrányai szolgálatban, hogyan kell a lovat külszolgálatban gondozni stb., stb., egyszerűen mindent úgy kell leírni, hogy a lovascsendőr szolgálatának részleteivel, követelményeivel, teljesítésének módjával stb. a leírás alapján az is teljesen tisztában lehessen, aki azt azelőtt egyáltalában nem ismerte.

Figyelmeztetjük azonban a pályázókat, hogy nem azokat a rendelkezéseket kell a pályázatba leírni, amelyeket a Szolgálati Utasítás tartalmaz, mert hiszen azokat az utasításból is el lehet olvasni; ellenkezős; azt fogjuk jó pályázatnak minősíteni, amely nem az utasítás rendelkezéseit ismétli, hanem olyan tapasztalatokat és ismereteket tartalmaz és olyan tanácsokat ad, amelyeket elsősorban a gyakorlatban lehet megszerezni, illetve értékesíteni.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egységeitől fogadunk el. Beküldési határidő: február 15. A legjobb pályamunkát lapunkban teljes terjedelemben közölni fogjuk és értékes lovaszaktájékoztató jutalmazzuk.

Megjegyzés.

A múltévi 24. számunkban közölt rajzpályázatunkban összesen 36 hibát rejtettünk el. A hibák a következők:

I. Általában.

1. Az évszaktot nem lehet megállapítani, mert a képen lábon álló és leartott gábo van, de a fák lombtalanok; a szekéren ülő emberek téliessen, a csendőrök nyáriasan vannak öltözködve a útton — az éles szekérszékelyből ítéelve — mégis friss hó van.

2. De ha már az út mellett kék vannak, rosszul vannak összerakva; a kékvet keresztbe szokták rakni s nem így, csak felállítva, mint a kukoricát, mert a madarak kieszik belőle a magot.

3. Ha a szekér nyoma ilyen élesen látszik, akkor a ló nyomának és a járőr nyomának is látszania kellene.

4. Az útnak nincs árka, holott az, szélessége után, valamint a szélére ültetett fából ítéelve nemcsak dűlőút, hanem

legalábbis karban tartott kocsiút, annak pedig legalább egy kis árka szokott lenni.

II. A járőrnél általánosságban.

5. A szekér szabálytalanul hajt az út jobboldalán; a járőr elhaladt mellette anélkül, hogy a kihágást beszűntette volna.

6. A járőr szintén szabálytalanul, az útnak a menetirány szerint való jobboldalán halad.

7. Örmester nem lehet törzsmesternek a járőrvezetője, nem mehet tehát jobbfelől.

8. A járőr menése nem természetesen, mindketten túlerősen lóbálják a balkezüket, mintha diszlepesben mennének; a járőr így nem szokott portyázni. Emellett a balkezek mozgása is természetellenes, mert szabályszerű menetnél a balkéz ellenkezően lendül; ballábbal való kilépés alkalmával tehát hátraleendő helyzetben kellene lennie.

9. Mindkét csendőr nadrágja vasalatlan; így nem szabad szolgálatba menni.

10. A járőr tagjainak két-két szuronya van, egy a puskán és egy-egy pedig a szuronyhüvelyben s oda is fordítva betéve.

11. Mindkét csendőrnek szabálytalan a vállszalagja, mert nincs visszahajtván, a vállszalagok gombjai szi tén szabálytalanok, mert nagyalakúak.

12. A járőr egyik tagjának sincsen járőrvezetői jelvény-tartó szalagja.

13. A kardok kosara szabálytalan alakú (gyalogtisztai).

14. A zubbonyokról hiányzanak az oldalzsebek.

15. Az örmester fűzős, a törzsmester pedig úgynevezett cugos cipőben van.

III. Az örmesternél.

16. Bajuszát borotválja. Ellenkezik a Tábornok Felügyelő úr által kiadott rendelkezéssel.

17. Allisztájának csatja a jobboldalon és nem a fülcimpával egy vonalban van.

18. Puszkaszija a vállszalag alá van gombolva.

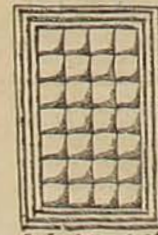
19. A járőrtáskaszija nincs a vállszalag alá gombolva, alább viszont az éremszalag alá van húzva.

20. Jelszínörjja nem az előírt helyre, a gombhoz van gombolva, hanem a vállszalag ellenkező végéhez van erősítve.

21. Járőrszolgálatban nem éremszalagokat és érmekeket, hanem csak szalagsávokat kell viselni. Ettől eltérte is azonban, az örmesternek, koránál fogva nem lehet meg a katonai jubileumi keresztje, viszont — ha Károly csapatkeresztje van — háborús emlékérmének is lennie kellene. A viselési sorrend is rossz. Helyes sorrend volna: Károly csapat-

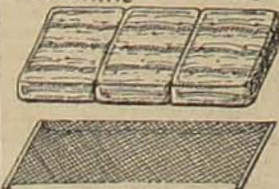
Átrendezés miatt

nagy kiárusítás ritka vásárlási alkalom

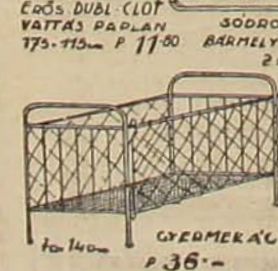
ERŐS DUBL. CLOT
VATTÁS PAPLAN
175-115 cm P 17.50

GARANTÁLT TISZTA BRAND
SŐRMATRAC 185-95 cm P 36.-

SODRONYBETET
BARNELY MÉRLETBEN P 16.-
2100 RUCÓVAL P 22.-

Príma vattás double	
klóttaplan	P 18.-
Brokátaplan	" 28.-
Pehellyel	" 65.-
Pap anlepedő	" 7.50
Ágylepedő	" 3.90
Továbbgy. takaró	21.-
Felhanglaktaró	" 5.00
Vasalógokró	" 5.90
Gazdasági pokróc	9.60

GYERMEKÁGY
P 36.-

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. sz.

Pi plan. körpítőruha, vas-érezbűrlőgyár

Szőnyeg, pokróc, sezónátvéd. függöny. Ágy- és szőrtelenítő stb. nagy választékban. Ajánlás: kárpitoskételek, legújabb, legjobb árakon. Nagy képm. árjegyzéket kívánata ingyen és bérmentve postán küldök, ha elapra hívatkozik.

Hegedű, tarogató, harmónika,
RÁDIÓ, GRAMOFON
climbaum, az összes hangszerek a
csendőrség tagjaiak ró+ z etre is.
Árjegyzéket ingyen küld a csendőrség-
nek 10 év óta megbízható szállítója

Mogyoróssy Gyula
világúró hangszermester
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

Ha írógépet vásárol, javított, vagy
csereél, keressen fel bennünket!

REMINGTON

Írógép Részvénytársaság, Budapest,
VI. kerület, Andrassy-út 12. szám.

kereszt, háborús emlékérem, szolgálati jel, katonai jubileumi kereszt.

22. Zubbonya ujján három kiscsomb van, szabálytalan.

23. Kardjának nincsen markolatkupakja.

24. Puskájáról az alsó szíjkengyelkari a és a fülössín hiányzik.

IV. A törzsmesternél.

25. Kalapcímere szabálytalan, levetcímér alakú.

26. Tollforgója szabálytalan, mert a kalap karimája alá ér.

27. Nem visel járőrvezetői jelvényt.

28. Törzsmesternek legalább szolgálati jelének lennie kell; sem a jelvényt, sem a sávját nem viseli, de még éremfüggesztő zsinórja sincsen.

29. Kardbojtja szabálytalanul van felkötve.

30. Nincs összekötő s íjacsakája.

V. A szekérnél.

31. Ha kétfogatú szekérbe egy lovat fognak, azt baloldalra szokták berogni, nem jobboldalra.

32. A szekér keréknek ha talpa van s mindenkben 2—2, összesen tehát 12 küllője, nem 8—9, mint a rajzon; a küllők nem a talpak felé, hanem a kerékagy felé vékonyodnak.

33. A löcsögűzskarika hiányzik; anélkül a löcs nem állhat meg.

34. A szekérnek semmiféle fékje nincsen, már pedig anélkül nem lehet elindulni.

35. A kocsi hátuljáról hiányzik a közlekedési szabályzatban előírt prizma.

36. A szekér fatengelyének ívalakú része alul van, vagyis a tengelylefelé ível. Fatengelyt ma nem igen szoktak készíteni, de ha készítenek, a tengelynek felfelé kell ívelnie, mert a terhelést úgy jobban bírja.

Béárkezett összesen 278 pályázat. Feladatunkat megfejtették a következők:

Abai István őrm. (Hédervár), Adam Jenő őrm. (Lőrinci), Adanics Vendel őrm. (Felsőmocsolád), Apavári (Jánzer) Márton th. (Aszód), Aracsi Lajos gth. (Szombathely), Baján Kálmán cs. (Somlószőlős), Balaton Pál őrm. (Tiszaluc), Balaton József őrm. (Szeged), Balázs Imre őrm. (Hévízszent-andrás), Balogh Géza II. őrm. (Barabás), Balogh János I. őrm. (Toponár), Balogh József őrm. (Vaszar), Balogh József III. őrm. (Hegyshalom), Bórány István th. (Debrecen), Baráth Sándor th. (Zalaegerszeg), Bardócz Árpád cs. (Alag), Bardócz cs. (Tura), Bárdos Mihály őrm. (Ójkigyós), Bartók Károly őrm. (Romhány), Baukhardt József őrm. (Pestszent-erzsebet), Baumgartner János cs. (Palgárdi), Bázinger György őrm. (Szahály), Belány János őrm. (Szajol), Benedek Lajos th. (Fadd), Beresényi Vince th. (Böleske), B. Bereczki Lajos őrm. (Mánák), Béres József th. (Szekezsára), Bicsák Ferenc őrm. (Badacsonytomaj), Bitter János őrm. (Diósvizsló), Bődcs Antal őrm. (Iván), Borbély Viktor th. (Tiszalök), Bordács József őrm. (Szarvas), Bozsay Lajos

őrm. (Fonyód), Bonnyai József cs. (Szentlőrinc), Bucsi Zsigmond th. (Orgovány), Bujdosó B. József-őrm. (Visegrád), Bun János őrm. (Zihartgra), Csaszár Lajo őrm. (Kövágószőlős), Csap Mihály őrm. (Götte), Csapó Gyula cs. (Zomba), Csapó Sándor I. őrm. (Ráckeve), Cseli Gábor őrm. (Somoskőújfalu), Cseke István őrm. (Sükösd), Cseke Zsigmond őrm. (Kisvárd), Csider Dénes őrm. (Sármellék), Csépeyi József őrm. (Dicsgyőr), Csere József őrm. (Bere-mend), Csete Béla őrm. (Tuzadó), Csik László őrm. (Köszeg), Csordás Imre th. (Makó), Dambrádi László-őrm. (Gáva), Dani József őrm. (Baglyasalja), Darányi János őrm. (Mízerfabánya), Dávoti József őrm. (Csesznek), Döbrözy József őrm. (Lenti), Dorka Bertalan őrm. (Nagykereki), Écsi Imre th. (Szekefihérvár), Elek Pál őrm. (Gáva), Enyedi András cs. (Gyulavári), Erdei László th. (Kunszent-márton), Erdélyi Bálint őrm. (Moson), Erdélyi Miklós őrm. (Nagydobos), Erős József th. (Mosonszolnok), Farkas Ferenc th. (Pesthidegkút), Farkas Gyula őrm. (Zalalövő), Farkas Gyula őrm. (Kakamaz), Farkas János II. th. (Kaposvár), Farkas Lajos th. (Kövágószőlős), Farkas Pál II. th. (Szombathely), Fekete Imre II. őrm. (Hajdú úrás), Fenyves János cs. (Kapuvár), Fischer Pál th. (Nagymaros), Földesi Pál őrm. (Szigetmonostor), Fördös János th. (Budapest), Fosztó Gyula gth. (Budapest), Frank Károly őrm. (Sóskút), Füzesi Lajos gth. (Debrecen), Gabnai József cs. (Algyó), Gál Ferenc őrm. (Tompá), Gál Pál őrm. (Egerág), Galambos József cs. (Mátramindszent), Gergely Béla őrm. (Kunszent-márton), Gévai János őrm. (Bodajk), Gombás József th. (Sárbogárd), Gödri József th. (Erdőtelek), Gyöngyösi József őrm. (Lovászpata), Grünauer Péter th. (Szekefihérvár), Györgyik János őrm. (Fonyó), Hajdú Ferenó th. (Felsőgalla), Hajdú Jenő őrm. (Derekegyháza), Hajdú Mihály cs. (Váchartyán), Hajnal János prb. cs. (Kövágószőlős), Hamal őrm. (Pácán), Halász József cs. (Mártély), Halona Ferenc őrm. (Kisgyőr), Hamza Gábor őrm. (Debrecen), Hangyál Lajos őrm. (Magyarboly), Harmath Gyula őrm. (Akali), Hegedüs János őrm. (Sárvár), Hegedüs Pál cs. (Mátra-szőlős), Herbák Imre őrm. (Adony), Hevesi Lajos őrm. (Mocsa), Horváth Béla cs. (Pestszentimre), Horváth György th. (Gérce), Horváth István őrm. (Szil), Horváth János őrm. (Nédasdlaány), Horváth Sándor th. (Enőd), Horváth Antal th. őrm. (Nyírad), Horváth Vince őrm. (Nagybajom), Illés Mihály őrm. (Nyíracád), Jakab Imre őrm. (Kartal), János Márton gth. (Budapest), Járomi Lajos th. (Kunhgyes), Jónás János őrm. (Dunapataj), Jób Mihály őrm. (Alsógöd), Juti József th. (Budapest), Juhász András őrm. (Erdőtelek), Juhász Nagy János gth. (Szentcs), Kalmár János őrm. (Kiskunmajsa), Kalmár Lajos őrm. (Nagykátá), Kalmár Péter őrm. (Hujdúszoboszló), Kántor István III. (Ba-

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje	15—	P
Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben	17—	..
Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gyapju	18—	..
Ugyanaz extra finomban	22—	25—
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktéron. tollforgókkal együtt	7.60	

a 41 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉBEN

Budapest, VII., Baross-tér 9, a Keleti p. u. érk. oldalán
Telefonszám: József 321—78

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi hittelre.
Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetőem melletti működik.

Megjelent az új nagy képes, 112 oldal terjedelmű **foto optikai és rádióárjegyzékünk** Kérje ingyen és bérmentve

Hatschek és Farkas
fényképészeti, optikai és rádiószaktizlet
Budapest
IV, Károly-körút 28. Gerlóczy-u. sarok
VI, Andrássy-út 31. VII, Rákóczi út 60

Bútor leghosszabb részletre
legolcsóbban, legnagyobb választékban **NEMZETI BÚTORHÁZNÁL**
Dohány-útcá 39. és 48. szám (Kisújfalu-szög)

latonfűred), Kánai Sándor őrm. (Tét), Kató Ferenc őrm. (Debrecen), Kéki Lajos th. (Székesfehérvár), Kemény Pál alhdgy. (Szeghalom), Képes János őrm. (Gödöllő), Kertész Ferenc őrm. (Biászentmiklós), Kertész Lajos th. (Nógrád-Verőce), Kiss János őrm. (Öcsény), Kiss Jenő őrm. (Szentes), Kiss József I. őrm. (Ják), Kispál János th. (Nagyigmánd), Kleincza István cs. (Rakamaz), Kovács János III. őrm. (Balatonkenese), Kovács István th. (Szeged), Kovács István V. őrm. (Gomba), Kovács Sándor alhdgy. (Nagyajom), Kovács Sándor II. őrm. (Gödöllő), Kubacsek András őrm. (Monok), Kún Jenő th. (Debrecen), Kiúrti Gergely th. (Budapest), Kurucz György őrm. (Nagyigmánd), Lakatos István őrm. (Szombathely), Laskay Mihály őrm. (Jánoshalma), Lázár Ferenc őrm. (Tolna), Lénárt Áron th. (Encs), Lengyel Antal cs. (Győr), Lengyel Ferenc őrm. (Júszákóhalma), Losonczy cs. (Vál), v. Madarász István th. (Gödöllő), Magyar József II. őrm. (Kövágószőlős) Magyórosi Imre őrm. (Veszprém), Makai Balázs őrm. (Kunmadaras), Makra Mihály őrm. (Vámosgyörk), Márkus Ferenc th. (Ajka), Marton Mihály th. (Szombathely), Márvány Ferenc prbes. (Szekszárd), Máté János őrm. (Zselickisfalud), Menyhárt István th. (Szombathely), Mészáros István őrm. (Ágyó), Mláh Mihály őrm. (Hajdunás), Mócza József őrm. (Felsőszentiván), Módos Gergely őrm. (Cséppusztá), Molnár János th. (Keszthely), Mong József őrm. (Alberti), Möriz István őrm. (Lenti), Molnár József őrm. (Bodajk), Molnár József őrm. (Nógrádludány), Cs. Nagy Bálint őrm. (Nyírbétek), Nagy János II. őrm. (Szil), Nagy József VII. (Toponár), Nagy Károly th. (Mándok), Nagy László őrm. (Balatonfűred), Nagy Zsigmond őrm. (Várpalota), Németh István I. th. (Zalacsány), vitéz Németi Pál th. (Magyargencs), Novák András őrm. (Somogyzentmiklós), Novák Ferenc cs. (Tótkomlós), Nyers László gth. (Kaposvár), Nyíró őrm. (Kiskunhalas), Nyisztor József th. (Székesfehérvár), Olajos Mihály tr. (Magyaszénás), Orben József I. őrm. (Ostffyaszonyfa), Pajor János gth. (Budapest), vitéz Pál István th. (Csenger) Palo as József őrm. (Kutyinc), Pánd József őrm. (Kenderes), Papp András th. (Szeged), Cs. Papp István cs. (Gara), Papp József IV. th. (Mecsek-szabolcs), Pataki Dénes th. (Makó), Peéri Ferenc őrm. (Alesüt), Pethő István őrm. (Pét-gyártelep), Pető Kálmán őrm. (Égyek), Petrák Miklós őrm. (Kerta), Petróczi Mihály th. (Gönyű), Piba Lajos őrm. (Csákerény), Pilipár Ferenc őrm. (Magyargencs), Pilipár József őrm. (Szabadhidvég), Pintér Já-

nos III. őrm. (Toponár); Pomúzi Károly őrm. (Ujszász); Posta Pál őrm. (Pácin), Prókai József th. (Soltvadkert), Rab János th. (Mezőgyán), Rácz József th. (Ercsi), Róka János őrm. (Budapest), Ruzsa János őrm. (Páka), Sánta András th. (Kunágota), Sebestyén Pál cs. (Mátraszöllös), Sebestyén Péter őrm. (Élek), Simon Ferenc őrm. (Budapest), Simon István th. (Püschel), Simon Lajos th. (Budapest), Simon Lajos őrm. (Tiszavalkony), Simon (Smátróli) Márton cs. (Somogyzentmiklós), Sipos Ferenc őrm. (Hetes), Stuller Andrus th. (Debrecen), Surányi József cs. (Kalocsa), Süttő János őrm. (Lakytelek), Szabados Imre cs. (Bodajk), Szabó István I. th. (Ágyó), Szoboztai Mihály őrm. (Ujgyöngyos), Szalagyi András őrm. (Csornásurány), Száraz András őrm. (Budapest), Szalai Sándor th. (Szany), Szécsényi László őrm. (Berettyóujfalu), Szinnyai László őrm. (Tiszukürt), Szűcs József őrm. (Tarpa), Szegő Ferenc őrm. (Decs), Székér István őrm. (Zalaszentgrót), Szekeres Sándor őrm. (Füzesabony), Szemay Endre cs. (Monok), Szende Albert őrm. (Szálka), Szerdahelyi Elek őrm. (Romhány), Szigeti Antal őrm. (Sásd), Szőke Sándor őrm. (Tiszafűred), Szöllösi Pongrácz th. (Balassagyarmat), Szombath László őrm. (Székesfehérvár), Szuromi András cs. (Szerencs), Szűcs Sándor cs. (Kölcse), Tamási József őrm. (Szeged), Tarabó István őrm. (Szeged), Tari János őrm. (Decs), Tarján József őrm. (Égyek), Taródi István őrm. (Szil), Timár Lajos őrm. (Bogyiszló), Tölgyes Ferenc őrm. (Devecser), Tolvaj András őrm. (Nógrád-Verőce), vitéz Torda János őrm. (Sopronbánfalva), Tóth Béla őrm. (Sarkad), Tóth M. István őrm. (Budaiút), Tóth János II. őrm. (Balatonboglár), Tóth János IX. őrm. (Szalánta), Tóth János V. őrm. (Siklós), Tóth Miklós őrm. (Sóstógyógyfürdő), Tözsér András cs. (Döb-jenő), Tóbiás Imre őrm. (Inke), Topánka István őrm. (Tab), Valkai Lajos őrm. (Székesfehérvár), Váradai András őrm. (Csenger), Varga István III. őrm. (Szajol), Varga József alhdgy. (Zirc), Varga József II. cs. (Vép), Varga József I. cs. (Zalaiegerszeg), Varga Károly I. őrm. (Kállósemjén), Vasváry István őrm. (Elek), Végh István őrm. (Fertőrákos), Véghegyi Ferenc őrm. (Öttevény), Végő György th. (Tarnalelesz), Venyige Vince őrm. (Püspökladány), vitéz Vereczkei István th. (Kecskemét), Veres Márton th. (Nyíregyháza), Vértes György th. (Bánhida), Vida Sándor cs. (Gálosfa), Virág József őrm. (Hollóháza), Virág Péter cs. (Vecsés), Zay Károly őrm. (Bátor), Zsóri Sándor cs. (Turkeve).

Mindenkinek a megfajtásában csak azokat a hibákat vet-tük figyelembe, amelyeket a fentebbi megfajtásunkban felsoroltunk. Olyan pályázó, aki mind a 36 hibát megtalálta, összesen 63 volt, ezek közül a jutalmul kitűzött olajfestményt Maklári József nyírbátori őrszeli törzserőrmester nyerte meg, kinek azt egyidejűen elküldöttük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,
Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

KARÁCSONYI VÁSÁRUNK SIKERE

bébizonyította, hogy van még vásárlási kedv, ha a vadkőzönség drága pénzért megfellel és értéket nyújtunk. Tovább haladunk tovább a megkezdett úton és a meg rakáron maradt teli készleteinkből, illeg

törni, nül, gyornok lülhábástokból és ruhákból, költő melon-yokból, nülionnonnyokból, szövet-maradéka kból, AMIG A KÉSZLEI TART ólcso árusításunkal lojáról áronk folytatjuk,

de egyéb cikke nek után is nyújtunk kedvezményeket. — Pár perc ózletük kien megryzóna n mind-zekről, de Postal rende cket is árú állítjuk ószze hogy a küldeményből ki tud a va színi n szük-seg cikkeket Tev-n kiserletet, n-mulassza el a kedvező ártalmat kedvezményes üzetsi feltételeink továbbra is érvényben vannak. Kiszolgáljuk a legnagyobb pontossággal és figyelemmel.

REFORM RUHAZATI RT. Budapest, VI., Vilmos cs.-út 5. T.: A. 130-96, 132-98

Bundagallér

férfi, női és gyermek kötött- és szövet-
árak. — Nappa bélelt bőrkesztyűk.
Kivánatra választási csomagot küldök.

ELITE

divat- és egyenruhazati, felszerelési cikkek áruháza
(CÉGTULAJDONOS: ALMÁSI ISTVÁN)

Budapest, VI., Nagymező-utca 38.
Telefon: 214-83. — Postalak. csekksz.: 16.909.

önyszerből 18 kisparostól átvett prima hálók, ebédlők, úliszobák
BÚTORTERMELŐ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ RT. Vohány-u. 27. és 31.

Az egész világon
legjobban bevált,
legeljeledebb írógép a

REMINGTON